

NEAUTORIZIRANI TRANSKRIPT
30.SJEDNICE PREDSTAVNIČKOG DOMA
PARLAMENTARNE SKUPŠTINE BOSNE I HERCEGOVINE
održana, 24.02.2004. godine, sa početkom rada u 10,05 sati

PREDSJEDAVALA
NIKOLA ŠPIRIĆ

Poslanici, poštovani gosti, otvaram 30. sjednicu Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine.

/INTONIRANJE HIMNE/

Dame i gospodo na sjednicu su pozvani naši redovni gosti i predstavnici međunarodnih nevladinih organizacija koji su izrazili interes da prate rad ovoga doma.

Srdačno pozdravljam sve poslanike i goste sjednice. Prema izvještaju Službe konstatujem da sjednici prisustvuje 32 poslanika, 20 iz Federacije, 12 iz Republike Srpske što znači da možemo punopravno i punovažno donositi odluke na današnjem zasjedanju.

Odsustvo su pravdali gospodin Vinko Zorić i drugih najava izostanka nije bilo što znači da očekujem, evo već pojedine kolege i poslanici i kolegice pristižu.

Dame i gospodo poslanici u pozivu za 30. sjednicu dobili ste prijedlog dnevnog reda 30 sjednice.

Juče smo imali sjednicu Kolegija u proširenom sastavu na kojoj smo se dogovorili o radu ove sjednice. Prošireni kolegij podržao je predloženi dnevni red uz jednu izmjenu, a ona se tiče dakle 13. tačke dnevnog reda izmjenjenog dnevnog reda. To je imenovanje obdusmena za ljudska prava Bosne i Hercegovine, jer smo potvrđeni predlog kandidata dobili od Predsjedništva Bosne i Hercegovine.

Želim samo da podsjetim da smo iz objektivnih razloga zapisnik sa 29. sjednice dobili tek juče, što znači ukoliko poslanici nisu uspjeli da ga pročitaju da ga danas, možemo stvoriti raspoloženje da se ovaj zapisnik, ukoliko bude insistirali usvoji na narednoj sjednici Predstavničkog doma.

Želim takođe da vas obavijestim da smo juče dobili Prijedlog rezolucije od poslanika Nenada Mišića kojim se predlaže stavljanje privremenog moratorijuma na član 121. Poslovnika.

Vi ste dobili prijedlog te rezolucije i naravno ja nemam ništa protiv da prema ovoj rezoluciji postupimo kao i prema svim ostalim rezolucijama, ali ima jedna mala specifičnost, ova rezolucija se tiče dakle ona je van poslovnika, jer se odnosi na izmjenu

dakle ili moratorijum na pojedine stavke Poslovnika čime se reduciraju prava Doma i prava poslanika i to nije dobro i naravno, ali ja nemam ništa protiv da danas donesemo odluku kakvu donese Predstavnički dom.

Naime, nije uobičajeno da se rezolucijama stavljaju van snage pojedini dijelovi Poslovnika, jer zna se na koji način se Poslovnik Predstavničkog doma može mijenjati. I zato bi molio da ukoliko se odlučimo da ovu rezoluciju šaljemo u nadležnu komisiju da ipak raspravimo da li je ovo poslovnički uopšte moguće.

Dame i gospodo dnevni red ste dobili, dakle uz ovu izmjenu koju je predložio Prošireni kolegij. Nema potrebe da ga čitam.

Otvaram raspravu vezanu za dnevni red. Ko se javlja za riječ? Gospodin Muhamed Moranjkić. Izvolite.

MUHAMED MORANJKIĆ

Gospodine predsjedavajući, gospodo kolege, poslanici, zastupnici, dame i gospodo, meni je žao što sam morao da izađem za ovu govornicu kada je u pitanju dnevni red jer je gospodin predsjedavajući rekao da smo se mi juče usgalasili da dnevni red ide bez primjedbi. Međutim, poslije dnevnog reda došao sam do jednog saznanja koje me je ponukalo na ovo.

Moje reagovanje je sljedeće.

Predlažem da se sa dnevnog reda ove današnje sjednice Predstavničkog doma skine 7. tačka – Prijedlog zakona o Obavještajno sigurnosnoj agenciji Bosne i Hercegovine i da današnji dom, dnevni red se završi dakle bez te tačke, ili da se današnja sjednica odgodi.

Razlog, virtuoiznom manipulacijom člana 94. stav 1. Poslovnika ovog doma, evo već nekoliko puta neko, a taj neko po meni, a dam se ispraviti ako me neko ubjedi da postoje i drugi razlozi. Može biti Kolegijum, može biti Sekretarijat ili mogu biti stručne službe ili komisije koje manipulišu sa ovim članom da se poslanik ne može uključiti u njegovu zadaću i njegov posao da može reagovati na prihvaćene amandmane komisije.

Naime, izvještaji komisije faksom, evo već nekoliko puta se šalju petkom, poslije radnog vremena. Konkretno kada je u pitanju ovaj zakon, ja sam faksom u 19,23 dakle u pola 8 naveće, a evo to ću priložiti kao prilog da vidite dobio sam izvještaj na koji sam reagovao u roku od sat vremena i poslao moje amandmane na prihvaćene amandmane i normalno da je na moje reagovanje regavao samo automat koji se zove faks, prihvatio je moje amandmane. U subotu bezbeli u ovoj zgradi nema nikoga, u nedelju nema nikoga, u ponedjeljak oko 9, 10 sati poslije kafe neko je prišao automatu, uzeo taj materijal i odnjio na protokol pisarnice. I ti amandmani nose datum 23. ponedjeljak i meni se na jedan izuzetno perfidan način, kao poslaniku sada onemogućava da ja koristim 48 sati Poslovnika koji kaže da je to minimalno vrijeme koje se prihvata, odnosno amandmani se smatraju zakašnjelim.

To mi se u ovoj u ovom domu kao poslaniku evo već drugi, treći put dešava i zbog toga dakle tražim – ili da se skine tačka s dnevnog reda, ili da se odgodi da bi se mogao uklopiti u sutrašnji termin, ili neki drugi da bi mogao djelovati sa mojim amandmanima.

Ja o težim riječima ne bih ovdje govorio, ja ću to priložiti pismeno, a eto to je moj prijedlog.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Zahvaljujem kolegi Moranjkicu. Javnosti radi da obavijestim nema niko razloga da bude tendenciozan, ni Kolegij, ni službe Parlamentarne itd. Odredbe Poslovnika jesu jasne.

Problem je što je komisija zasjedala u petak i bilo je malo vremena. Ja ne znam za ovu situaciju ni da je poslato faksom, niti ovo ima bilo kakvih, bilo kakvog uticaja na današnji dnevni red, jer je čitanje zakona u prvo čitanje. Dakle amandmani na amandmane su tek u drugom čitanju.

Ja bih molio kolegu Moranjkicu, nema potrebe ni za grube riječi. Ja žalim što ima nesporazuma, ali takva je situacija, tako smo tehnički i tehnološki opremljeni. Komisije zasjedaju petkom i može biti ovakvih nesporazuma i oni se ne odnose samo na gospodina Moranjkicu, nego na sve poslanike.

Dakle, taj problem je moguće riješiti. Ne treba ga vezati za današnji tok sjednice jer imamo zakon u prvom čitanju, a problem će Kolegij riješiti tako da vas molim i ima, nema potrebe za dodatna tumačenja. Mislim da je kolega Moranjkic shvatio. Dakle nema tendencioznih namjera. Riješićemo problem, pogotovo ako ima vrijeme kada je faks poslan. Žalim što je petkom. Ja ne znam za te detalje, ali nije to neriješiv problem i nema potrebe skidati tačku, jer je zakon u prvom čitanju.

Ono što želim u ime Kolegija da predložim jeste da 12. tačka koju ste dobili u dnevnom redu jeste – Izvještaj Zajedničke komisije o nastojanju za postizanje sporazuma u istovjetnom tekstu Zakona o Agenciji za osiguranje.

Moram da kažem da Komisija nije završila posao. Dakle još taj tekst nije usaglašen i mi u ime Kolegija predlažemo da se 12. tačka skine s dnevnog red, jer nemamo izvještaj Komisije. Zato molim da ovaj prijedlog Kolegija uvažite.

Ko se dalje javlja za riječ?

Mi smo sinoć naravno na Proširenom kolegiju se dogovorili da ćemo danas posvetiti pažnju ovom zasjedanju i da ćemo voditi računa da nema proširenja dnevnog reda, izuzev ako posebna situacija to ne nalaže.

Doktor Zlatko Lagumdžija. Izvolite.

ZLATKO LAGUMDŽIJA

Cijenjene kolege i kolegice, gospodo predsjedavajući, dame i gospodo ja bih želio povodom dvije tačke dnevnog reda da se javim.

Naime, za današnju sjednicu dnevnog reda ponukan mojim poslaničkim pitanjem od prošle sjednice, na koji još nisam dobio odgovor, mada je u javnosti pritisak sve veći upravo na tu temu, naime radi se o mjerama podrške u razvoju domaće auto industrije.

Ja sam na prošloj sjednici parlamentarnog doma ovog tražio informaciju da mi se da Vijeće ministara vezano za podršku auto industrije u Bosni i Hercegovini. Do danas to nisam dobio. Nažalost situacija po tom pitanju je dramatična. Želim da obrazložim.

Ja zato predlažem da nam se na kraju današnje sjednice pripremi informacija Vijeća ministara o stanju sa mjerama podrške razvoju auto industrije. Obrazložit ću u skladu sa Poslovníkom.

Vijeće ministara je do 31.12. prošle godine donosilo odluke o bescarinskom uvozu tzv. (es ka de ce ka de) SKDCKD sklopova, prevedno na kolokvijalni jezik podrška razvoju asimbliranja auto industrije kao prvoj fazi osvajanja sljedećih koraka.

Ove odluke su se donosile i odnosile na sve uvoznike, podvlačim na sve uvoznike, a ne samo na uvoznika koji je jedini to pravo koristio. Od novembra prošle godine sarajevski folks vagen je na adresu Ministarstva vanjske trgovine uputio niz dopisa sa molbom da se ova odluka produži i poslije 31.12. prošle godine kao što je to ranije rađeno. Inače podršku tome su dali čelnici OHR-a i SAFAO u procesu koji je bio pred Vijećem ministara. U više navrata javno je ministar za spoljnu trgovinu rekao da je taj projekat koji će imati kontinuitet, jer se radi, ponavljam o folks vagenu kao simbolu otvaranja strateških stranih investicija u Bosni i Hercegovini.

Rečeno mu je na kraju da će ovaj problem biti riješen izmjenom Zakona o carinskoj tarifi koji je u pripremi. To znači da negdje otprilike do godine u ova doba bi to moglo biti riješeno. Do do godine u ova doba praviće se i golf 6 i ni golf 5 se neće početi praviti u Bosni i Hercegovini i Bosna i Hercegovina će biti samo kupac takvih vozila, umjesto da bude regionalno središte kao što je, zahvaljujući, želim ovdje vrlo jasno da kažem naporima nekoliko prethodnih Vijeća ministara i entitetskih vlada. Dakle ovo se ne odnosi uopšte na rad prethodnog Vijeća ministara i prethodne vlade, nego zahvaljujući zaista jednoj svijesti o tome da je to projekata od opšteg interesa. Ukoliko se prihvati ovakav pristup, to znači da mi praktično zatvaramo vrata, ne samo ovom investitoru, nego i drugim.

Inače želim da kažem da za ovo je vezano ne samo sklapanje vozila nego se u Sarajevu i u Bosni i Hercegovini, vezano za sarajevski projekat proizvode dijelovi za uvoz i tako je u prošloj godini izvezeno iz folc varena u Sarajevo 86 miliona KM i ova je firma četvrta po izvozu u Bosni i Hercegovini. Inače druga firma koja je zajedno komplementarno podržava auto industriju je izvezla 99 miliona KM prošle godine samo

na bazi jedne ovakve administrativne odluke koju su donosila prethodna Vijeća ministara i u kojem sam ja sjedio i u kojem su sjedili ljudi iz sadašnjeg Vijeća ministara u onom mandatu prije.

Dakle prošle godine se po ovoj osnovi iz zemlje izvezlo 185 miliona maraka. Ja vas zaista molim da ovo danas stavimo na kraju današnje sjednice, da nam Vijeće ministara pripremi odgovarajuću informaciju i da donesemo jednu razumnu odluku koja će u interesu svih i ovo koristim kao metod da pokažem da trebamo uspostaviti dijalog oko ovakvih stvari, a ne dijeliti se na vlasti i opoziciju. Jer ovo su projekti koji su od interesa za svakog čovjeka u ovoj zemlji.

Zato bi molio tu tačku dnevnog reda da danas uvrstite, pa makar neka nas Vijeće ministara ovdje kratko informiše i preuzme neku obavezu da se vidi da smo ozbiljni kada su ovakve stvari u pitanju. Šta god Parlament odluči, ja ne želim sada o tome da govorim, biće prilike.

I druga stvar koju bih molio gospodine predsjedavajući s obzirom da se i danas vidjeti u javnosti, ne predlažem to kao tačku dnevnog reda, ali predlažem da ne bi predlagao današnju tačku dnevnog reda, da imajući u vidu da je dramatično se juče obratio praktično Vijeće za implementaciju mira vezano za Zakon o obrazovanju i za činjenicu ukoliko do 31.3. se ne donese odgovarajući zakon koji treba da prođe dva čitanja u ovom parlamentu da će propasti čitav jedan paket od 60 i kusur miliona pomoći za takvu oblast.

Ja bih vas zato zamolio predsjedavajući da se dogovorimo da zakažemo što je moguće prije i da zadužimo Vijeće ministara sjednicu Vijeća Parlamentarne skupštine ovog doma koja će biti prvo posvećena prvom čitanju tog zakona. Ovo govorim zato što ne bi smjeli da se dovedemo da 30. marta imamo sjednicu Parlamentarne skupštine u kojem po članu 105. ovo mašemo u dva mahanja. Jer se radi o jednom kapitalnom zakonu oko kojeg ima šta ovaj parlament da kaže.

Ovo govorim sve ponukan time da smo gospodine predsjedavajući zahvaljujući vašoj inicijativi prije nekoliko dana potpisali obavezu da ćemo svi imati koncenzus oko konstruktivnog pristupa približavanju evropskim integracijama na jedan nepolitikanski, nego politički način. I zato kao konkretnu posljedicu toga predlažem ove dvije stvari koje sam danas rekao, da bi uspostavili dijalog na onome o čemu treba da imamo dijalog svi u ovom parlamentu.

Zahvaljujem se gospodine predsjedavajući. Evo vam po Poslovniku, samo za prvu, a za drugu.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Zahvaljujem doktoru Lagumdžiji. On predlaže novu tačku dnevnog reda.

Ja mislim da ovu drugu korisnu sugestiju doktora Lagumdžije možemo prihvatiti jednim zaključkom da možda Kolegij Parlamenta se obrati Vijeću ministara sa zahtjevom

da Zakon o obrazovanju čim prethodno usaglase da smo svjesni rokova i da ih zamolimo da jednostavno vode računa o roku da Parlament bi trebao da to usvoji.

Hvala vam lijepo. Ko se dalje javlja za riječ? Ne javlja niko. Zaključujem raspravu.

Dame i gospodo dakle, moramo se prvo izjasniti o novoj tački dnevnog reda, to je predlog doktora Lagumdžije da kao posljednja tačka dnevnog reda dakle , ona bi bila 15. jer ćemo, jer je predlog je da se 12. tačka dnevnog reda skine iz razloga što nemamo izvještaj komisije.

Dakle ovo bi bila 15.

- Informacija Vijeća ministara o stanju sa prijedlogom mjera podrške razvoja auto industrije.

Ko je za to da to bude 15. tačka?

Ima li neko protiv?

Ima li uzdržanih? Nema.

Konstatujem da smo jednoglasno prihvatili prijedlog doktora Zlatka Lagumdžije za 15. tačku dnevnog reda.

I dame i gospodo dakle usvojili smo sljedeći dnevni red.

1. Zapisnik sa 29. sjednice,
2. Poslanička pitanja i odgovori,
3. Zahtjev Savjeta ministara za razmatranje Prijedloga zakona o postupku medijacije po hitnom postupku, u skladu sa članom 104. Poslovnika,
4. Zahtjev Savjeta ministara za razmatranje Prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o Visokom sudskom i tužilačkom vijeću Bosne i Hercegovine, po hitnom postupku, u skladu sa članom 105. Poslovnika,
5. Zahtjev Savjeta ministara za razmatranje Prijedloga zakona o novim izmjenama i dopunama Zakona o Tužilaštvu Bosne i Hercegovine, po hitnom postupku, u skladu sa članom 105. Poslovnika,
6. Zahtjev Savjeta ministara za razmatranje Prijedloga zakona o novim izmjenama i dopunama Zakona o Sudu Bosne i Hercegovine po hitnom postupku, u skladu sa članom 105. Poslovnika,
7. Prijedlog zakona o Obavještajno bezbjednosnoj agenciji Bosne i Hercegovine (prvo čitanje),
8. Prijedlog zakona o važnosti javnih isprava u Bosni i Hercegovini (prvo čitanje),
9. Prijedlog zakona o polaganju pravosudnog ispita u Bosni i Hercegovini (prvo čitanje),
10. Prijedlog zakona o osnivanju Komisije za prenos električne energije u Bosni i Hercegovini (prvo čitanje),
11. Prijedlog zakona o osnivanju nezavisnog operatora sistema za prenosni sistem u Bosni i Hercegovini (prvo čitanje),

12. Imenovanje obdusmena za ljudska prava u Bosni i Hercegovini,
13. Izbor člana delegacije Parlamentarne skupštine BiH u Savjetu Evrope umjesto gospodina Hasana Muratovića,
14. Izvještaj o radu Pravobralništva Bosne i Hercegovine za period 01.06. do 31.12.2003. godine i
15. Informacija Vijeća ministara o stanju sa mjerama podrške razvoja auto industrije.

Hvala lijepo.

Prelazimo, ja molim dakle Stručnu službu da Vijeću ministara, dakle da Vijeću ministara, obavijesti Vijeće ministara da se pripremi za 15. tačku koju smo usvojili. Imali smo naravno, dakle zaključili smo raspravu.

Prelazimo na prvu tačku dnevnog reda. Dakle to je

Ad.1. Zapisnik sa 29. sjednice

Otvaram raspravu vezano za zapisnik. Ko se javlja za riječ? Ne javlja niko. Zaključujem raspravu. Prelaimo na izjašnjanje.

Ko je za to da usvojimo zapisnik sa 29. sjednice?

Ima li neko protiv?

Ima li uzdržanih? Nema. Zahvaljujem.

Konstatujem da smo zapisnik sa 29. sjednice jednoglasno usvojili.

Prelazimo na drugu tačku dnevnog reda. To su

Ad.2. Poslanička pitanja i odgovori

Od prošle, ove sjednice nismo dobili ni jedan odgovor na poslaničko pitanje.

Izvolite, ko želi da postavi novo poslaničko pitanje? Lagumdžija, Bešlagić, Avdić, Jahić. Okej. Svi ćete dobiti šansu da postavite poslaničko pitanje nemate brige.

Gospodin Križanović. Izvolite. Gospodine Križanović izvolite. Vi ste htjeli postaviti pitanje.

JOZO KRIŽANOVIĆ

Poštovane kolegice i kolege, dame i gospodo, prije nego što postavim zastupničko pitanje, dozvolite mi samo nekoliko podataka o izvršenoj analizi do sada postavljenih zastupničkih pitanja.

Ja sam izvršio jednu da kažem analizu zastupničkih pitanja u protekloj godini gdje sam uzeo sva pristigla zastupnička pitanja zaključno sa 12.11. prošle godine i sve pristigle odgovore do 23.12. prošle godine. Samo nekoliko cifara za koje na te 22 održane

sjednice našeg doma postavljeno je 130 zastupničkih pitanja, a do kraja te godine protekle stiglo je svega 50 odgovora što čini negdje malo manje od 40%.

Kada se analizira vremenski period od postavljenog pitanja do dobijenog odgovora dobije se dva i po, tri, pa i deset mjeseci. Ima dakle još pitanja koja su postavljena s početka godine na koje još nema odgovora. Ni na jedno pitanje koje smo mi ovdje postavili nismo dobili usmeni odgovor, dakle odgovor odmah.

Zbog toga sam ja formulirao sljedeće pitanje. Dakle uzimajući u obzir da nam je praksa zastupničkih pitanja ovakva kakva jeste, da ona evo govorim u svoje ime demotivira zastupnike da uopće postavljaju više zastupnička pitanja i da je ovaj instrument zastupničkih pitanja izgubio svoj smisao, dakle ja

- upućujem pitanje ovaj put Kolegiju našeg doma sa pitanjem hoće li, kada i što će naš Kolegij poduzeti da osigura, prije svega pridržavanju odredbi našeg poslovnika kada su u pitanju zastupnička pitanja i da poduzme sve napore da se afirmira da kažem ovaj instrument zastupničkih pitanja kao vrlo važan instrument komunikacije Parlamenta sa izvršnom vlasti.

Jedan od zaključaka koje sam ja dobio jeste da zaista imamo prisutno totalno ingnoranski odnos Vijeća ministara prema Parlamentu. Evo u tom smislu moje zastupničko pitanje gospodine predsjedavajući.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Zahvaljujem kolegi Križanović. Za riječ se javio gospodin Bešlagić Selim.

SELIM BEŠLAGIĆ

Poštovani predsjedavajući, poštovane kolege, poštovani gosti, i pored ovako poražavajućeg rezultata analize koju je uradio gospodin Križanović, ipak smatram da moramo postavljati pitanja, ako ništa drugo ono zbog naših građana.

Ja imam jedno pitanje za Kolegij Parlamentarne skupštine i to je ovako: - Ugovor o socijalnom osiguranje između bivše SFRJ i BiH potpisan 2002. godine i prošao je parlamentarnu proceduru SRJ, ali procedura još nije završena u Parlamentu Bosne i Hercegovine.

- Kada će ovaj sporazum biti na ratifikaciji kako bi naši građani mogli da ostvare svoja prava na osnovu ovoga sporazuma, a iz domena penzionog osiguranja?

Molim pisani odgovor.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Zahvaljujem kolegi Bešlagiću. Dobićete pisani odgovor. Moram da kažem da mi taj sporazum nismo dobili od Ministarstva za civilne poslove i komunikacije. Nema ni

jedan sporazum u Parlamentu koji čeka našu verifikaciju, a da je došao u Parlament, ali evo poštujem pitanje kolege Bešlagića.

Doktor Živković.

MILORAD ŽIVKOVIĆ

Uvaženi predsjedavajući, dame i gospodo, pitanje postavljam Vijeću ministara, molio bih ako može u pismenom obliku odgovor.

Želio bih da znam, naime do kojeg stepena su došle pripreme u pravljenu programa za donaciju sredstava od globalnog fonda koji priprema grupa koja je pod nazivom SSN sastavljena od 30 ljudi?

I zanima me iz tog razloga što je propuštena već jedna aplikacija u oktobru mjesecu prošle godine. Sljedeća je u martu ove godine. Očigledno da se ljudi ne mogu da dogovore ni oko toga kako na koji način trebamo da dobijemo donatorska sredstva koje ljudi hoće da nam daju, a potrebna su za mlade ljude ove zemlje za čitavu Bosnu i Hercegovinu, za programe prevencije polno prenosivih bolesti side itd. itd.

Ako može ikako znači zbog mladih ljudi iz kojih sam izašao u ime svoje i u ime kolega koji su zajedno bili samnom na jednom od seminara, da Vijeće ministara uzme u obzir i da što prije dostavi to pitanje. Hvala.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Zahvaljujem doktor Živkoviću. Doktor Sead Avdić se javio da postavi pitanje.

SEAD AVDIĆ

Dame i gospodo poslanici, poštovani gosti, na tragu zaključaka ovoga doma, a povodom primjene Sporazuma o slobodnoj trgovini sa susjednim državama Republikom Hrvatskom i Srbijom i Crnom Gorom, sobzirom na događanja i ono što smo mi zaključili, a to je da smo sugerisali i predložili da entitetski budžeti u svrhu podsticajnih mjera za poljoprivredu izdvoje do 3% budžeta entiteta, sobzirom na ponašanja recimo, uslovno rečeno Vlada Federacije Bosne i Hercegovine u budžetu planirala manja sredstva nego što je to bilo prošle godine. Znači ni blizu nije preporuke ovoga doma.

U tom kontekstu stvarno se postavlja pitanje Vijeću ministara, sobzirom na ova manja sredstva koja su planirana ove godine za podsticajne mjere za poljoprivredu i prehrambenu industriju, onda se postavlja pitanje sudbine primjene Sporazuma o slobodnoj trgovini sa susjednim državama?

Mi smo to rekli tamo do tri mjeseca smo donjeli palijativnu mjeru, odnosno Vijeće ministara, ali jednostavno ovo ostaje trajan problem, što znači da se traži od Vijeća ministara koje će mjere poduzeti sa entitetskim vladama u cilju zaštite domaće

proizvodnje, odnosno nužne mjere koje vode dogovornom prolongiranju ovog ugovora na duži period.

I pod 2. Sugerišem znači za slučaj da Vijeće ministara objektivno ne postigne koncenzus oko Zakona o visokom obrazovanju do 1. marta, predlažem Kolegiju Predstavničkog doma da ovaj nacrt zakona, koji nije dobio zeleno svjetlo, za slučaj da ne dobije zeleno svjetlo Vijeće ministara da ga preispita mogućnost da ga uvede u parlamentarnu proceduru, da idemo na prvo čitanje, da li od Kolegija ili jednostavno od nekoga kluba, odnosno od pojedinačnog poslanika u Predstavničkom domu Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine. Stim više što je ovaj zakon od strateškog značaja za ispunjavanje uvjeta za sporazum o stabilizaciji i pridruživanju i stim više što jednostavno omogućuje stvarno ulaganje indirektno i direktno organizovanje do 40 miliona dolara. Hvala vam.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Zahvaljujem doktoru Avdiću.

Ja bih molio poslanike da poslanička pitanja podnose u skladu sa Poslovníkom u pisanoj formi. Ko god ne dostavi u pisanoj formi ostaće bez odgovora. Hvala lijepo.

Gospodin Miloš Jovanović.

MILOŠ JOVANOVIĆ

Poštovano predsjedništvo, dame i gospodo, moje pitanje glasi

- Kada će biti izabran član Izborne komisije Bosne i Hercegovine iz reda srpskog naroda?

Ne znam da li znate skoro, čini mi se već ima godina dana kako je gospodin Branko Perić izabran za neku drugu funkciju, a znači, a još nije imenovan član Izborne komisije iz reda srpskog naroda, a u krajnjem slučaju i sadašnji članovi Izborne komisije nisu imenovani prema Izbornom zakonu, nego ih je imenovao Visoki predstavnik. Hvala lijepo,

NIKOLA ŠPIRIĆ

Zahvaljujem kolegi Jovanoviću. Za riječ je tražio gospodin Elmir Jahić. Izvoli.

ELMIR JAHIĆ

Ovako. Poslaničko pitanje za direktora i Upravni odbor Službe za indirektno opozivanje, odnosno Vijeće ministara.

- Zašto nisu ispoštovani članovi 2. Zakona o državnoj službi u institucijama Bosne i Hercegovine kao i član 7. Zakona o upravi Bosne i Hercegovine o nacionalnoj zastupljenosti, brojčano i procentualno u carinskim upravama Federacije Bosne i Hercegovine i Republike Srpske i to generalno, ali i po organizacijskim jedinicima,

odnosno dijelovima, središnji ured, carinarnice, carinske ispostave u unutrašnjosti BiH, a pogotovo carinarnice i carinske ispostave na graničnim prelazima ne dostaviti ove podatke.

I šta će direktor, Upravni odbor Službe za indirektno oporezivanje učiniti da se dosljedno ispoštuju ove odredbe navedenih zakona?

NIKOLA ŠPIRIĆ

Zahvaljujem kolegi Jahiću. Za riječ se javila Seada Palavrić. Izvolite.

SEADA PALAVRIĆ

Poštovano predsjedništvo i uvažene kolege mislim da ste svi kao i ja iz medija saznali da se ovih dana dogodila posjeta delegacije, čini mi se Republike Srpske, ili je države Bosne i Hercegovine, ja ne znam Moskvi.

Moje pitanje je:

- Koja je to delegacija bila?
- Dakle da li entitetska ili državna?
- Kakav je njen sastav?

Čini mi se iz onoga što je bilo u medijima da je riječ o jednonacionalnom sastavu.

- Koji su sadržaji razgovora i rezultati te posjete?
- Da li su ispoštovane procedure predviđene kod Predsjedništva Bosne i Hercegovine, Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine, ukoliko je eventualno zaključen neki sporazum i Ministarstva vanjskih poslova?

Jer izgleda da niko ko ne pripada srpskom narodu u tom ministarstvu ne zna ništa o toj posjeti.

Očekujem odgovor u pisanoj formi. Hvala.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Zahvaljujem. Ko se dalje javlja za riječ da postavi pitanje? Doktor Zlatko Lagumdžija, pa Čeman.

ZLATKO LAGUMDŽIJA

Gospodine predsjedavajući, prava je šteta zaista što nemamo ovdje članove Vijeća ministara. Masa ovih pitanja bi ostala, dobila odgovor ovdje.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Žalili su se, izvinjavam se, da četvrtom ne zasjedamo jer imaju sjednicu. Evo danas smo utorkom. Danas ih pogotovo nema. Izvolite.

ZLATKO LAGUMDŽIJA

Dakle, sobzirom da je u toku uspostava i dogradnja preko 20-ak različitih institucija samo u ovoj fazi od narednih 4-5 mjeseci u skladu sa onim što smo nedavno prihvatili na Predstavničkom domu, a tiče se našeg prijema u EU u jednom procesu koji sada treba da se omeđi u ovoj fazi sa Ugovorom o stabilizaciji i pridruživanju.

Još jednom ponavljajući ozbiljnost SDP-a i našeg kluba da ovim stvarim pridemo sa što je moguće više odgovornosti, ja bih želio da što prije nam Vijeće ministara odgovori po kojoj, po kojim se to kriterijima i kada i kako misle praviti te institucije, obzirom na politiku po kojoj se sjedišta različitih državnih institucija i organizacija distribuiraju po Bosni i Hercegovini, izvan Sarajeva.

Tražim da mi se dostavi spisak onih institucija koje su sada i gdje su izvan Sarajeva, odnosno koje se planiraju narednih 6 mjeseci, prvo u narednih 6 mjeseci, u skladu sa onim što smo imali ovdje prije nekoliko zasjedanja kao i u periodu od narednih par godina, odnosno do 2006. godine da budu izmješteni i gdje da budu izmješteni po kojim kriterijima.

Želim takođe da budem konkretan. Molio bi da mi se na primjeru uspostave jedne stručne institucije kao što je transformacija Instituta za standarde i mjeriteljstvo i intelektualno vlasništvo Bosne i Hercegovine, a vezano stim i Instituta za akreditaciju, koje je već posebna institucija, ali takođe proizilazi iz jedne iste institucije, a sve opet u skladu sa standardima koje smo dobili kao domaći zadatak od EU.

Molim da mi se da odgovor koji će pokazati da se ovom pitanju pristupa sistemski i uvažavajući struku. To govorim zbog toga, zašto hoću taj primjer te institucije da uzmem, zato što je do sada u zadnje dvije godine uloženo, uložena su ogromna sredstva strane pomoći i do sada je angažovano preko 700 stručnjaka, koliko je meni poznato u različitim okupljanjima u nekih 40-ak tehničkih komiteta i sve je to rađeno na bazi zakona koje je ustrojilo, odnosno prihvatilo, prihvatila Parlamentarna skupština u prošlom sazivu. Ali iza nas postoji jedan ogroman posao i tu koliko je meni poznato nekih 30-ak stručnih uposlenika tu radi.

Zašto ovo govorim? Zato što već par godina su uložena ogromna sredstva, formirana ekipa stručnih ljudi i želim na ovom zakonu da mi se odgovori – kako se i da li se misli vršiti distribucija po političkim ili po stručnim kriterijima i da vidim koja je politika Vijeća ministara u toj oblasti?

Pitanje dostavljam u pismenoj formi u skladu sa Poslovníkom u nadi da će mi biti odgovoreno prije isteka 4 mjeseca do kada treba

NIKOLA ŠPIRIĆ

Zahvaljujem doktoru Lagumdžiji. Za riječ se javio gospodin Ćeman, pa gospodin Moranjkčić.

ĆEMAN MIRSAD

Hvala lijepa, gospodine predsjedavajući, kolegice i kolege svjedoci smo proteklih mjeseci da se intenzivno radi na razvojnoj strategiji, ili kako se već taj dokument zove Bosne i Hercegovine i u tom kontekstu, ja ću postaviti jedno pitanje koje uistinu može se i treba ga tretirati kao pitanje razvoja Bosne i Hercegovine, posebno u oblasti transporta.

Naime, mi smo nedavno ratificirali, ne znam da li je procedura dovedena do kraja, jednu konvenciju ili dokument sličnog naziva koji uređuje režim, ja bih rekao Save kao plovnog puta. Iako sam rođenjem ovaj prilično udaljen od Save, poznato mi je a kolega Munib Jusufović to sigurno bolje zna da je u Brčkom i još nekim gradovima, još nekim mjestima na rijeci Savi bilo riječnih luka i bio je relativno razvijen riječni transport. Naravno kako interni i unutar Bosne i Hercegovine i ranije zajedničke države tako i priključcima na šire evropske plovne puteve kao što je Dunav itd.

Poznato mi je također da u tim mjestima je bilo građana stih područja, dakle stanovništva koji su za razliku od primorskih mjesta bili riječni brodari itd. i da su se u ovim kurbulentnim vremenima koja su se desila rasuli i po svijetu i da faktički danas neke riječne fote ili riječni da kažem mornara ili već kako se to stručno zove gotovo da u Bosni i Hercegovini nema.

Moje pitanje glasi

– Da li se namjerava recimo iskoristiti taj potencijal, posebno neka mjesta Brezovo Polje itd. su bila poznata po tome, kako bi se plovni put rijeka Sava adekvatno povezala sa drugim plovnim putevima riječnoga tipa, dakle na Dunav u Evropi itd. imajući u vidu prema nekim istraživanjima ustvari taj transport je puno jeftiniji, a i te kako je u strateškim planovima drugih zemalja prisutan i na njega se ozbiljno računa?

- Namjerava li se također iskoristiti da kažem, namjeravaju li se iskoristiti ti ljudi koji su negdje u drugim flotama da možda se obnovi riječna flota Bosne i Hercegovine? Naravno transportna, trgovačka itd. itd.

Ja ću naravno ovo i u pismenoj formi dostaviti, a inače odgovor tražim u pisanoj formi od Vijeća ministara, računajući da će Vijeće ministara u vezi sa ovim odgovorom konsultovati druge kako entitetske, odnosno odgovarajuće nivoe. Hvala vam lijepo.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Zahvaljujem kolegi Ćemanu. Za riječ se javio gospodin Moranjkić.

MUHAMED MORANJKIĆ

Moje pitanje je upućeno normalno Vijeću ministara.

Pitam Vijeće ministara - Kada će donjeti novi zakon o carinskoj tarifi Bosne i Hercegovine?

Jer postojeći Zakon, osvježen pod navodnim znacima Odlukom o usaglašavanju i utvrđivanju tarife BiH za 2004. godinu koja je stupila na snagu 1.1.2004. godine nije donjela ništa novo, naprotiv samo je prepisan stari tarifnik. A sve staro je prevaziđeno i većim dijelom nema više svoju potrebnu funkciju. Naprotiv, mnoga carinska rješenja su nelogična i prave nered i kaos u zemlji, a ova odluka je samo forma da se nešto na ovom problemu uradilo. Bojim se da se na tome ne završi.

Hvala vam lijepo.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Zahvaljujem kolegi Moranjkicu. Za riječ se javila doktor zra Hadžiahmetović.

AZRA HADŽIAHMETOVIĆ

Zahvaljujem. Uvaženi članovi Klegija, kolegice i kolege poslanici ja imam tri pitanja, odnosno dva pitanja i jednu inicijativu.

Ovdje je u više navrata bilo govora o formiranju o potrebi hitnog formiranja komisije za koncesije u skladu sa Zakonom o koncesijama koji je Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine donjela prije skoro možda i više od dvije godine. Na žalost mi još uvijek nemamo prijedlog sastava komisije za koncesije koja je, između ostalog i sinekoanon za bilo kakve aktivnosti u angažmanu, odnosno radu na, između ostalog na Koridoru V-c o kome je u više navrata bilo govora.

No, ovim povodom želim upozoriti na sljedeće. U skladu sa paketom koncesionih zakona na entitetskim, odnosno kantonalnom nivou unutar Bosne i Hercegovine kantonalne skupštine, odnosno neke kantonalne skupštine su u skladu sa svojim ovlaštenjima već formirale komisije za koncesije i dodjeljuju koncsije na neka dobra koja su od opšteg državnog značaja za Bosnu i Hercegovinu i koja bi trebala biti i u isključivoj nadležnosti države Bosne i Hercegovine, odnosno komisije za koncesiju.

Ja predlažem Klegiju da inicira od Vijeća ministara hitno formiranje komisije za koncesiju, jer svako dalje kašnjenje učiniće je suvišnim. I želim upozoriti da će dovesti u pitanje realizaciju projekata tipa Koridora V-c i drugih infrastrukturnih projekata.

Drugo pitanje koje postavljam odnosi se na aktivnosti Vijeća ministara i ove parlamentarne skupštine i Predsjedništva Bosne i Hercegovine koje je ovlaštene predlagati budžeta državnih institucija Bosne i Hercegovine.

Mi smo gotovo pred početkom marta mjeseca, još uvijek nismo dobili ni prvi draft budžeta, Prijedloga budžeta za 2004. godinu. Svako kašnjenje u proceduri dovešće u pitanje i finansiranje institucija. Prema tome i Parlamentarne skupštine i Vijeća ministara itd. Pitanje i inicijativa pod hitno inicirati prijedlog, odnosno dostavljanje Parlamentarnoj skupštini prijedloga ili nacrtu budžeta za 2004. godinu.

I treće pitanje odnosi se na poziciju subjekata u Bosni i Hercegovini koji imaju ulogu tzv. nezavisnih regulatora. Namjerno sam iskoristila pojam tzv. odnose se na agencije koje su već formirane CRA Državna komisija, regulatorna komisija za energiju, komisija za koncesije koja treba da bude formirana itd., mnošto dakle nezavisnih regulatornih agencija odnosno nezavisnih regulatora čija pozicija sa kako u budžetima državnih institucija, tako i u njihovim aktivnostima i regulatornoj funkcije nije jasna.

Pitanje odnosi se, pitanje se odnosi na Vijeće ministara, a ujedno i inicijativa da jednim aktom podzakonskim aktom utvrdi poziciju nezavisnih regulatora, veze nezavisnih regulatora sa državnim institucijama, način finansiranja odnosno transparentnost finansiranja nezavisnih institucija i naravno u vezi sa finansiranjem od strane državnih institucija i nezavisnost regulatorne funkcije koju nezavisni regulatori treba da obavljaju. Zahvaljujem.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Zahvaljujem doktorici Azri Hadžiahmetović. Ko se dalje javlja za riječ? Ne javlja niko. Zahvaljujem.

Zaključujemo drugu tačku dnevnog reda. Hvala vam što nismo potrošili sat vremena na sva ona poslanička pitanja.

Prelazimo na treću tačku dnevnog reda. To je

Ad.3. Zahtjev Savjeta ministara za razmatranje Prijedloga zakona o postupku medijacije po hitnom postuku, u skladu sa članom 104. Poslovnika

Prijedlog ovog zakona sa zahtjevom predlagača za hitni postupak po članu 104. Poslovnika ovog doma dobili ste 12. februara.

Otvaram raspravu o zahtjevu Savjetu ministara da ovaj zakon raspravimo u skraćenoj proceduri.

Ko se javlja za riječ? Ne javlja niko. Zaključujem raspravu. Idemo na izjašnjavanje.

Ko je za to da prihvatimo prijedlog Savjeta ministara da Prijedlog zakona o postupku medijacije razmatramo u skladu sa članom 104. Poslovnika?

Ko je protiv?

Ima li uzdržanih? Nema.

Konstatujem da smo jednoglasno prihvatili u okviru treće tačke dnevnog reda zahtjev Savjeta ministara da Prijedlog zakona o postupku medijacije razmatramo u skladu sa članom 104. Poslovnika.

Prelazimo na četvrtu tačku dnevnog reda. To je

Ad.4. Zahtjev Savjeta ministara za razmatranje Prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o Visokom sudskom i tužilačkom vijeću Bosne i Hercegovine, po hitnom postupku, u skladu sa članom 105. Poslovnika

Predlog zakona sa zahtjevom Savjeta ministara za hitni postupak u skladu sa članom 105. dobili ste takođe 12. februara. Informacije radi, radi se o zakonu koji je na privremenoj osnovi nametnuo Visoki predstavnik.

Otvaram raspravu vezano za zahtjev Savjeta ministara. Ko se javlja za riječ? Ne javlja niko. Zaključujem raspravu.

Idemo se izjasniti.

Ko je zato da privhatimo inicijativu Savjetu ministara da Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o Visokom i sudskom tužilačkom savjetu Bosne i Hercegovine raspravljamo u skladu sa članom 105.?

Ko je protiv?

Ima li uzdržanih?

Dakle od 33 prisutna poslanika, za je bilo 30, protiv nije bio niko, suzdržana su bila 3.

Dakle imamo većinu, imamo entitetsku većinu.

Idemo dakle sada se izjasniti o Zakonu.

Ko je za to da prihvatimo Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o Visokom i sudskom tužilačkom savjetu Bosne i Hercegovine?

Ko je za?

Ima li protiv?

Uzdržanih?

Dakle konstatujem da su 32 poslanika bila za, nema niko protiv, 1 suzdržan i da smo usvojili Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o Visokom i sudskom tužilačkom savjetu Bosne i Hercegovine.

Prelazimo na petu tačku dnevnog reda. To je

Ad.5. Zahtjev Savjeta ministara za razmatranje Prijedloga zakona o novim izmjenama i dopunama Zakona o Tužilaštvu Bosne i Hercegovine, po hitnom postupku, u skladu sa članom 105. Poslovnika

Ko se javlja za riječ?

MARTIN RAGUŽ

Za riječ se javio predsjedavajući Doma, gospodin Nikola Špirić.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Kolege i kolegice poslanici, cijenjeni gosti, ja mislim da je dobro da danas razgovaramo o novim izmjenama i dopunama Zakona o Tužilaštvu Bosne i Hercegovine, ali ja žalim što je Vijeće ministara možda propustilo šansu da nađe bolju formulaciju za izmjene člana 1.

A evo pročitacu šta u članu 1. piše – u članu 18. stav a) stav 1. Zakona brišu se riječi "maksimalno 3" i u članu 18. nakon stava 3. dodaje se sljedeći stav 4. koji glasi:

"Izuzetno od relevantnih odredbi Zakona o krivičnom postupku međunarodni tužioc i suoptužnici su ovlaštene da koriste engleski jezik u svojim postupcima pred Sudom Bosne i Hercegovine ili u okviru njihovog djelokruga poslova. Prevod, tumačenje jedan od službenih jezika Bosne i Hercegovine obezbjeđuje sudski tumač."

Nemam ništa protiv dakle da se dozvoli da mogu da se obraćaju na engleskom jeziku i da, ali ono što je sporno u ovom zakonu jeste da ravnopravnost jezika u Bosni i Hercegovini. Jer ako se ovdje kaže da će prevod tumačenje na jedan od službenih jezika Bosne i Hercegovine obezbjeđivati sudski tumač. Moglo je biti preciznije određeno da će se koristiti jezik tuženog da razumije tužbu, da razumije presudu. Nekada će biti tužen Bošnjak, nekada Srbin, nekada Hrvat i to može omogućiti ravnopravnost jezika u Bosni i Hercegovini i iz tih razloga, ja bih volio da ovo ide u redovnu proceduru, ili u skraćenu proceduru.

Mislim da niko u ovoj sali nema ništa protiv da ova izmjena bude ovakva, ali jako žalim što Vijeće ministara ne vodi računa o onome što jeste Bosna i Hercegovina, da ne stvara raspoloženje da to nikome ne bude oči.

I ne samo o ovom zakonu, nego i o narednom prijedlogu 6. tačka dnevnog reda. To je - Zahtjev Savjeta ministara za razmatranje Prijedloga zakona o novim izmjenama i dopunama Zakona o Sudu Bosne i Hercegovine po hitnom postupku, gdje ima ista ovakva formulacija.

To će biti jedan od razloga. Ako nema raspoloženja danas, da mi korigujemo samo zadnju rečenicu. Ja ću biti uzdržan na ovom zakonu, ili glasati protiv. Nema smisla da u Bosni i Hercegovini da na ovakav način se igramo tih stvari. Valjda treba stvarati atmosferu da uđemo u jednu normalnu situaciju. Hvala vam lijepo.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Treba proglasiti, usvojiti, pa onda mjenjati. Proglašen zakon, jašta je, 28.10.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Jesmo li ga mi verificovali ovdje?

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Ma nismo. Ovo je verifikacija.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Molim vas lijepo, onda. Ovo je verifikacija. Molim vas lijepo, ne mijenja moju primjedbu da li je proglašeno ili usvojeno. Dakle ovo je jedna primjedba koju mi kao poslanici moramo biti svjesni. Ne mora za naše odnose unutar Bosne i Hercegovine kada su (vijesti ili vijećnici, ne razumije se) u pitanju da vodi računa Visoki predstavnik ili neko iz OHR-a.

Mi kao poslanici koji želimo da uredimo odnose moramo o tome da vodimo računa. I tvrdim da OHR-a neće imati ništa protiv da mi regulišemo to na, jednom rečenicom da se kaže da će to obezbjediti tumač i da će prevod biti na jeziku tuženog ili utuženog. Hvala vam lijepo.

Ko se dalje javlja za riječ? Gospodin Filip Andrić, pa Novaković.

FILIP ANDRIĆ

Poštovani predsjedavajući, kolege zastupnici u potpunosti dijelim mišljenje sa prethodnim govornikom gospodinom Špirićem, našim predsjedavajućim, stim da želim ovdje izići i sa konkretnim prijedlogom.

Nama se uporno ponavlja praksa da nametnuti zakoni dolaze nama po članku 105. da prihvatimo uz obrazloženje da ga ne možemo mijenjati dok ga ne prihvatimo.

Ja predlažem da mi ovo fino vratimo Vijeću ministara, pa neka nam ponovo pošalje po članku 105. prijedlog da ga prihvatimo, ali istovremeno neka nam pošalje po članku 105. i prijedlog izmjena i dopuna ovog zakona, pa ćemo mi onda fino to u paketu prihvatiti. To s jedne strane.

S druge strane moram primjetiti da pored tri službena jezika u Bosni i Hercegovini mi uvodimo u pravosuđu i četvrti službeni jezik i to engleski. Je li to ustavno ili nije, možete i sami ocjeniti. Zahvaljujem.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Zahvaljujem. Za riječ se javio gospodin Novaković, pa gospodin Beriz Belkić. Novaković pa Belkić. Izvinjavam se.

MOMČILO NOVAKOVIĆ

Uvaženi predsjedavajući, kolege poslanici dragi gosti, ja moram da kažem da mi je gospodin Andrić uzeo prijedlog, znači naime, suština je da bi mi morali obezbjediti na neki način da će izmjene i dopune ovog zakona proći u parlamentarnoj proceduru. Jedini model obezbjeđenja ovoga jeste da uporedo idu ovaj zakon i Zakon o izmjenama i dopuna ovog zakona koji se danas nalazi na dnevnom redu i da na taj način mi ovdje u

parlamentarnoj proceduri obezbjedimo da nemamo ovu situaciju o kojoj je govorio gospodin predsjedavajući, a koja je evidentna.

Iz tog razloga se pridružujem ovom prijedlogu i mi nećemo podržati ovaj zakon već predložimo da donesemo zaključak i da ga vratimo nazad na u proceduru na Savjet ministara. Hvala vam.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Zahvaljujem kolegi Novakoviću. Za riječ se javio gospodin Beriz Belkić, pa gospodin Mirsad Čeman.

BERIZ BELKIĆ

Poštovane kolegice i kolege, ja pokušavam da razumijem zabrinutost prethodnika kada je riječ o ravnopravnosti naroda i službenih jezika itd. ali mi ovo pomalo liči na cjepidlačenje, odnosno na jednu vrstu opstrukcije.

Naime, ako pažljivo proučite ukupan zakon i u tom kontekstu ovu formulaciju na jedan od službenih jezika Bosne i Hercegovine doći ćete do zaključka da apsolutno nema načina da bude ugroženo pravo svih učesnika u postupcima da zatraže da se na njihovom maternjem jeziku stvar vodi i da oni to razumiju. Mislim da nema zaista razloga za zabrinutost ove vrste koja je ovdje iskazana i mi ćemo podržati preuzimanje ovog zakona. Naravno ništa izgubiti nećemo ako ga danas preuzmemo. To ne usporava inicijative na izmjene i dopune ko ima potrebe za tim. Hvala.

MARTIN RAGUŽ

Zahvaljujem se gospodinu Belkiću. Replika gospodin Špirić.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Ma nema potrebe Nikola.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Dame i gospodo, ja želim javnosti radi da odbacim ovo sa indignacijom da je nekom stalo da opstruira. Nije stalo da opstruira nego da riješi i tražimo rješenje.

Dakle ja sam spreman glasati za ovo na način kao što je kolega Andrić predložio, da Vijeće ministara predloži izmjenu, protiv čega ni vi gospodine Belkiću nemate ništa. Mi se slažemo.

BERIZ BELKIĆ

/nije izašao za govornicu/

Dajte da usvojimo pa

NIKOLA ŠPIRIĆ

E, pa vidite, to dajte da usvojimo je paljenje na guranje. Da, da, dajte da usvojimo pa ćemo poslije znate ono. Molim vas lijepo, dakle ukoliko Vijeće ministara, što se mene lično tiče ja govorim, ja sam spreman da glasam za ovo.

Ukoliko Vijeće ministara sutra dostavi po hitnom postupku i ovaj zahtjev, ja ću da glasam i za jedan i za drugi. Znao je ubjeđivanja takvih i u prethodnim periodima, pa nikom nije palo na pamet da podrži. Ja mislim da moramo relaksirati situaciju da jedni druge razumijemo, a ne ko će koga prevariti danas ili sutra. Ja nisam spreman, a niste ni vi na to.

Dakle nije namjera opstrukcije, namjera je da potvrdimo zakon i namjera je da izmjenimo zakon da nikome to ne smeta. Čak nisam ni rekao koji jezik. Ovdje, sudski tumač može da kaže – obezbjedio sam prevod na jedan od jezika. Tako mi piše u zakonu. A to što se nekome od Srba, Hrvata ili Bošnjaka ne dopada, baš njega briga. Dakle nije, ja mislim da ovo nije problem ni za koga. I ako nam se žuri daćemo nalog Vijeću ministara da to uradi. Zašto mi bježimo od toga. Neka upale svjetlo, neka gori svjetlo 24 sata u ovoj zgradi. U pet sati nemate čistačice u zgradi Skupštine ovdje, a kamo li ministara. Evo nema ih ni danas ovdje da čuju o čemu govorimo. Hvala vam lijepo.

Gospodin Mirsad Ćeman se javio za riječ.

MIRSAD ĆEMAN

Ako se ja dobro sjećam, a to se dobro da provjeriti procesnim zakonima koji se primjenjuju pred pravosudnim organima u Bosni i Hercegovini uređeno je pitanje korištenja jezika, posebno prava stranaka u tom postupku. Ja mislim da niti ovakva formulacija ne dovodi u pitanje tog prava stranaka pred sudom i drugim organima.

Ali, možda tu ima neka finesa koja nekoga dovodi u sumnju da bi u punom kapacitetu to pravo bilo korišteno i ja razumijem ovu vrstu, hajde da kažem opreza, ili pak zabrinutosti evo neko to praktikuje na drugi način.

Ali razlog zbog čega sam izašao jeste sledeći. Svojevremeno sam ja sa ove govornice i još neki predlagali da upravo Kolegij ovoga doma, bolje reći Kolegij Parlamenta dakle oba doma, pokuša sa nadležnima u instituciji Visokog predstavnika, dakle u OHR-u dogovoriti jednu tehnički prihvatljiviju, a u suštini istu, jedan modalitet potvrđivanja zakona koji ne bi ustvari značio u identičnom tekstu štampanje, dostavljanje, da tako kažem razmatranje ili usvajanje tog zakona, što bi bilo potvrđivanje, nego donošenjem posebnog zakona koj i se odnosi na neki od tih proglašanih zakona sa dva člana u kome bi u prvom navedeno bilo da se potvrđuje taj zakon koga je proglasio Visoki predstavnik dana tog, odlukom tom i tom koji je stupio na snagu tada i tada i time jednostavno taj uvjet koji nam je faktički nametnut obzirom na naše relacije i mogućnosti usvajanja zakona, jednostavno nužno rješenje. To bi bilo bolje rješenje, pogotovo kada su u pitanju obimniji zakoni, a vi znate da je bilo i takvih.

U vezi sa konkretnim ovim pitanjem da kažem svoje mišljenje. Iako, a nerado naravno to moramo konstatovati, ali tako je stanje kakvo jeste Visoki predstavnik je proglasio zakon. Mi ga na žalost, ili na nečiju radost ne možemo ništa izmjeniti prilikom njegovoga potvrđivanja. Zbog toga zaista ja ne vidim razloga danas dovesti u pitanje potvrđivanje ovog ili bilo kojeg drugog zakona koji je na dnevnom redu, ali naravno da onda ovlašteni predlagač, bilo kojeg zakona, pa i Vijeće ministara, ili neko od poslanika može ponuditi izmjene i dopune tog zakona koje danas potvrđujemo, odnosno osnovnog teksta zakona.

Na prvi pogled se čini da je praktičnije da se paralelno sa potvrđivanjem zakona dobije i tekst zakona koji se mijenja u dijelu u kome eventualno nismo zadovoljni. Ja u principu nisam ni protiv takvoga rješenja, ali dozvolite da vezivanje ta dva pitanja neće i uvjetovanje neće rezultirati možda donošenjem tog nekog zakona. A htjeli mi ili ne, sve dotle dok mi ne potvrdimo zakon. Zakon koji je proglasio Visoki predstavnik je dio pravnog sistema Bosne i Hercegovine, doduše ne našom voljom kao suverenom u mjeri u kojoj smo suvereni zakonodavnog tijela, nego nekoga koji je izgleda suvereniji u ovom trenutku u Bosni i Hercegovini.

Zbog toga moja samo sugestija da ponovo se dakle Kolegij pozabavi ovim pitanjem promjene forme potvrđivanja zakona u dogovoru sa Visokim predstavnikom, a s druge strane da ipak mi kao, po meni jednostavniji put, ako već namjeravamo mjenjati zakone potvrdimo prvo zakon, ma ako treba i uz ogradu da neka ko god hoće izađe ovdje i kaže čime nije zadovoljan, a da onda neko ko je nadležan, bilo Vijeće ministara, bilo poslanik itd. predlaže izmjene i dopune koje onda jednostavno imaju čistiju scenu da tako kažem, mada rješenja mogu biti u suštini ista. Hvala lijepa.

MARTIN RAGUŽ

Za riječ se ponovio gospodin Nikola Špirić. Krivi navod.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Nije krivi navod. Dakle ovo je rasprava u kojoj moramo naći rješenje. Slažem se ja da ne možemo mjenjati ono što je nametnuti Visoki predstavnik, jer su takva pravila.

Ali možemo danas potvrditi ovaj zakon i zaključkom obavezati Vijeće ministara da ide na izmjene u kojem će obezbjediti ravnopravnost jezika.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Tako je.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Dakle. Možemo potvrditi, da se ne shvati ovo kao opstrukcija, da mi potvrdimo danas ove zakone, a da tražimo od Vijeća ministara u skladu sa raspravom, jer sve drugo gubi smisao. Po istoj proceduri dakle kao što smo danas potvrdili, jer je ovo kratka

izmjena. Ako takvo raspoloženje postoji da bismo mogli danas mogli završiti ovaj posao. Hvala vam lijepo.

MARTIN RAGUŽ

Evo zahvaljujem se gospodinu Špiriću. Gospodin Novaković.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Gospodin Novaković. Izvolite. To je propisano, jedino ovako.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Ma može ovako. Nema ništa sporno. Bezveze komplikujete stvar. Mogli smo do sada završiti.

MOMČILO NOVAKOVIĆ

Uvažene kolege ja sam imao ispravku netačnog navoda gospodina Ćemana.

Naime, ovdje se ne radi o pravu dakle stranaka na korištenje svog jezika, nego o slobodi sudskog tumača da izabere jezik, da izabere jezik na kome će on izvršiti prevod, odnosno tumačenje. Prema tome, ne radi se o tome. Dakle ja uvažavam da je to procesnim zakonom regulisano na način kao što je gospodin Ćeman rekao, ali to ovdje nije taj slučaj. Ovdje je slučaj o pravu dakle, o pravu izbora službenog jezika od strane tumača, sudskog tumača.

ŠEFIK DAŽEFORIĆ

Ma ja ba, hajde.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Zahvaljujem kolegi Novakoviću. Mislim da smo našli kompromis. Gospodine Avdiću ako možemo, nemam ništa protiv da se javite za riječ.

Dakle da potvrdimo danas ovaj zahtjev Savjeta ministara, zaključkom obavežemo Vijeće ministara da po istoj proceduri ponudi izmjene i dopune vezane za ravnopravnost koji će riješiti ovo o čemu smo govorili, ravnopravnost jezika obezbjediti. Hvala vam lijepo.

Ko je za to, dakle zaključujem raspravu, da prihvatimo zahtjev Savjeta ministara za razmatranje Prijedloga zakona o novim izmjenama i dopunama Zakona o Tužilaštvu Bosne i Hercegovine u skladu sa članom 105?

Da, da sada idemo na zaključak, iza ovoga. Prvo usvajanje pa idemo na zaključak. Pa ja vjerujem, nema potrebe ako ćemo se ovdje.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Momo hajmo prvo o zaključcima. Šta vam je ljudi. Pa valjda vjerujemo jedni drugima ovdje.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Ko je za molim vas lijepo?

Ko je protiv?

Ko je uzdržan?

Mislim da smo našli rješenje koje rješava stvari.

Molim vas lijepo od 35 prisutnih, 30 za, protiv nema niko, uzdržanih pet. Konstatujem da smo prihvatili zahtjev Savjeta ministara za razmatranje Prijedloga zakona o novim izmjenama i dopunama Zakona o Tužilaštvu Bosne i Hercegovine u skladu sa članom 105.

Sad potvrđujemo zakon.

Ko je za to da prihvatimo ovaj zakon u skladu sa članom 105.?

Ko je protiv?

Ima li uzdržanih?

Dobro je. Bogatstvo jezika nas oplemenjuje. Šta se bunite. Nemam ja ništa protiv jezika.

Molim vas lijepo, od 35 prisutnih 30 za, protiv 1, suzdržano 4. Konstatujem da smo prihvatili Prijedlog zakona o novim izmjenama i dopunama Zakona o Tužilaštvu Bosne i Hercegovine po hitnom postupku.

Dame i gospodo idem glasati o zaključku.

Ko je za to da zadužimo Vijeće ministara da u skladu sa istom procedurom predloži izmjene i dopune ovog zakona u kojem se obezbjeđuje ravnopravnost jezika na način kao što smo govorili?

Ko je za?

Ko je protiv?

Uzdržanih nema.

Zahvaljujem. Vidite kako za sve ima rješenje.

Konstatujem da smo jednoglasno prihvatili ovaj zaključak i sa zadovoljstvom prelazimo na 6. tačku dnevnog reda. To je

Ad.6. Zahtjev Savjeta ministara za razmatranje Prijedloga zakona o novim izmjenama i dopunama Zakona o Sudu Bosne i Hercegovine po hitnom postupku, u skladu sa članom 105. Poslovnika

Otvaram raspravu. Samo moram da kažem da se ovaj zaključak odnosi i na ovaj član, jer je ista problematika definiše.

Otvaram raspravu. Ko se javlja za riječ? Ne javlja niko. Zaključujem raspravu.

Idemo na izjašnjanje.

Ko je za to da prihvatimo Zahtjev Savjeta ministara da po članu 105. vodimo raspravu?

Ko je protiv?

Ko je uzdržan?

Dakle od 35 prisutnih, za je glasalo 30, protiv nije bio niko, 5 je bilo suzdržanih.

Konstatujem da imamo većinu i entitetsku većinu.

Prihvatili smo dakle Zahtjev Vijeća ministara da raspravljamo u skladu sa članom 105.

Sada se izjašnjavamo o zakonu.

Ko je za to da prihvatimo Prijedlog zakona o novim izmjenama i dopunama Zakona o Sudu Bosne i Hercegovine?

Ko je protiv?

Ima li uzdržanih?

Dakle od 35 pristunih za je glasalo 29. Protiv je bilo, protiv nije bio niko, suzdržanih 5, jedan nije glasao.

Sa zadovoljstvom konstatujem da smo prihvatili Prijedlog zakona o novim izmjenama i dopuanma Zakona o Sudu Bosne i Hercegovine.

I prelazimo na sedmu tačku dnevnog reda. Zaključak ostaje isti kao naravno i za 6 tačku. jer se odnosi, reguliše istu materiju ravnopravnost jezika.

I pod 7. prelazimo dakle na

Ad.7. Prijedlog zakona o Obavještajno bezbjednosnoj agenciji Bosne i Hercegovine (prvo čitanje)

Predlagač ovog zakona je VIsoki predstavnik. Upućen je poslanicima 29. decembra 2003. godine.

Nadležna je zajednička komisija za odbranu i bezbjedonosnu politiku.

Ustavno-pravna komisija mišljenje o prijedlogu zakona dostavila je 6. januara 2004. godine.

Izvještaj nadležne komisije dostavljen je 20. februara.

Napominjem da se radi o Zakonu u prvom čitanju. Želim takođe da kažem da današnjoj sjednici prisustvuje gospodine Kalman Kočiš, bivši ambasador Mađarske u Bosni i Hercegovini, predsjedavajući ekspertske grupe koji je mnogo radio, usaglašavao sa ekspertnim timovima i došao do prijedloga ovoga zakona.

Ja mu se zahvaljujem što danas prisustvuje ovoj sjednici i što je ukazao veliku brigu sa sudbinu ovog zakona i spremnost da ukoliko bude potrebe da dodatna pojašnjenja vezano za ovaj zakon.

Otvaram raspravu. Ko se javlja za riječ? Gospodin Momčilo Novaković. Izvolite.

MOMČILO NOVAKOVIĆ

Poštovani predsjedavajući, uvažene kolege, ja želim samo da obavijestim i ovaj dom, a i javnost da sam tražio odlaganje ove tačke dnevnog reda, znači sa današnje sjednice u ime Kluba SDS smatrajući vrlo značajnim za usvajanjem ovog zakona raspravu koja će uslijediti na Narodnoj skupštini Republike Srpske.

Sozbirom da nisam od Kolegija dobio saglasnost za ovakvu dakle vrstu odlaganja i sobzirom na to je Narodna skupština zakazana u isto vrijeme kada i ova sjednica, mi smo bili ubjeđenja i sada smo ubjeđenja i ne samo na ovom zakonu, nego i na budućim zakonima da moramo se uvažavati u tolikoj mjeri ukoliko je potrebno da svi zakoni koji su potpisani od svih predstavnika političkih stranaka kao uslov za ulazak i potpisivanje Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju moraju biti izraz volje svih nas i moramo dogovorom do njih dolaziti, pa i u ovakvim situacijama koje su za jedne neprihvatljive za druge prihvatljive.

Nažalost nismo imali tu podršku, ali isto tako, imajući u vidu i sve ovo što se, što je prethodilo ovom zakonu, kao i činjenicu da je zakon u znatnoj mjeri u komisijskoj fazi usaglašen sa primjedbama koje smo mi imali mi ćemo podržati dakle ustavni osnov, dakle podržaćemo zakon u prvom čitanju. Hvala.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Zahvaljujem kolegi Novakoviću. Ja želim da vas informišem da je tačno da je SDS tražila odlaganje ili sjednice ili ove tačke dnevnog reda iz razloga da Narodna skupština treba da da svoje viđenje. Moram da kažem da nije bilo raspoloženja u Kolegiju da mi odluke donosimo koncenzusom.

Ukoliko Narodna skupština, a ona danas zasjeda pokaže mišiće, u šta ja sumnjam, nije kasno da i na narednoj sjednici se iznesu rezerve na ovaj zakon. Ako je Narodnoj skupštini trebalo 5 mjeseci da prenese ovlaštenja na Parlament Bosne i Hercegovine, onda se to zove gospodine Novakoviću jednim drugim riječima. I ja sam rekao, ja predsjedavam ovdje, gospodin Kalinić i Narodna skupština su mogli da se izjasne o ovom zakonu. Oni su formirali ekspertske timove, dali ljudi, pa dali saglasnost, pa zajednička komisija oba doma dala saglasnost i rekla dobri su principi. I šta sada treba gospodinu Kaliniću da danas ponizno na Narodnoj skupštini klimne glavom i kaže da, mi ovo sa zadovoljstvom prenosimo. I mislim da Parlament Bosne i Hercegovine treba da radi svoj posao, a Narodna skupština svoj posao. Hvala vam lijepo.

Ko se dalje javlja za riječ? Replika. Gospodin Novaković, izvolite.

MIMČILO NOVAKOVIĆ

Očito je da mi jedni druge ne slušamo i da nam se i dešava to zbog toga što se ne slušamo. Ja ovdje nisam govorio o Narodnoj skupštini, nego sam govorio o stavu Kluba SDS i o zahtjevu Kluba SDS-a. Ja ne znam kakav će biti stav Narodne skupštine.

Ja sam smatrao i dalje smatram za razliku od nekih ovdje da ovo mora biti i ovaj i svi drugi zakoni moraju biti rezultat dogovora svih nas ovdje. A to smo valjda pokazali ili su neki pokazali potpisivanjem kojekakvih izjava na svim mogućim nivoima u ovoj zemlji, pa ko kada prođe kraj neke izjave on je potpiše i ide dalje. Bez ikakve obaveze da ono što je tamo potpisao u svom radu i upražnjava da ne kažem da se pridržava onog što je potpisano.

Dakle, molim vas ja sam samo zbog javnosti želio da upoznam da smo to tražili. I dalje sam ubjeđen da bismo mi mnogo lakše došli do zakona da se više uvažavamo. Ali, evo nema toga.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Zahvaljujem kolegi Novakoviću. Idemo dalje. Ko se javlja za riječ? Gospodin Križanović, pa Džaferović, pa Moranjković.

JOZO KRIŽANOVIĆ

Poštovane kolegice i kolege, dame i gospodo želim reći da Klub zastupnika SDP BiH podržava donošenje Zakona o obavještajno sigurnosnoj agenciji kao i sveukupnu reformu obavještajno sigurnosnog sektora. To podržavamo iz uvjerenja da će se ovom reformom omogućiti veća sigurnost građana Bosne i Hercegovine te dalje učvrstiti suverenitet, teritorijalni integritet i ustavni poredak Bosne i Hercegovine. Želimo takođe naglasiti da vrlo cjenimo angažman OHR-a na ovoj reformi i posebno vrlo uspješan rad komisije koju je formirao OHR-a i koja je ovaj posao završila prije pet mjeseci.

Međutim, činjenica da Vijeće ministara nije usvojilo ovaj nacrt zakona da dakle predsjedatelj Vijeća ministara i njegovi zamjenici nisu uspjeli usuglasiti se oko ovoga prijedloga zakona i na regularan način uputiti ovaj zakon u parlamentarnu proceduru, želim da konstatiram da po prvi put, čini mi se, koliko ja znam u našoj praksi imamo da ovaj prijedlog zakona ulazi na mala vrata od strane dakle Visokog predstavnika što takođe želim da naglasim da nije u skladu sa Poslovníkom o radu našeg doma.

Mislim da je zbog svega ovoga izgubljeno jako puno vremena i da je Parlament u odnosu na postavljene rokove koji su definirani u ovom prijedlogu zakona doveden u velikom vremenskom kašnjenju. I što je posebno važno, mislim da ćemo imati, obzirom na ovakav uvod velike probleme i imamo puno razloga da sumnjamo da će ovaj zakon biti efikasno implementiran. Dakle iako ovaj prijedlog je značajan iskorak u uređivanju sektora sigurnosti i uređivanju Bosne i Hercegovine kao normalne države, ipak postoji niz odredaba koje je upravo u tom cilju potrebno popraviti.

Ja na žalost nisam dobio izvještaj naše komisije za obranu i sigurnost tako da, osim ovog uh,

NIKOLA ŠPIRIĆ

To Šefik uzdiše, nije ništa posebno.

JOZO KRIŽANOVIĆ

ću biti u situaciji eventualno da ponovim nešto što je već akceptirala komisija i uradila kao popravku u ovom prijedlogu zakona.

Dakle mi u globalu možemo podržati ovaj zakon, ali smatramo da nekoliko bitnih popravki će opredjeliti naše konačno izjašnjanje. Prije svega imamo jednu načelnu primjedbu da se ne može prihvatiti odredba ovog prijedloga zakona koji govori o načinu objedinjavanja postojeće obavještajno sigurnosnih službi u Federaciji Bosne i Hercegovine i u Republici Srpskoj. Smatramo da je to jedan mehanički način spajanja i da bi trebalo kazati ovim zakonom - do stupanja na snagu ovog zakona prestaju sa radom obavještajne entitetske službe, a da će se prijem u obavještajno sigurnosnu agenciju Bosne i Hercegovinu vršiti u skladu sa kriterijima koje propiše direkcija, odnosno direkcija agencije

Smatramo takođe da su i pored toga što su poslovi u ovoj agenciji vrlo ozbiljni, odgovorni itd. da su prenaplašene beneficije zaposlenih u ovoj agenciji u odnosu na policijske snage u Bosni i Hercegovini. Što se tiče sigurnosno savjetodavne službe mi smatramo da se pri Vijeću ministara treba uspostaviti poseban ured za unutarnju politiku i sigurnost koji bi obavio stručne analitičke, savjetodavne poslove za potrebe Vijeća ministara u području obrane i sigurnosti. Naravno uspostavu ovakvog tijela treba regulirati drugim propisima, a ne ovim zakonom.

Smatramo dakode da bi bilo potrebno na razini države Bosne i Hercegovine kao i u drugim suvremenim demokratskim državama uspostaviti Vijeće sigurnosti kao savjetodavno tijelo čiji bi članovi, pored eksperata, savjetnika bili i članovi Predsjedništva Bosne i Hercegovine, predsjednici Zastupničkog doma i Doma naroda, predsjedatelj Vijeća ministara, ministar sigurnosti, ministar obrane i ministar pravde, predstojnik Ureda za unutarnju politiku i sigurnost, kao i direktor Obavještano sigurnosne agencije Bosne i Hercegovine.

Mislimo da nije prihvatljivo da se nekoga tko nije član Vijeća ministara izjednačava sa ministrima u pogledu prava i obaveza i da rang direktora ove agencije treba da bude u rangu ostalih direktora sličnih institucija u Bosni i Hercegovini.

Također kada je u pitanju donošenje budžeta, ova agencija se izdvaja izvan svih drugih institucija i korisnika budžeta i mislimo da to nema osnova da se njoj daje poseban status kada je u pitanju financiranje.

Također, procedura imenovanja direktora agencije, smatramo da je i tu napravljen izuzetak i mislimo da ne treba izdvajati proceduru imenovanja direktora od propisane procedure po kojoj radi Vijeće ministara kada je u pitanju, kada su u pitanju imenovanja.

Posebno smatramo da je neprihvatljiva odredba kojom se vrši provjera članova komisije za obavještajno i sigurnosni sektor oko parlamentarne komisije, jer je Prijedlogom zakona predviđeno da postoji provjera članova, molim vas članova

parlamentarne komisije. To je neprihvatljivo, jer parlamentarna komisija vrši nadzor rada agencije i ne može niko iz agencije vršiti provjeru članova koje imenuje Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine.

Evo to bi toliko za sada bilo. Mislim da se radi o potrebnim korekcijama koje ne ulaze u suštinu same agencije. Hvala.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Zahvaljujem kolegi Križanoviću, za riječ se javio gospodin Džaferović, zamjenik predsjedavajućeg.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Poštovane kolege, dame i gospodo, prije nego što krenem ili počnem sa svojom diskusijom samo kratko da kažem zašto sam javno iskazao znak čuđenja dok je govorio gospodin Križanović. Slažem se da nije u redu da to ja radim dok sjedim ovdje na ovom mjestu, ali vjerujte da ponekada čovjek čuje takve stvari da ne može se obuzdati, mora odmah reagirati.

Nevjerovatna je stvar da izvještaj Komisije koji je bio gotov u petak, a radi se o vrlo obimnom izvještaju nisu dobili poslanici koji su predsjednici klubova i koji imaju kancelarije ovdje u zgradi Parlamentna i ja molim Stručnu službu Parlamenta da podnese izvještaj da li je izvještaj komisije, Zajedničke komisije za odbranu i sigurnost dostavljen poslanicima. To je dakle jedna stvar. Želim da se ta stvar odmah ovdje zna, ko, da li ne radi Služba dobro ili se ovdje govore neke druge stvari koje nemaju puno veze sa istinom. Ja želim da se ta stvar rasčisti. To je jedno.

Drugo. Nije moguće više ulagati amandmane na ovaj zakon. Ovaj zakon je došao u parlamentarnu proceduru 23.12.2003. godine i sve do dana kada je održana komisija, a komisija je održana 17. i 18. bilo je, februara, bilo je moguće ulagati amandmane.

Ja sam danas čuo neka rješenja koja je moj prethodnik ovdje iznio sa kojima bi se ja složio. Recimo neka od tih rješenja su bila predmetom rasprave na komisiji i naravno neka rješenja sa kojima se ja ne slažem, ali u svakom slučaju danas više u redovnoj proceduri nije moguće ulagati amandmane i to je poznato valjda svima nama ovdje nakon evo godinu i nešto dana koliko radimo u Parlamentu. Zato sam ja kazao, zato sam ja izrazio javno znak čuđenja sjedeći na mjestu zamjenika predsjedavajućeg ovoga doma.

Sada ide moja diskusija. Dakle poštovane kolege, dame i gospodo, ja smatram da je ovo vrlo značajan dan za državu Bosnu i Hercegovinu jer mi danas treba da uđemo u proceduru usvajanja jednog vrlo važnog zakona, vrlo važnog zakona za svaku državu pa i za našu državu Bosnu i Hercegovinu.

Obavještajno sigurnosna agencija koja treba danas da počne da se uspostavlja, ovo bi bio prvi čin u Parlamentu Bosne i Hercegovine je, će biti odgovorna za prikupljanje, analiziranje i distribuciju obavještajnih podataka u cilju zaštite sigurnosti, uključujući suverenitet, teritorijalni integritet i ustavni poredak Bosne i Hercegovine i ovo je prvi princip ovoga zakona. Ja danas želim da govorim o principima ovoga zakona i u funkciji zamjenika predsjedavajućeg Zajedničke komisije za odbrambenu i sigurnosnu politiku oba doma Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine koji je sticajem okolnosti i vodio sjednicu ove komisije i potpisao njen izvještaj.

Drugo, agencija je civilna obavještajno sigurnosna institucija koja će imati status nezavisne administrativne organizacije Bosne i Hercegovine.

Treće agencija ima nadležnost na teritoriji cijele države Bosne i Hercegovine. U njen sastav ulaze i prestaju sa radom 1.4. ove godine obavještajno sigurnosne institucije koje su ranije djelovale na području Bosne i Hercegovine i njenim entitetima, odnosno u Federaciji Bosne i Hercegovine i Republici Srpskoj.

Na teritoriji države Bosne i Hercegovine danom stupanja na snagu ovoga zakona ne mogu se osnivati niti djelovati nikakve druge civilne obavještajno sigurnosne strukture. Ova služba će u skladu sa evropskim standardima, kako je to predviđeno zakonom biti pod četiri vrste kontrole, pod parlamentarnom kontrolom, sudskom kontrolom, administrativnom kontrolom i unutrašnjom kontrolom. Mi danas imamo šansu da dobijemo zakon koji je utemeljen na principima na kojima su utemeljeni zakoni koji uređuju ovu oblast u modernim, u moderno uređenim evropskim i svjetskim državama.

Toliko o principima zakon. I ja pozivam Predstavnički dom Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine da podrži principe ovoga zakona i izglasa danas zakon u prvom čitanju. Što se mene tiče ja sam spreman da idem i na drugo čitanje, ali ako ne postoji spremnost da se danas ide na drugo čitanje, onda ću svakako insistirati kao član Kolegija da se sjednica Parlamenta zakaže što je moguće ranije jer mi do konca ovoga mjeseca imamo rok koji je dat od Visokog predstavnika da usvojimo ovaj zakon u Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine u oba, naravno u oba čitanja.

Na zakon je uloženo oko 120 amandmana. Komisija, Zajednička komisija za odbrambenu i sigurnosnu politiku je razmatrajući ove amandmane uz pomoć predstavnika međunarodne zajednice, posebno uz pomoć šefa Radne grupe OHR-a za reformu ove oblasti i za izradu ovoga zakona, ovdje prisutnog ambasodora gospodina Kočiza, prihvatila 49 amandmana od ponuđenih 120 amandmana. Iz izvještaja K.Omisije ćete vidjeti da se dijelom radi o tehničkim amandmanima, a dijelom se radi i o suštinskim amandmanima za koje evo kažem je postojala saglasnost i međunarodne zajednice.

Amandmane je dakle bilo moguće ulagati redovnom u redovnoj proceduri do okončanja rada sjednice Komisije, a nakon sjednice Komisije amandmani su se mogli podnositi samo na nove aspekte koji nisu bili obuhvaćeni u radu sjednice Komisije i amandmane na amandmane Komisije i ja sam u svojstvu, evo člana te komisije uložio

dva amandmana i odmah da kažem amandmane gospodina Moranjkića i gospodina Felića smatram blagovremenim, jer nisu oni krivi što je Komisija završila svoj rad kasno naveče u srijedu, pa onda u četvrtak pisala izvještaj, a u petak dostavila amandmane, a zadnji dan ili rok za ulaganje amandmana je bio neradni dan ovdje u Parlamentu i to ne može ići na štetu poslanika i to će biti moje tumačenje Poslovnika i ovo je odgovor moj gospodinu Moranjkiću i gospodinu Feliću da su i njihovi amandmani za mene ovdje blagovremeni i da trebaju da uđu u proceduru Parlamentarne rasprave.

Dakle, dame i gospodo poslanici ja vas pozivam da se izjasnimo za ovaj, pozitivno prema ovom zakonu i evo u ime Komisije koristim priliku da se i ja zahvalim gospodinu Kočizu na velikom doprinosu da Bosna i Hercegovina konačno dobije jedan ovakav vrlo važan zakon. Hvala vam lijepo.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Zahvaljujem kolegi Džaferoviću. Za riječ se javio gospodin Moranjkić.

MUHAMED MORANJKIĆ

Gospodine predsjedavajući, gospodo kolege poslanici, dame i gospodo, vrlo kratko ću.

Ja i moj klub, vjerovatno ćemo glasati za ovaj zakon jer znamo da je to jedan od reformskih zakona i ne želimo da bilo šta opstruiramo i da nam se u taj ater prebaci kada su u pitanju reformski zakoni, ali principijelno ne mogu ostati gluh da ne kažem nekoliko riječi, pa evo kažem.

To sam dao i u obrazloženju mojih amandmana i evo sada ponavljam principijelno, ako je jedan prijedlog zakona došao sa 108 članova, a na njega uloženo 120 amandmana, kakav je slučaj konkretno sa ovim zakonom, onda dolazim u dilemu sa tri stvari koje ovdje iznosim.

Prvo. Da li je taj prijedlog zakona uopšte dobar, drugim riječima da li valja ili ne valja, pa kao takvog treba ga vratiti, ne na doradu amandmanima, nego ga treba vratiti, po meni, ako je to principijelno složimo se da ne valja, na jednu totalnu novu konstrukciju i novi zakon da se donese.

Ili drugo. Da je to totalna opstrukcija određenih poslanika, da ne kažem svih, ili nekoga drugog ko stoji iza njih, a oni normalno u ovom domu prenose tu opstrukciju putem razvodnjavanja određenim amandmanima koji se u tolikoj količini ulažu na.

I treće. Ovo me dovodi u poziciju da posumnjam u ozbiljnost rada ovog parlamenta, a za četvrto ne znam i volio bih da čujem, ako neko ima i četvrtu stvar da kaže pa da je ja prihvatim. I drugo. To je prvo.

I drugo išao bih sa jednim pitanjem, jer čitajući izvještaj, evo vidite šta kaže se – Da je Visoki predstavnik 17.11.2003. dostavio prijedlog ovog zakona u Parlament. Dakle

prije više od 3 mjeseca. Volio bih da znam, da mi neko kaže gdje je ova tri mjeseca ovaj zakon lutao, gdje se izgubio, a proglašen je i jeste reformski zakon, onda tek počnem da sumnjam šta ćemo sa onim ne reformskim zakonom. Oni kada se izgube znači dok je našeg mandata možda ih nećemo naći negdje po ladicama nečijim.

Volio bih da znam da li je to ovaj parlament ili je to neko drugi, a da nam se ne prebacuju kao prošli put kada je bila izuzetno mučna situacija kada smo ovu stvar prebacivali Vijeću ministara, a predsjedavajući Vijeća ministara prebacivao ovom parlamentu. Hvala lijepo.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Zahvaljujem kolegi Moranjkiću. Repliku ima gospodin Miloš Jovanović.

MILOŠ JOVANOVIĆ

Poštovano predsjedništvo, dame i gospodo, ja nemam ništa protiv da gospodin Moranjkić ponižava i podcjenjuje sebe, ali ne dozvoljavam da ponižava i podcjenjuje mene, pa i u krajnjem slučaju i ostale kolege poslanike.

Pa valjda je i naša uloga ovdje da odnosimo amandmane. Onda ne treba da postojimo, neka Visoki predstavnik ili Savjet ministara donose zakone, a mi onda ne treba da postojimo ovdje. A gospodin Moranjkić vrlo često ovdje govori kako je njegovo pravo kao poslanika ugroženo, a sada priča sasvim drugu priču. Hvala lijepo.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Zahvaljujem kolegi Jovanoviću. Replika ponovo gospodin Moranjkić, odgovor na repliku.

MUHAMED MORANJKIĆ

Meni je žao što moj uvaženi kolega Miloš Jovanović nije htio, ili nije mogao da čuje i sasluša i prihvati cijelo moje obrazloženje. Ja sam govorio o tri mogućnosti, a tražio sam da mi neko kaže četvrtu.

Nije tačna ona konstatacija koju je on izrekao. Ja sam rekao – Ako na jedan zakon dođe 120 amandmana, ja nisam rekao da su neopravdani amandmani. Prema tome, da sam to izrekao, ja bih prihvatio repliku koju je gospodin, ali sam rekao ako dođe 100 amandmana i za to sam ga stavio u prvi kontekst, onda po meni taj zakon ne valja i kao takvog ga treba, ne doradivati amandmanima, nego ga vratiti na kompletnu novu doradu. Ako je to to. I to sam stavio u prvi kontekst. I nisam time ponižavao, ni gospodina Jovanovića, ni bilo kog kolegu poslanika, ni ovaj dom.

Ja sam govorio o pojavi koja nam je eto počela da se javlja, da nam se na jedan član zakona javljaju jedan i po amandman. Onda nešto sa zakonom nije u redu. To je prvo. A ako neko dokaže da je to dobro, onda idemo po drugu, treću ili neku četvrtu soluciju. Prema tome ne prihvatom ovakvo obrazloženje Jovanovića.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Odgovor na obrazloženje, gospodin Jovanović.

MILOŠ JOVANOVIĆ

Ja se izvinjavam, ne volim da, ali evo samo pročitacu. Ili je to totalna opstrukcija poslanika ovog parlamenta. Znači mi pravimo, ako smo podnjeli amandmane, znači mi pravimo opstrukciju ovdje.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Zahvaljujem kolegi Jovanoviću. Molim kolege da se suzdrže od daljnjih replika. Ja mislim da ste se razumjeli i za to sam dozvolio da pričate dok se ne nasmijete jedan i drugi.

Sada se za riječ javila gospođa Seada Palavrić. Neka se pripremi gospođa Ljiljana Milićević, pa Belkić, pa Đedović.

SEADA PALAVRIĆ

Poštovane kolege i kolegice i poseban pozdrav ambasadoru Kočišu. Želim zaista izraziti zahvalnostna trudu koji je gospodin Kočić i grupa koja je radila zakon uložili tokom protekle godine kako bismo dobili ovakav zakon.

O kvalitetu zakona ja zaista ne bih ubjeđivala nikoga, dovoljno je pročitati zakon, dovoljno je pročitati pismo Visokog predstavnika koji je, eto na žalost bio prinuđen pojaviti se ovdje u ulozi predlagača i saglasiti se stim da pred nama zaista jedan od najmodernijih zakona u Evropi iz ove oblasti.

Uostalom, zašto ne ići i sa amandmanima. Gospodin Visoki predstavnik je u svome pismu i rekao - dajte priliku članovima Parlamenta da reaguju i da eventualno poprave zakon u odnosu na njegovu sadašnji, odnosno prvobitni prijedlog. I mi smo zaista u zajedničkoj komisiji koja je iz oba doma, u kojoj su radila sva tri konstitutivna naroda veliki dio amandmana prihvatili. Nisam sigurna da se bilo koji u cjelosti dopadao svakome od nas, ali u cilju da dobijemo zakon, u cilju da nastavimo ovu kulturu političkog dijaloga i novog kompromisa ili koncenzusa mi smo ipak ovako veliki broj amandmana prihvatili.

O potrebi donošenja ovog zakona, ja mislim da nikome od nas ne treba govoriti, jer svi smo govorili prošle godine da je potrebno da od 1. januara ove godine počne služba na državnom nivou, zapravo agencija i da entitetske završe svoj posao. Ja sam, da budem iskrena zaista od svih zastupnika, ne samo parlamentarne većine očekivala plebiscitarnu podršku o ovome zakonu. I sada sam zaista neprijatno iznenađena diskusijom šefa Kluba SDP-a koji bi ovaj zakon vraćao nazad, kojem je neprihvatljivo ovo, neprihvatljivo ono, a u situaciji kada upravo SDP želi prikazati sebe kao najglasnijeg borca protiv nedjela koja treba da budu otkrivena upravo ovim zakonom.

Uzmimo gospodo član 5. zakona i posmatrajmo djelatnost agencije. Uzmimo samo terorizam, uzmimo organizirani kriminal, trgovinu drogama, oružjem i bijelim robljem, nezakonitu međunarodnu proizvodnju oružja za masovno uništenje i radnje, neki nisu i radnje kažnjive po međunarodnom humanitarnom pravu. Ja sam izvukla samo neke segmente zbog kojih Bosna i Hercegovina trpi užasne posljedice u Evropi i u Svijetu, nosi epitepe koje ne zaslužuje, a do nas je gospodo da omogućimo da agencija počne raditi na državnom nivou, jer sve dokle ovako rasejepkani po entitetima mi ne možemo se boriti protiv ovih zala i ostalih koja su u nadležnosti agencije.

Dakle, puna podrška u ime Kluba SDA i principima i potrebi donošenja ovog zakona i uzgred jedno obavještenje, ja sam izvještaj komisije putem faksa dobila 20. februara 7 minuta do 4. Hvala lijepo.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Zahvaljujem kolegici Palavrić. Ja bih molio naravno da pokušamo, mislim da, ja sam shvatio diskusiju gospodina Križanovića kao jednu sasvim konstruktivnu objektinu, a nije dobro imati frustracije lične, pogotovo prema SDP-u i zato mislim da gospođa Palavrić dio frustracija treba zadržati, a da govorimo o zakonu.

Za riječ se javila gospođa Milićević.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Pa nemoj tako. Vrijedaš predsjednika Kluba.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Ne, ne nisam uvrijedio, nego rekao da ne treba

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Pa jesi je uvrijedio, rekao si da ima frustracije prema nekome. Odakle ti to znaš?

NIKOLA ŠPIRIĆ

Svi vidimo da nema.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

De se malo uzdrži, ja se uzdržavam, uzdrži se i ti. Nemoj tako. Pusti neka joj odgovori onaj ko treba. Nemoj ti biti advokat.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Ona je punoljetna, zamjenice dragi, što vi.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Ti si advokat SDP-u.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Ja vas molim da vodim sjednicu. Samo malo hoću da vas relaksiram i nisu dobre frustracije ni Šefikove.

Izvolite Milićevićko.

LJILJANA MILIĆEVIĆ

Gospodo predsjedavajući, cijenjene kolege, ja nisam ni malo frustrirana ovom pričom

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Mislim da si ti najfrustriraniji ovdje. U tome je vic.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Izvolite gospodo Milićević.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Izvinjavam se ja vama. Izvinite molim vas.

NIKOLA ŠPIRIĆ

On bi trebao samo da se izvinjava.

LJILJANA MILIĆEVIĆ

Ovo kao španska serija.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

A šta bi ti tek trebao da radiš?

NIKOLA ŠPIRIĆ

Molim malo ozbiljnosti. Malo smo se našalili. Ja se izvinjavam. Izvolite.

LJILJANA MILIĆEVIĆ

Vidite, ja želim da iskažem svoje primjedbe na ovaj zakon. One se konkretno odnose, dakle smatram da je ovaj posao veliki posao ovdje sadržan u ovom prijedlogu zakona. Idemo prema evropskim standardima, tu su normativi, ali se sa ovim zakonom dešava jedna stvar koja je očigledno u većini zakona koji dolaze pred nas, a to ljudi pitaju i to je ustvari pitanje za sve nas u Parlamentu.

Imamo stavku 6. finansijska sredstva za implementaciju zakona. Nama se uporno i zakonima koje dobijamo od Savjeta ministara, evo i u ovom zakonu koji nije došao tim putem javlja onako jedna već oficijelna rečenica koja glasi – finansijska sredstva za rad agencije će u cjelosti biti obezbjeđena iz državnog budžeta u skladu sa Zakonom o trezoru i slično.

Dakle, mi ovdje donosimo zakone kojim davamo velika ovlaštenja, propisujemo određene stvari, a nismo u stanju, niti imamo procjenu koliko će to koštati Bosnu i Hercegovinu. Znači uopšte naši zakoni, mi nemamo praksu da dobijemo obrazloženje, a to je praksa država u Svijetu dakle da se unaprijed zna kada se donosi jedan zakon, kada dolazi pred Parlament koliko će koštati okvirno implementacija tog zakona. I smatram da je nama ustvari i problem poslije o implementaciji i provođenju zakona upravo to što mi smo znači ušli u taj proces, a nismo znali koliko će to nas koštati, pa nam se onda javljaju problemi sa smještajem, centrima, to košta toliko.

Smatram znači u pogledu ovoga zakona, u pogledu svih zakona, moja bi inicijativa bila koju će u buduću pred nas da dobijemo uz zakon okvirno ili da se zna koliko će to koštati, jer mi na taj način možemo imati projekciju i možemo imati budžet koji je realan i može to početi da radi tačno u tajmingu koji je predviđen da ispunjava svoje obaveze. Na ovaj način mi unaprijed kao da zidamo kulu u vazduhu, a nemamo joj temelje, niti imamo osnova za to. Znači to bi bila inicijativa i možda primjedba što se tiče ovog zakona.

Drugo, smatram da u tekstu zakona nije poštovano, a to je u zakonu recimo odbrane koji smo usvojili poštovano, ovaj nije poštovan Zakon o ravnopravnosti polova. Pa ovdje imamo pisan zakon u muškom rodu. Ukoliko on ili ona donese, hajmo ispoštujmo bar ono što je pravilo implementirajmo u tekst ovog zakona ovaj ravnopravnost spolova. Hvala lijepo.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Zahvaljujem kolegici Milićević.

Želim samo mali odgovor da dam, u pravu je kada kaže da nisu eksplicitno navedena sredstva za implementaciju ovog zakona, ali javnosti radi moram reći da su vlade entiteta, zašto se to krije od javnosti, da li je to dobro ili nije, potpisale sporazume da će za novonastale institucije vršiti automatsko pražnjenje kontribucija prema državnom budžetu. Zašto se to nerado govori javnosti ja to ne znam, ali znam da su se na takav način lideri dogovorili da tako finansiraju novonastale institucije. Nerado oni govore o tome i zato mislim da spravom postavlja pitanje kolegica Milićević, ali evo ako joj može pomoći ovaj odgovor i Vlada Republike Srpske i Vlada Federacije su potpisale.

LJILJANA MILIĆEVIĆ
/nije izašla za govornicu/

NIKOLA ŠPIRIĆ

Pa moramo pitati članove vlade, jer vidite potpisali su dakle generalni sporazum. Da, pa eto to su ovi koji vrše vlast. Okej. Molim vas lijepo. Dakle odgovor. Slažem se da treba pitati.

Za riječ se javio gospodin Beriz Belkić.

BERIZ BELKIĆ

Poštovane kolegice i kolege Klub poslanika Stranke za BiH će se suzdržati elaboracija za koje smo imali i mjesta i prilike i vremena i mi ćemo se odrediti odmah vrlo precizno. Dakle podržaćemo principe i načela zakona. Čak smo spremni da danas o zakonu raspravljamo i u drugom čitanju, bez obzira na broj amandmana. Toliko kada je riječ o našem odnosu prema zakonu.

Kada je riječ o finansiranju, bilo bi dobro da Vijeće ministara na jedan drugačiji način pristupi cijeloj stvari radi javnosti i radi nas samih. Dakle prvo da vidimo koliko košta postojeći sistem ovakav kakav je danas i ja vas uvjeravam da ovaj projekat je sigurno za 40% jeftiniji. Samo to treba transparentno i korektno učiniti i javnost i nas poslanike obavijestiti.

Prema tome, ja nemam straha kada je riječ o finansijskom aspektu cijelog projekta. Hvala lijepo.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Zahvaljujem gospodinu Belkiću. Za riječ se javio gospodin Đedović.

IBRAHIM ĐEDOVIĆ

Mogu li ja. Gospodo predsjedavajući, kolege poslanici, dame i gospodo. Shvatam potrebu i podržavam apsolutno donošenje ovog zakona i spreman takođe priključiti se onima da razmatramo, da ga razmatramo u oba čitanja, ali osjećam potrebu da iznesem neke bojaznosti, odnosno oprez oko čega bi trebali povesti računa. Formiramo zakon kojim osnivamo službu koja može biti kao lijek, pomoći ovoj zemlji, ali ako se nepravilno koristi izazvati užasne probleme, užasne probleme, o tim problemima mogu govoriti oni ljudi koji su ih osjetili na sopstvenoj koži, a vjerujte i u ovoj zemlji ih je puno.

Druga stvar koja je zabrinjavajuća je da u tu službu ulaze sve ono iz starih službi. Smatram nužnim formirati neke kriterije sa aspekta stručnosti, etičnosti, kriminogenosti, jer mi dobro znamo kakvih službi imamo, kakvih ljudi unutra imamo i čime se služe. Znači sve to ide na novo, mjenja ime, ali ostaje suština. I mislim da u pratećim dokumentima o tome mora da se povede računa. Znači mora da se povede računa da bismo dobili lijek kojim ćemo pravilnom upotrebom postići efekte i ove plemenite ciljeve o kojima je ovdje govoreno. U protivnom imaćemo problema.

Sljedeća stvar oko koje nije dobro razjašnjeno, bar po meni, tamo imate član 41. ispred piše – prava i obaveze. Ako pažljivije analizirate imate 5-6 članova prava, ni jednog člana obaveze. A pod naslov je – prava i obaveze. Bojim se da su službu pisali vrsni profesionalci, ne želim govoriti o ciljevima. Mislim, ima svoje, ali mi kao parlamentarci moramo povesti računa o zaštiti nevinih, korektnih ljudi koji rade svoj posao. Jer oni kažu zabranjena je fizička prisila. Fizička prisila je danas je najlakša prisila, što kaže više riječ boli, nego šamar. Danas ima metoda prisile bog zna koliko i

koje su pet puta gore, podmuklije sa većim posljedicama nego fizičkom prisilom. A to je dozvoljeno ovim zakonom.

Znači ima problema koje mislim da se moraju razraditi u pratećim onim podzakonskim da kažem aktima koji će omogućiti, odnosno spriječiti ove moguće posljedice o kojima sam ja ovdje osjećao potrebu da ukaže,. Toliko.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Zahvaljujem kolegi Đedoviću. Hazim Felić se javio za riječ, pa Filip Andrić.

HAZIM FELIĆ

Gospodine predsjedavajući, kolege i kolegice poslanici, cijenjeni gosti, kratko o Zakonu o Agenciji, Obavještajno sigurnosnoj agenciji i mislim da su principi i načela na kojima počiva zakon zaista dobri i korektni.

Ono što je neuobičajeno za naše prilike je da je zakon dosta obiman, potpuno transparentan, prije svega mislim na način rada službe. Znači radi se o načinu prikupljanja i upotrebi sredstava metoda ljudi i tehnike koju služba primjenjuje u svom skupljanju. To je novina za naše prilike i mislim da je to prvi put se pojavljuje u ovoj novoj agenciji. Znači sva ona metoda i sredstva koju služba primjenjuje i mislim da je to dosta dobro i korektno postavljeno.

Intencija rada nove obavještajne službe je ustvari u članu 6. postavljena tako da će se ona u principu više baviti kontraobavještajnim poslovima u cilju zaštite Bosne i Hercegovine po svim onim 9 tačaka koje su nabrojane u članu 6. Također mislim da je u članu 24. na koji sam i reagovao amandmanom, na žalost nije prihvaćen, sužen krug mogućih kandidata za prve funkcije u ovoj službi. Ja sam intervenirao i mislim da je tu trebalo proširiti mogućnost, dati šansu drugim, možda i novim ljudima i mlađim da nam se ne bi desilo da sutra ili nakon pet godina, šef službe ponovo bude penzioner. Mislim da nam to zaista ne treba.

Mislim da je zakon dosta dobar, dosta korektno postavljen, dosta obiman, dosta precizan i mislim da oni koji budu rukovodili službom uz onaj nadzor o kojem je i gospodin Džaferović govorio vanjsko rukovođenje sa službom od strane, evo uvedeno i Predsjedništvo Bosne i Hercegovine, pored predsjedavajućeg Vijeća ministara. Mislim uz parlamentarni nadzor onakav kakav je predviđen, mislim da se služba zaista može osvetiti onim plemenitim ciljevima o kojima je moj prethodnik govorio. Hvala vam lijepo.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Zahvaljujem gospodinu Feliću. Filip Andrić se javlja za riječ.

FILIP ANDRIĆ

Poštovani predsjedavajući, kolege zastupnici, evo moram konstatirati, prvi put kada sam izlazio za govornicu, tada sam ustvrdio da uvodimo još jedan novi jezik u naš

ustav, sada uvodimo u naš poslovnik još jednog novog predlagatelja. To je Visoki predstavnik, predlaže zakon Parlamentu. To ne osporavam, sozbirom na njegove ovlasti, ali smatram onda da bi trebali onda i Poslovnik naš uskladiti sa ovim činjeničnim stanjem.

Dobro to je kao kratki uvod, ali moram izraziti svoje željenje ovdje da nemam mišljenja Vijeća ministara na ovaj zakon, odnosno ne vidim uopće da je Vijeće ministara i na koji način sudjelovalo u pripremi ovog zakona. Slažem se i apsolutno podržavam one koji su mišljenja da je ovo izuzetno bitan zakon, između ostalog jedan od reformskih zakona koji su uvjet našem cilju i spreman sam dati maksimalnu podršku donošenju ovog zakona, ali ne bilo kakvog, nego najboljeg mogućeg zakona.

Ovo je vrlo osjetljivo područje koje uistinu treba urediti na jedan vrlo kvalitetan način. To potvrdiće i činjenica kada budemo raspravljali o izvješću komisije o straživanju tzv. "državnog udara" sozbirom da sam član te komisije, znam koliko je problema prouzročila nekoiznistentnost zakonskih rješenja u ovoj oblasti i stoga uistinu želim čestitati komisiji koja je radila na ovom zakonu, svim naporima koje su uložili i ne želim podržavati one koji kažu da nije dobro ulagati amandmane. Ja mislim da ih treba ulagati sve dok ne dođemo do najboljeg mogućeg rješenja, pogotovo u ovakvo vrlo bitnim područjima.

Ja sam čitajući ovaj zakon, čitajući malo i amandmane koje su bili predlagani, pa i one koji su usvojeni vidio ipak da ima još uvijek dosta stvari koje su nedorečene. Pa evo ja ću sebi postaviti samo pitanje – ako uvodimo zamjenika, uvodimo jednog zamjenika, a ne dva, vjerovatno s ciljem da osiguramo, kako kolegica Ljiljana je kazala nije osigurana jednakost spolova, valjda ovdje pokušavamo osigurati jednakost konstitutivnih naroda, odnosno otklonit mogućnost da bilo koji od konstitutivnih naroda bude zapostavljen u ovoj vrlo bitnoj službi. Stoga mi nije jasno, ako već ima zamjenik onda zašto nemaju dva. Je li to idemo u pravcu ukidanja jednog konstitutivnog naroda, to ne znam.

Drugo, imao sam priliku pročitati i preporuke Vijeća Evrope, njihova preporuka **14.02.** vidim, na žalost da nije u potpunosti ispoštivana na Komisiji iako je bilo prijedloga amandmana u tom pravcu. Ne znam da li je previdom ili kako Komisija pa nije uvažila amandman, recimo Vinka Zorića, koji je ticao se članka 5. zakona tamo gdje se govori o trgovini bijelim robljem. U preporuci Vijeća Evrope jasno stoji trgovina ljudima. Ako je trgovina bijelim robljem zabranjena, je li to znači da je dopuštena crnim i žutim robljem. Malo karikiram, ali na žalost neko može doći do takvog zaključka.

Dalje, amandman koji se ticao članka 77. tamo gdje služba naravno, u okviru svojih ovlasti ima pravo primjenjivati neke posebne metode, tretmane, pa između ostalog i trajno prisluškivanje, kaže jasno u preporukama Vijeća Evrope da prisluškivanje može maksimalno trajati 60 dana uz naknadno odobrenje i još maksimalno mogućih 30 dana. Ovdje stoji dva puta po 60 dana. U preporukama Vijeća Evrope stoji da nakon prisluškivanja služba je dužna obavijestiti onoga koga su prisluškivali. Toga u našem prijedlogu zakona nema.

Evo to su samo neki od onih stvari koje sam primjetio, ima ih još znači da ovaj zakon nije u potpunosti usklađen sa preporukama Vijeća Evrope, a nadam se da nam je svima cilj sve zakone koje donosimo uskladiti sa evropskom legislativom, odnosno da smo dužni ispoštivati ove preporuke. Stoga ne bih se složio sa dopredsjedavajućim gospodinom Džaferovićem kad je rekao da više amandmana nije moguće ulagati. Imali smo mi situacija kad smo imali raspravu ovdje o zakonima, pa smo fino zaključkom Doma produžili amandmanski fazu i popravili zakon. Smatram da mi nećemo puno na vremenu izgubiti ako damo sami sebi još prostora da popravimo ovaj zakon. Ne da rušimo zakon, ne da ne donosimo zakon, i ja želim kazati stav svoj, osobno ovdje da nisam spreman podržati da ide ovakav, nego tražim da se da Komisiji još novih 7 dana, da ako ništa uskladi sa preporukama Vijeća Evrope odnosno, uvaži ove amandmane koji se tiču usklađivanja. I u tom smislu ja molim i ostale kolege za razumjevanje i da ne budem krivo shvaćen. Zahvaljujem.

MARTIN RAGUŽ

Zahvaljujem se gospodinu Andriću, riječ je tražio gospodin Nikola Špirić, pa gospodin Avdić.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Dame i gospodo, kolege i kolegice poslanici, cijenjeni gosti, uvaženi ministara, članovi Savjeta ministara, ja mislim da radujemo danas što Predstavnički dom pokazuje maksimalnu dozu ozbiljnosti kad je ovaj zakon u pitanju, što je shvatio to kao odgovoran posao za razliku od Vijeća ministara koji nije smogao snage da se usaglasi i ovaj zakon uputi Parlamentu i čini mi se da je to bilo, da bi bilo manje potrebe za amandmanima i manje potrebe za možda nekim dopunskim izjašnjenjima. Ali što je, tu je.

Ja cijenim veliki trud koji je uložen u izradi ovoga zakona. Na ovom zakonu, vi znate kao i ja radi se dosta dugo. Međunarodni i domaći eksperti su radili i došli su do prijedloga zakona i ja se ne slažem da je ovo najbolji zakon. Kad neko kaže ovo je najsavremeniji zakon u Evropi, ja bih se najrađe grohotom nasmijao. Ovaj zakon je proizvod kompromisa i on je najbolje moguće rješenje u ovom trenutku za BiH i tako ga i treba tumačiti. U tom smislu, ja mislim da je dobro da je Komisija smogla snage da uvaži amandmane koji poboljšavaju tekst a koji ne derogiraju zakon. I sam sam uložio neke amandmane u smislu precizirajući obaveze Predsjedništva i Savjeta ministara. Nisam bio slijepo zaljubljen u svoje amandmane, usvojeno neko kompromisno rješenje koje relaksira situaciju, ja mislim da je to dobro i naravno neću insistirati na ostalim amandmanima, jer oni gube smisao nakon ovoga što je Komisija uradila. Zašto je dobro da imamo ovaj zakon? Dobro je da pomognemo ljudima koji danas rade u ilegali.

Vidite, mi tek radimo da usvojimo zakon, a već s formirane grupe ljudi koji će biti načelnici. Oni objedinjuju dvije službe, danas na terenu, dakle kada bi sad nekoga pitali šta rade ti ljudi, oni su apsolutno van zakona, ne mogu primjenjivati zakone entiteta, a državni ne postoji. Zato mislim da ovo zakonsko rješenje čim prije treba usvojiti. I spreman sam danas dakle, ne mislim ni da su idealni principi, da podržim zakon u prvom čitanju, ali pošto je bilo kratko vrijeme između zasjedanja Komisije i današnjeg

zasjedanja Parlamenta, pošto postoje dakle u poslovničkom roku podneseni amandmani na amandmane moram da kažem da ih ja nisam proučio i da ne mogu da zauzmem stav na dopunske amandmane. Ukoliko bi se stvorilo raspoloženje da nema dopunskih amandmana, ja bih danas bio spreman čitati o zakonu i u drugom čitanju, ukoliko svi povuku amandmane. Ali ako svi ostanu kod svojih amandmana, ja molim da imamo i drugo čitanje za ovaj zakon.

Dakle, ukoliko svi iskažu raspoloženje da povuku amandmane, da poštujemo ono što je uradila Komisija, da poštujemo ono što je uradila zajednička naša komisija, ja sam spreman i u drugom čitanju glasati za ovaj zakon. A ukoliko se ostaje pri dopunskim amandmanima, molim drugo čitanje. Dakle, podržaću ovaj zakon u prvom čitanju, spreman sam ga podržati i u drugom čitanju ako nema dopunskih amandmana, ako ima žalim ne mogu se složiti sa barem ja, sa drugom čitanjem danas. Hvala vam lijepo.

MARTIN RAGUŽ

Gospodin Avdić.

SEAD AVDIĆ

Dame i gospodo poslanici, poštovani članovi Vijeća ministara, dragi gosti, ja također želim da iskažem svoje mišljenje da je zakon nužno potreban BiH i da je iz ove grupe reformskih zakona i da objektivno predlažem da glasamo o ovom prvom čitanju i onda da damo svoj glas za ovakav tekst zakona, s tim da je moja sugestija objektivno da ove sve diskusije koje su danas bile prisutne i amandmani koji će poboljšati tekst zakona, dijelom nađu svoje mjesto i podzakonskim aktima i u realizaciji, odnosno implementaciji ovoga zakona po vertikali u BiH.

Zašto to govorim? Zato što jednostavno jedan temeljni princip, izrade ovoga zakona jeste da zakon odnosno Agencija mora biti depolitizirana kao što se kaže u drugom članu apolitična, mehanizama za takva jednostavno princip do kraja nisu jednostavno ugrađeni, zašto što imate nekoliko jednostavno instituta koji su objektivno djelom izraz uslovno rečeno parlamentarne većine koja jednostavno vlada u jednoj državi. A kaže se stav 2. koji je temeljan stav ovoga zakona, jeste Agencija je civilno obavještajno-sigurnosna institucija koje će imati status nezavisne administrativne organizacije BiH.

Ako je to tako, a jeste a tim moralo bi biti, objektivno njena konekcija sa Vijećem ministara sa predsjedavajućim Vijeća ministara, sa savjetodavnim organom Vijeća ministara je apsolutno tako integralna da je to jednostavno dijelom ne prihvatljivo u ovom zakonu. I trebalo bi se razmisliti kako jednostavno olakšati, rasteretiti i predsjedavajućeg Vijeća ministara i Vijeće ministara i savjetodavni ovaj organ, sa aspekta ovih funkcija koje su nadzorne funkcije nad jednostavno Sigurnosno-obavještajnoj i Sigurnosno-obavještajnoj agenciji BiH. Znači, u temelju ove institucije da ne bi postala oružje političke moći i aktuelne vladajuće elite, objektivno se mora voditi računa o depolitiziranosti ove institucije. Što znači, a uzmete samo visok stupanj nadležnosti i vođenja ove institucije od strane Vijeća ministara to upozorava, a

ambasador Kočiš je ovdje sasvim jasno istakao, dijelom svoje, svoju zebnju i svoj strah članom 10. koji kaže, predsjedavajući ne može bilo u cjelini ili djelimično preuzeti odgovornost generalnog direktora ili zamjenika generalnog direktora utvrđene ovim zakonom, potvrđuje moju bojazan i riječi jednostavno da je visok stupanj nadležnosti Vijeća ministara i predsjedavajućeg Vijeća ministara koji u svom obimu, kapacitetu vjerovatno neće moći odgovoriti ovim obavezama kojih ima od ni manje, ni više 12 obaveza predsjedavajućeg Vijeća ministara, 12 obaveza, Savjetodavni ured, Izvršni odbor, predsjedavajući Vijeća ministara i dva zamjenika, ljudi, to je visok stupanj politizacije ove institucije. Ja bih molio jednostavno ako je ikako moguće u podzakonskim aktima implementacije ovoga zakona, da se vodi o ovome računa. Malo je jednostavno kontrolni institut, a to je Sigurnosno-obavještajna komisija Parlamentarne skupštine BiH.

Znači, još jedan put ponavljam, ova Agencija ne smije postati oružje aktuelne političke elite ni u kojoj situaciji, ni u kojoj sferi ili ambijentu. Znači, to treba voditi o tome računa. Ja bih zamolio, mi smo trebali biti dužni, zamoliti ambasadora Kočiša koji visoko cijenimo njegov doprinos i Republike Mađarske, ali posebno u ovome poslu, pripremi ovoga zakona, da nam odgovori na jedno pitanje, je li ovaj zakon usaglašen sa standardima Vijeća Evrope, odnosno Evropske zajednice. Da ne bi smo pravili dva posla, a tako nakon prijema, to smo rekli, naš svaki zakon treba da ima jedan uslovno rečeno štembilj, simbolično rečeno da je usaglašen sa principima, odnosno sa Bijelom knjigom, odnosno sa standardima Evropske zajednice.

Moje pitanje, znači ako je moguće da nam ambasador Kočiš potvrdi u ime radne grupe, je li usaglašeno sa intencijama Vijeća Evrope. Hvala vam.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Zahvaljujem kolegi Avdić. Ima li još neko da se javlja za riječ?

Ja bih molio da privodimo, evo kolega Suljkanović, pa gospodin doktor Lagumdžija.

MEHMED SULJKANOVIĆ

Gospodine predsjedavajući, vidim da vas navode, poštovane kolege ja sam jedan od članova Komisije ove Zajedničke oba doma koja broji 12 članova i zbog toga sam izašao da kažem da je bilo 120 mislim amandmana uložениh na ovaj zakon.

Žao mi je ako sve kolege nisu dobile ovaj, zaključke ove Komisije, ali samo da vas onda informišem da je Komisija prihvatila 49 amandmana. Mislim, Komisija je radila dva dana dosta odgovorno i da smo približili ovaj, stavove i tekst zakona i sa većinom ovih amandmana gospodin Kočiš kao predlagač se složio. Prema tome, ja mislim da smo mi vrlo blizu i teško da ćemo postići veći konsenzus nego što ga već imamo oko usvajanja i mislim da bi bila šteta propustiti priliku danas, a ne usvojiti zakon i u prvom i u drugom čitanju. Hvala vam.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Zahvaljujem, za riječ se javio doktor Lagumdžija, izvolite.

ZLATKO LAGUMDŽIJA

Gospodo predsjedavajući, dame i gospodo, cijenjene kolege, siguran sam da dijelim mišljenje svih ovdje prisutnih i da svi uzajamno ovdje hoćemo da pomognemo jedni drugima, da se usvoji jedan reformski zakon koji nosi ovakav naziv i tu se smije ubjeđivati.

Međutim, isto tako dobro znamo da je ovaj zakon pred nas došao u okolnostima koje su najblaže rečeno čudne i nadam se da su one takve, da ćemo mi danas govoreći o ovome, pa između ostalog govoreći o okolnostima u kojima je nastao ovaj zakon, nešto učiniti da se ponovo slični zakoni ne pojavljuju u sličnim okolnostima ovdje.

Naime, činjenica da je kao što smo već čuli od jednog od članova Komisije, na zakon koji ima 108 članova, bilo je, ja sam mislio 115, evo čuo sam 120 amandmana. I to amandmani su se odnosili na ravno koliko je meni poznato, 50-tak članova. Dakle, pola članova ovog zakona je imalo neki amandman na njega. Ja sam sve ovo saznao, na žalost, u roku koji onemogućava da bilo kakve amandmane ovaj, dajemo, odnosno da budem precizan na fax jedan od nas iz kluba poslanika je dobio, prvi koji je dobio ovaj Izvještaj Komisije amandmane, je dobijen u 17:51 je poslan iz Parlamentarne skupštine 20. Kada pogledate u kalendar, vidjećete da je to bio petak u 17:51, u petak je poslan prvi put tekst amandmana koji je usvojen na Komisiji. Mi smo praktično imali vrlo malo vremena da se osvrnemo na sve ono u pripremi za današnju sjednicu. Meni je isto tako jasno da je rok da ovo usvojimo 1. mart 2004.godine. Ostalo je nešto malo više od 35 dana ili 5 sedmica, ali ja vas potsjećam iz ovog pisma možete da vidite da je Parlamentarnoj skupštini ostavljeno relativno malo vremena, jer je 17.12.prošle godine OHR poslao ovaj dopis nama i mi smo se praktično skoro dva mjeseca nadali da će Vijeće ministara da reaguje na odgovarajući način.

Zašto ovo govorim? Nemojte me pogrešno shvatiti ali zaista sam mislio gospodine predsjedavajući da će nam ako je u skladu sa Poslovníkom pozvan predsjednik Komisije, onda je on kao zvanični gost imao pravo vjerovatno i obavezu da nam se obrati ako već Visoki predstavnik nije našao za shodno da to uradi. Ja iskreno smatram da je Visoki predstavnik trebao danas ovdje da bude, da nam se obrati iz jednog jednostavnog razloga što je ovo pred Parlament dolazi jedan zakon koji nam govori puno toga, ne samo kao zakon nego način na koji se je do njega došlo.

Naime, ovaj zakon na određen način pokazuje reformski karakter aktuelnog Vijeća ministara, i ovo je dokaz autcajderske uloge Vijeća ministara u odnosu ne više na ovaj Parlament. Ovo je na određeni način gest koji pokazuje da se ruši autoritet Visokog predstavnika, jer više izgleda ni on nije u stanju da obezbjedi protočnost svojih zakona kroz Vijeće ministara. Znamo da su i drugi zakono dolazili ako ništa nakon velikog broja pritisaka.

Ono što ja također ovdje vidim, u svemu ovome, a to je da je ne obraćanje nama, danas kao Parlamentu, ni Visokog predstavnika, a ni Vijeće ministara, nešto što mi nismo trebali dozvoliti. Ja još uvijek očekujem da dobijemo odgovarajuće obraćanje. Ako ne danas, onda pred drugo čitanje koje, ja sam protiv toga da bude danas. Smatram to neozbiljnim da danas nam sve ovo ovako prođe na način na koji smo dobili. Zašto to govorim posebno? Zato što u odluci Visokog predstavnika, ovdje ima jedna rečenica koristeći, pozivajući se itd. i onda na kraju priznavajući i naglašavajući da bez obzira na sve što sam rekao predsjedatelj i dva zamjenika predsjednika Vijeća ministara nisu podnijeli Nacrt zakona Vijeću ministara.

U Odluci koja je pred nama, ovdje Visoki predstavnik naglašava, da mada je dogovorio praktično nešto sa predsjednikom ta dva zamjenika, njih troica nisu ovaj zakon ni stavili na Vijeće ministara. I onda je ovo došlo nama. Dozvolite da to zahtjeva ozbiljnu raspravu na ovom Parlamentu. Inače, ja se slažem sa onim koji su govorili ranije, ne znam čini mi se gospodin Andrić, njega sam zadnjeg upamtio, govorili su i drugi o tome. Mi smo koliko se ja sjećam a ne mislim da je ovim lista iscrpljena, kod Zakona o slobodi vjere, a zatim kod Zakona o osnovnim i srednjem obrazovanju, zatim čitavog paketa vezano za indirektno oporezivanje, pa kod Zakona o odbrani, imali priliku da se amandmanski očitujemo prema Komisiji i nakon prvog čitanja. Čak u Poslovniku koji je sada praktično pred usvajanjem, je ovo ispravljeno na način da ne moramo donositi posebne zaključke. Sasvim bi logično bilo, da danas poslije prvog čitanja, ponovo sve ovo pošaljemo još jednom u komisijsku fazu, kao što smo to radili kod drugih, manje komplikovanih zakona. Zakona koji su imali manje amandmana nego što je ovaj, i da onda probamo ove nedosljednosti koje evidentno postoje, otkloniti.

Ja bih također želio danas pošto vodimo raspravu o načelu, da se izjasnimo o jednom načelu ko sve ne može raditi u budućim obavještajnom službama. Mi smo o tome imali velike rasprave i biće Parlament izvješten o tome, tokom rada ove Komisije koja istražuje nešto sasvim drugo, vezano za ovo, ali objektivno ovim zakonom se trebaju urediti i neki principi, ko je taj ko ne može da radi u obavještajnim službama iz razloga o kojima sad ovdje ne bih govorio. Njih treba zakon definisati.

Također, upozoravam da članom 77. i 78. ovog zakona, a po amandmanima koji su usvojeni, a nek me ispravi neko ako griješim, nema nikakvih amandmana koji se tiču člana 77. i 78. koji su prihvaćeni među ovih, među ovim amandmanima koji su, koje je prihvatila Komisija. Mi smo konstatovali nek me isprave članovi Komisije, kojima je ovo poznato, o čemu ja govorim više, a članovi su Parlamenta, konstатовano je da u slučaju koji mi sada istražujemo, da je Zakon o obavještajnoj službi jednog entiteta, bio takav da je otvorio mogućnost manipulacije sa Zakonom o krivičnom postupku. Ovdje se članovima 77. i 78. ovog zakona, ne više otvara mogućnost manipulacije na način koji smo rekli, nego se ona direktno sugerise. Dakle, članom 77. i 78. zakona koji je pred nama, je kompletna procedura vezana za ono što se u narodu zove prisluškivanje, vezana sada za direktora, generalnog direktora Obavještajne službe i jednog sudiju. Ovdje je potpuno izbačen makar što bi rekli link ili pointer ili veza ili usmjerivač prema zakonima odgovarajućim koje smo mi usvojili, koji treba da uključi malo veći broj ljudi, odnosno da budem precizan, ne samo sud nego i tužilaštvo.

Ovdje također nije definisano ovim zakonom članovima 77. i 78. da vas potsjetim, ovako definisana materija, ostavlja nepreciznost da li su ove ovako prikupljeni dokazi, da li su validni u odgovarajućim sudskim procesima. Ukoliko se ovakva aktivnost radi u funkciji prikupljanja dokaza za validan sudski postupak, onda on mora poštivati odgovarajuće zakone o krivičnom postupku, i da ne pobrajam šta sve ne.

Dakle to je jedna, mi smo proveli doslovno, sate i sate, raspravljajući upravo o tome kako da spriječimo u buduće manipulaciju koja se mogla vršiti od strane entitetskih službi zbog najblaže rečeno ne dovršenosti zakonskog okvira.

Bojim se na ovaj način ovdje kako je definisan član 77. i 78. otvara se mogućnost, to odgovorno tvrdim, još veće manipulacije nego što je to dozvolio Zakon o Obavještajnoj službi u Federaciji. Vidim Beriz mašeš glavom, jesam li u pravu Berize ovdje?

BERIZ BELKIĆ

Nisi.

ZLATKO LAGUMDŽIJA

Nisam. Odlučno, volio bih da mi to obrazložiš, ja bih volio da sam, članom 7. i 78. se ne spominje tužilac Berize, samo predsjednik suda.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Ja bih molio da ne polemishete dalje, molim vas.

ZLATKO LAGUMDŽIJA

Članom za one koji ne znaju o čemu govorim Zakonom o FOS-u je definisano da se u prikupljanju podataka takozvanim prisluškivanjem direktor Obavještajne službe po članu 11. Zakona o FOS-u može od suda da dobije dozvolu za prisluškivanje. Članom 26. Zakona o FOS-u koji ovdje ne postoji, korespondirani se govori da prilikom prikupljanja tih podataka na takav način, prisluškivanjem, ukoliko ti podatci se koriste u odgovarajućem postupku pred sudom, da se oni moraju prikupljati po članu, po Zakonu o krivičnom postupku, članovima 130. do 135. koji podrazumjeva Berize i svima drugima ovo koje mislim prate volio bih naročito da ambasador Kočiš ovo prati...čitali smo na žalost, ali članom odgovarajućim Zakona obavještajne službe u Federaciji je riješeno da ukoliko se ovaj materijal koji je dobijen prisluškivanjem koristi u krivičnom postupku pred sudom, on se mora prikupljati po Zakonu o krivičnom postupku. Ovdje Zakon o krivičnom postupku nigdje nije definiran u Zakonu o obavještajnoj službi, što odgovorno tvrdim je mogućnost još veće manipulacije. Normalno, postoji mogućnost da mi sve damo sudu i direktoru generalnom Obavještajne službe, a vidim ovdje i predsjedavajućem, u tom slučaju opet tužilaštvo se izmjestilo iz čitavog procesa. Ovo sam naveo samo kao ilustraciju a ne kao konačnu listu primjedbi koje imam. I zato bih ja gospodine predsjedavajući zamolio, ne da nam danas više daje Vijeće ministara i OHR uvodno izlaganje jer se ne može dati uvodno izlaganje nakon ovoliko diskusija, ako ništa

to je stvar lingvistički ovaj, problematična, ali da se dogovorimo i da zaključimo da u drugom čitanju, dobijemo obračanje onoga ko stoji iza ovog zakona, odnosno da nam Vijeće ministara kaže šta je njihova pozicija o svemu ovome prije nego se izjasni. I zato bih zamolio da još jednom reafirmišemo zaključke koje smo imali povodom drugi zakona, a to je da se omogući amandmansko djelovanje i pred drugu fazu. Pošto ljudi iz Vijeća ministara koji se ovdje spominju, nisu uradili svoj posao, pošto nema gospodina Trzića, gospodina Ivanića i gospodina Čolaka, ja ću sada sve prešutit a što bih im rekao da su ovdje.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Zahvaljujem doktoru Lagumdžiji, dame i gospodo u ime Kolegija dakle, zajednički stav, pauza do 1:15 i molim da iskoristite za ručak i nastavimo raditi.

/PAUZA/

NIKOLA ŠPIRIĆ

Nastavljamo sa radom. Za riječ se javio Momčilo Novaković, iza njega gospodin Martin Raguž i time bi smo diskusiju priveli kraju.

MOMČILO NOVAKOVIĆ

Dame i gospodo, uvažene kolege, slušajući sve ove diskusije ovdje, očito je da bi se i ja mogao sa nekim od njih složiti ali na žalost, te diskusije nisu rezultirale amandmanima kako je to poslovnički predviđeno. Ja bih se mogao složiti o sa gospodinom Lagumdžijom, da mi odredimo ili da smo odredili jednim članom ko to ne može biti u ovoj službi, ali to nismo uradili na žalost i niko to nije uradio na vrijeme. I insistiranje sada na nekakvim ovaj, principima koje nismo, na koje nismo imali primjedbu u komisijskoj fazi i mislim da razvlači dakle, čitav ovaj proces odlučivanja o ovom zakonu.

Ali, javio sam se zbog nečeg drugog. Naime, nisam daleko od razmišljanja uvažavajući zaista veliki trud, kako Komisije za reforme Obavještajne službe, tako i Zajedničke komisije oba doma koja je razmatrala ovaj zakon, a koja je čitav jedan dan dakle, od ujutro do naveče i jedan dan manje radila na ovom zakonu, nisam dakle, daleko od razmišljanja da možda ovaj proces ukoliko postoji raspoloženje što je rekao gospodin Špirić da novi amandmani ili amandmani na amandmane budu povučeni, nisam daleko čak i od razmišljanja da danas prihvatimo ovaj zakon i u drugom čitanju i na takav način evo završimo ovaj proces. Hvala lijepo.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Zahvaljujem kolegi Novakoviću. Riječ ima gospodin Martin Raguž.

MARTIN RAGUŽ

Zahvaljujem se gospodine predsjedavajući, uvažene dame i gospodo, zastupnici poštovani, članovi Vijeća ministara, ja zaista nisam mislio govoriti, ali evo pokazuje se u kojoj mjeri značajna uloga Parlamenta i mislim da je danas Parlament pokazao da može jedan od najosjetljivijih reformskih pitanja ovdje u jednoj kvalitetnoj i tolerantnoj atmosferi zaita i raspravljati pa i razlike koje su se pojavljivale i pojavljuju još uvijek, na neki način usklađivati.

Ja bih se ovdje zahvalio gospodinu Kočišu, koji je imao mogućnost i iskoristio je da sugerira da se ovaj zakon ne nameće nego da dođe u Parlament. I mislim da je to ovaj, bila jedna dobra preporuka, jer se pokazalo iako su postojale razlike, a postojale su, koje su na neki način ograničavale Vijeće ministara da izađe sa prijedlogom pred ovaj Parlament da je dobro da je Parlament razmotrio ovo pitanje i na koncu po ovome što se danas dešavalo, ja vidim da smo mi blizu rješenja uz sve rezerve koje su ovdje iskazane i prema određenim konkretnim rješenjima a na tragu onih preopruga koje bi trebali mi svi ispunjavati, a to su standardi Veijeća Evrope i demokratskih zemalja unutar same EU.

Zbog toga, afirmirajući ovu poziciju Parlamenta i ulogu, ja mislim da mi danas možemo prići ovaj, prihvaćanju ovog zakona, na način da smatramo da je ovo početak jednog državnog dimenzioniranja ovog pitanja, da će sutra vjerovatno biti potrebe da se nakon pola godine i godinu dana analizira ukupno funkcioniranje čitavog ovog sistema i pristupa i da na neki način na taj način ovdje damo sebi obvezu da ćemo one stvari koje budu ograničenje ili limit ne budu na razini standarda i mijenjati i popravljati. Mislim da jedan takav pristup bi pokazao da mi ulazimo u te procese u kojim ćemo reagirati prema potrebama. Ali zašto ovo govorim? Zato što bilo je onih koji su htjeli ovaj zakon po principu uzmi ili ostavi. Ja mislim da je dobro da je bilo, za to sam se najviše javio, pa neka i 100 amandmana. Ne vidim šta je tu loše. I stalno nam se to ovdje inputira ako izađemo sa amandmanima, da mi eventualno usporavamo proces ili želimo vršiti opstrukciju. Ja odgovorno odbacujem svaku takvu i primisao, nemoli ovaj, ambiciju da se ovdje Parlament dovodi u taj kontekst.

Dakle, isto tako očekujem to sutra i oko Zakona o visokom obrazovanju i bilo kojem drugom zakonu. Da tražimo rješenja u Parlamentu ali da usvajamo zakon. I nemojte, već nam se poručuje da se ni zarez neće promijeniti ovdje. I to preko medija, da je to oportunistički, jedan kategorijalni aparat koji smo davno slušali. Pa ne bojimo se mi valjda svoje riječi ovdje, uvažavajući svačiji argument.

Evo, ovaj, uvažavajući ovaj pristup, naš klub je spreman dakle, podržati ovaj zakon onako kako pristupi većina stranaka u Parlamentu, poistujući sve ono što je gospodin Andrić rekao na neki način to su bila i stajališta kluba, ali tražeći rješenje za ovu situaciju evo predlažem da pridemo na taj način rješavanju. Hvala.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Zahvaljujem kolegi Ragužu. Ima li još prijavljenih za diskutante? Nema. Hvala lijepo.

Zaključujem diskusiju.

Dame i gospodi, mislim da smo danas dobro raspravljali vezano za Prijedlog zakona o Obavještajno-bezbjedonosnoj agenciji BiH. Mislim da je Komisija, Zajednička komisija oba doma uradila ogroman trud, prihvatila je 40 amandmana koji su, 49 amandmana koji su poboljšali tekst zakona, koji postaju sastavni dio teksta zakona i prilazimo izjašnjanju.

Ko je za to da Prijedlog zakona o Obavještajno-bezbjedonosnoj agenciji BiH prihvatimo u prvom čitanju? Izvolite, molim vas lijepo, evo ja ću da, molim vas evo ja ću da rezimiram. Mislim da ovdje nema niko doktore Lagumdžija namjeru da nam gužvu pogotovo vas, fata, vi ste pametan čovjek, ne mislim da će vas iko na gužvu uhvatiti, nego smo mi čitav dan danas dobro raspravili o ovom zakonu. Imamo Izvještaj Zajedničke komisije koji je postao sastavni dio teksta zakona. Na žalost, mnogi su govorili, nisam htio da intervenišem, o zakonu kao da i nema tog Izvještaja Komisije koji je postao sastavni dio teksta zakona i sada kada smo sve to iscrpili, glasamo, dakle, glasamo o zakonu u prvom čitanju, dakle o principima. Dakle, to je logičan slijed stvari. Ako vam treba pauza od 5 minuta, nemam ništa protiv da uzmete pauzu od 5 minuta. Tražite pauzu od 5 minuta. Pauza od 5 minuta na zahtjev Kluba SDP-a. Izvolite.

/PAUZA/

NIKOLA ŠPIRIĆ

Nastavljamo sa radom, 5 minuta je prošlo, na inicijativu predstavnika Kluba SDP-a tražena je pauza. Ima li potrebe, samo malo molim vas. Ima li potrebe da se obrazloži zašto je tražena pauza?

Doktore Lagumdžija, izvolite.

ZLATKO LAGUMDŽIJA

Gospodo predsjedavajući, cijenjene kolege i kolegice, mi smo pauzu tražili samo da bi razjasnili da li prihvatanjem ovog zakona sa amandmanima koji su u komisijskoj fazi prihvaćeni, da li to znači da se do drugog čitanja, do naredne plenarne sjednice, ne mogu davati amandmani koji odražavaju ono što smo danas ovdje razgovarali, kao što je bilo rađeno u slučajevima zakona čak i manje kompleksnih nego što je ovaj. Meni je odgovoreno od strane predsjedavajućeg, da prihvatanje danas, ovakvog prijedloga predsjedavajućeg, ne mogu se više davati novi amandmani koji odražavaju ono što smo mi danas govorili. Ako je to obrazloženje koje ovdje je prihvatljivo za Dom, onda Klub SDP-a neće podržati ovakav zakon, zato što smatramo da se na taj način svjesno ne

dozvoljava da se zakon koji bi trebao da bude, naš zajednički rezultat, učini takvim da bude odraz onih grešaka koje ne bi željeli da se ponovi.

Odgovorno tvrdimo da ovo nije način na koji se treba pristupati ovako ozbiljnim stvarima, ali dužan sam obrazložiti zašto smo tražili pauzu i zašto nećemo podržati ovaj zakon.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Zahvaljujem, molim vas ja vas molim da ne idemo u replike. Repliku je tražio gospodin Džaferović. Privodimo ovo kraju.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Pazite, mislim ima. Gospodine predsjedavajući, dame i gospodo, postoje neke stvari dakle, koje treba kazati ovdje za govornicom, mislim nakon ovakvih istupa, pazite.

Mi najmanje godinu i dva mjeseca, primjenjujemo Poslovnik ovdje u ovom sastavu i taj Poslovnik smo naučili napamet i znamo do kad se mogu ulagati amandmani i znamo kada više nije moguće ulagati amandmane. I situacija u kojoj se nalazi Klub SDP-a ne kompletan Dom, ja se ne nalazim u toj situaciji, ona je isprovocirana odnosno, nastala je kao rezultat spavanja SDP-a od 23.12. prošle godine, pa do danas kada je ovaj zakon u pitanju, i sada se i sad, a ne Poslovnika i načina rada ovoga Doma. I sada se to pokušava ovdje za ovom govornicom predstaviti kao propust kompletnog Doma.

Gospodo, dobili ste zakon 23.12.2003.godine. Od tog dana ste mogli uložiti 1.120 amandmana. Jedan vaš delegat, u Domu naroda, delegat koji pripada vašoj političkoj stranci, je uložio amandmane na ovaj zakon i ti amandmani su bili predmetom rasprave na Komisiji i jasno se kaže da je zadnji trenutak ulaganja u redovnoj proceduri amandmana sjednica Komisije. Nakon toga, samo se primjenjuje član 94. i dolaze u obzir samo izuzetne situacije kada se ulažu amandmani. To su amandmani na amandmane i amandmani koji obuhvataju nove aspekte i vi to dobro znate. I sada izlazite meni ovdje za govornicu da kažete da nećete podržati zakon zbog toga što ne sadrži nešto za šta vi kao niste imali vremena reagirati. Imali ste vremena da ste htjeli i ja hoću da to kažem ovdje javno. Toliko.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Zahvaljujem, sad odgovor na repliku ima gospodin doktor Zlatko Lagumdžija. Mislio sam da izbjegnemo repliku, ali na žalost to je nemoguće.

ZLATKO LAGUMDŽIJA

Možete uzeti magnetogram cijenjene kolege i kolegice i vidjeti da je moj prethodnik rekao da mi njemu nećemo podržati ovaj zakon. Dakle, mi niti njemu, niti bilo kome pojedinačno ne podržavamo zakon. Ovo je zakon BiH i to je ono što nas obavezuje.

Smatram najblaže rečeno ne ukusnim, optuživati ovdje poslanike SDP-a da su se probudili, pa čak i kad bi prihvatio da je to tačno, ja mislim da je to mnogo bolje nego da budemo u poziciji u kojoj i Visoki predstavnik i Vijeće ministara se još nije probudilo pred ovim Parlamentom kad je u pitanju ovaj zakon. Dakle, mi smo se makar probudili evo danas, ili 17.12. ali Vijeće ministara i Visoki predstavnik su nam poslali poštom zakon o kojem još nikoga od njih nismo vidjeli da je pred ovim Parlamentom došao budan. I ako hoćete da se bavite istragom spavača gospodine Džaferoviću, onda to sigurno nije SDP adresa na koju treba da se obratite.

Ja još jednom ponavljam, ovdje radi korektnosti, da smo mi tražili samo ono što smo učinili kod zakona kao što je Zakon o slobodi vjere, kao što je Zakon o osnovnom i srednjem obrazovanju, kao što je Zakon o indirektnom oporezivanju i Zakon o odbrani, kada smo nakon prvog čitanja ovdje zaključkom odgovarajućeg Parlamenta, otvorili mogućnost da se amandmanski djeluje zato što se u prvom čitanju konstatovalo da ima puno stvari koje su suviše ozbiljne da bi im pristupili na način na koji se ovdje sugerije.

I, iz tih razloga, mi ne možemo podržati ovaj zakon, a valjda nije problem za licencirane reformatore i otkrivače spavača i budnih ljudi, št tri čovjeka su odlučila da se probude prije njih.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Zahvaljujem gospodine Lagumdžija. Mi smo raspravu dame i gospodo iscrpili, dobili smo obrazloženje zašto je tražena pauza. Molim vas nema više rasprave. Idemo na izjašnjavanje. Molim vas malo strpljenja i tolerantnosti.

Ko je za to, da usvojimo Prijedlog zakona, ko je za to, da dakle usvojimo Prijedlog zakona o,

JOZO KRIŽANOVIĆ
/Nije izašao za govornicu/

NIKOLA ŠPIRIĆ

Poslovnička, izvolite možete koliko god hoćete. A nema veze, evo, predsjedavajući mora imati strpljenja za razliku od vas, ali evo da vidimo nikakav problem nije. Nećemo nikome uzeti riječ, usvajamo bitan zakon. Da ne bi bilo primjedbi.

JOZO KRIŽANOVIĆ

Gospodine predsjedavajući, pošto se radi o vrlo važnom zakonu za BiH, mislim da ne trebamo stvarati ovakvu atmosferu ishitrenosti i nerveze.

Nije samo SDP ovdje ukazivao na potrebu daljnje rasprave i poboljšanja ovog zakona.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Ja vas molim, povredu Poslovnika(?), gospodine Križanoviću zaključili smo raspravu.

JOZO KRIŽANOVIĆ

Ja vas molim upravo u tom smjeru, ovdje je bilo prijedloga da ovaj Dom donese zaključak da se produži vrijeme amandmanskog djelovanja, pa prema tome, predlažem prije izjašnjavanja o ovom zakonu, da date taj zaključak na glasanje.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Zahvaljujem, molim vas lijepo, pristupamo glasanju.

Ko je za to da prihvatimo Prijedlog zakona o Obavještajno-bezbjedonosnoj agenciji BiH, u prvom čitanju?

Ko je za?

Ko je protiv?

Uzdržan? Dajte mi rezultate.

Dakle, od 37 prisutnih, 30 je glasalo za, 1 je bio protiv, 6 uzdržanih.

Konstatujem da imamo većinu i entitetsku većinu.

Dame i gospodo konstatujem da je Prijedlog zakona o Obavještajno-bezbjedonosnoj agenciji BiH usvojen u prvom čitanju.

Bilo je više prijedloga, bilo je amandmana, bio je moj prijedlog da ukoliko su predlagači spremni da povuku amandmane da se izjasnimo da u drugom čitanju, što bi bio snažan podstrek onome o čemu smo govorili ovih dana.

Ja bih molio ako ima ko raspoloženje dakle, da li predlagači amandmana povlače amandmane? Izvolite,

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Poštovane kolege, dame i gospodo, ja sam uložio 2 amandmana. Dakle, gospodin Felić je uložio jedan amandman a gospodin Moranjkić je uložio jedan amandman kojih pobija 49 amandmana. Dakle uložio je 49 amandmana.

Moji amandmani se odnose na aspekte zakona koji, mislim da ako budu prihvaćeni unapređuju sam tekst zakona i daju Službi ono što joj je bilo dato u prvobitnom tekstu. I moji su amandmani uloženi na ona rješenja Komisije protiv kojih je bila međunarodna zajednica na sjednici Komisije. Da bih mogao donijeti konačno, to je sa jedne strane.

S druge strane, jako mi je stalo, kao i naravno svima vama ovdje u sali ili većini vas da danas dobijemo završen posao kad je ovaj Dom u pitanju po ovom zakonu i zato

vas molim da mi date pauzu 5 minuta da razmotrim ovaj vaš prijedlog kako bih mogao da vas obavijestim o svom stavu.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Zahvaljujem kolegi Džaferoviću, pauza 5 minuta. Molim i ostale predlagače da iskoriste pauzu. Molim vas da iskoristite pauzu i da nas obavjestite hoćete li povući amandmane ili ne. Molim vas 5 minuta, molim vas da ne izlazite van sale.

/PAUZA/

NIKOLA ŠPIRIĆ

Nastavljamo sa radom. Žao mi je puza nije urodila plodom. Predlagači amandmana iako sam imao utisak da možemo doći, da se povuku amandmani, da dođemo do zakona, gospodin Moranjkić je izrazio raspoloženje, vezao ga za poziciju predlagača također kolege Džaferovića. Džaferović je saopštio konačno da ne želi povući amandmane.

Dakle nema danas izjašnjavanja u drugom čitanju, ali ima još jedan prijedlog. To je prijedlog gospodina Križanovića da se produži amandmanska faza na ovaj zakon. Dakle, izvolite,

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Gospodo, ništa se ne otvara, nego se nastavlja po Poslovníku. Po Poslovníku gospodine predsjedavajući, dakle molim vas lijepo, nemojmo da pravimo sada karikaturu od procedure. Ja imam pravo da sa svojim amandmanima uradim ono što smatram da uradim i uradio sam, obavijestio sam vas. Vi po Poslovníku ste završili ovu tačku dnevnoga reda. Zakon je usvojen u prvom čitanju. I to je završena stvar. Nemojte sada da ovdje ucjenjujete Parlament, nekim prijedlozima ili da ucjenjujete one koji su ulagali amandmane, nekim prijedlozima koji nisu u skladu sa Poslovníkom.

Vi imate mogućnost da idemo u drugo čitanje, ili da smatrate završen, da o tome danas odlučujemo, ili da smatrate završenim današnji dio posla i da na idućoj sjednici raspravljao u drugom čitanju. Nema nikakvih drugih prijedloga.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Zahvaljujem kolegi Džaferoviću. Molim vas lijepo, javio se kolega Martin Raguž. Samo sekundu, mi smo završili glasanje u prvom čitanju. Nema potrebe da ja kršim Poslovník niti želim i svačiji prijedlog mora biti jednak. Mi smo prijedlog gospodina Križanovića mogli staviti adakta da smo povukli amandmane i spojiti čitanja. Ali ako poslanik kaže da postoje novii momenti, postoje novi momenti, on želi dopunsku amandmansku fazu, ovaj Dom može da prihvati i to ili da odbije. Dakle, nemojte da dovodimo poslanike u neravnopravan položaj i nemam namjeru kršiti Poslovník.

Kolega Raguž je tražio riječ, pa Seada Palavrić, pa Momčilo Novaković.

MARTIN RAGUŽ

Ovo je na neki način ovaj, replika na ovo što je gospodin Džaferović rekao. Dakle, ovdje se u prvom dijelu rasprave pokazalo da se kroz raspravu i argumente mogu redefinirati početne pozicije čak i čitavih klubova, da bi dali doprinos usvajanju zakona. I mi smo kao klub tako pristupili. Ako ćemo sad nakon toga, mi reći ili imamo zakon u prvom čitanju, sad idu moji amandmani koji pobijaju 49 onih koje Komisija radila 24 sata, pa onda gospodo, malo ćemo se pogledati u oči pa ćemo raditi dalje, ali ćemo to konstatirati.

Dakle, bila je spremnost i za drugo čitanje. I za doprinos ovog Parlamenta se,

NIKOLA ŠPIRIĆ

Zahvaljujem kolegi Ragužu, za riječ se javila Seada Palavrić, pa gosodin Novaković

SEADA PALAVRIĆ

Ja hoću reći, ispraviti krivi navod predsjedavajućeg. Gospodin Križanović je zahtjevaao da se o prijedlogu njegovog zaključka glasa prije zakona. Nije predlagao da se glasa nakon glasanja o zakonu.

Drugo, njegov prijedlog nije u skladu sa Poslovníkom i ja molim da konstatirate da je ova tačka dnevnog reda završena, a ukoliko neko bude smatrao da postoje uvjeti za ulaganje novih amandmana, i. Poslovník i kad budemo razmatrali zakon u drugom čitanju, vidjećemo da li ti eventualni amandmani ispunjavaju uvjete Poslovníka. Samo toliko.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Zahvaljujem, naravno ja vodim ovu sjednicu, mogu da pogriješim. Nikad neću namjerno, sigurni budite, ali kad ću staviti nešto na glasanje, pa zato sam ovdje. Ne možete reći stavi prije ili stavi poslije. Svi prijedlozi su jednako i ravni a predsjedavajući vodi računa može li doći do zakona.

Cilj predsjedavajućeg danas je da dođemo do zakona, a ne da odredi redosljed glasanja, da napravi destrukciju. Poštujem svakog poslanika i prijedlog kolege Križanovića, bio je ljut jako na mene, na pauzi i rekao sam da je bez razloga jer to pošutjem. Da je prolo ovo, da smo dobili zakon, na žalost ne bi se izjašnjavali jer bi to stavili ad akta. Ali pošto smo vratili napočetak stvari, žao mi je moram poštovati, kolega Novaković se javio za riječ.

Ja molim, ako mogu zamoliti kolege iz kluba, opet me nemojte da otvaramo replike, ne želim replike. Ne želim nikog da povrijedim. Bili smo na tragu da dođemo do zakona. Žao mi je što ćemo to uraditi za 10 dana ili za 15 dana ili za mjesec dana, a mogli smo danas. Samo mi je to žao, ali vi izvolite.

Izvoli, Novaković,

MOMČILO NOVAKOVIĆ

Uvaženi predsjedavajući, kolege, ja hoću samo da kažem da ne postoji poslovnička mogućnost produženja faze, amandmanske faze. Dakle, ona ne postoji.

Druga stvar je što smo mi ovdje imali konsenzus sa nekim pitanjima, iskazali dobru volju da neke zakone riješimo, onda smo tada svi bili za to. I ja sam i sada ako smo svi za ovakav stav, onda da on bude, ali ako bilo ko nije, nemožemo jer onda kršimo Poslovnik. Dakle, Poslovnik je tu potpuno jasan. Član 94. potpuno jasno omogućuje neke nove aspekte ako ih Komisija nije mogla imati tada u vidu. I naravno da ćemo to tad odlučiti. Dakle, apsolutno sam protiv produženja komisijske faze. hvala.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Ko se dalje, je li se javlja još neko za riječ? Ne javlja.

Stavljam, molim vas moramo staviti prijedlog poslanika da ako ne bude konsenzusa, molim lijepo, šta možemo, ali moramo poštovati.

Dakle, ko je za prijedlog gospodina Križanovića, da se produži radi novih momenata amandmanska faza na ovom zakonu?

Ko je za?

Ko je protiv?

Ima li uzdržanih?

Dakle, od 38 prisutnih, za 17, protiv 19, uzdržan 1.

Konstatujem da je ovaj prijedlog gospodina Križanovića nije dobio ni većinu, nema potrebe ići na entitetsku većinu.

Ovim smo zaključili sedmu, izvolite doktor Lagumdžija.

ZLATKO LAGUMDŽIJA

Gospodine predsjedavajući, ja vas molim da stavite na glasanje ovaj prijedlog koji se pokazao u raspravi, prijedlog da stavite na glasanje, da se ide u drugo čitanje. Odmah da kažem, s obzirom na ovo mi ćemo biti da se ide u drugo čitanje i opet ga nećemo podržati, ali mislim po konsekvntno stvar provedite do kraja. Dajte da dobijemo danas

zakon, zašto da ga dobijemo za 15 dana. Ja sam, ne podržavam ovo, ali bolje da to danas završite nego za 15 dana. Imate obavezu da stavite to, nikakav problem nije.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Dame i gospodo, molim vas lijepo, ja kako postoji raspoloženje da ide izjašnjavanje o amandmanima u drugom čitanju da dobijemo zakon, ja sam i za tu varijantu. Molim vas lijepo da se Dom izjasni da li smo za to, da se izjasnimo o amandmanima u drugom čitanju. Molim vas samo malo strpljenja, doktor Lagumdžija je upravu, ako postoji raspoloženje za drugo čitanje imaćemo ga.

Izvolite gospođa Milićević. Polako, polako doćićemo na demokratski način do rješenja.

LJILJANA MILIĆEVIĆ

Gospodo, predsjedavajući, ja koliko se sjećam, a možemo vidjeti i stenogram, prijedlog je tačno ovako glasio.

Ako su predlagači amandmana spremni da povuku amandmane, tada bi smo se izjasnili o drugom čitanju.

Dobijena je pauza, dobili smo odgovor da nema povlačenja amandmana, prema tome, to više nije ni isti prijedlog, niti je to ista stvar. Nemojmo vraćati neke stvari u nazad.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Molim vas lijepo, 5 minuta pauze i predsjednici klubova, molim vas, moramo izaći iz ovoga. Ako postoji mogućnost da dođemo do zakona, hoću da iskoristimo sve mogućnosti. Ako ne postoji lako ću ja saopštiti ide drugo čitanje. To nije sporno, ali Parlament mora pokazati odlučnost da dolazi do zakona. Pet minuta, predsjednici klubova.

/PAUZA/

NIKOLA ŠPIRIĆ

Sjednemo i krenemo raditi. Milim poslanike da uđu, ma izgleda da su se toliko umorili da najrađe na hodniku borave. Iskoristili smo pauzu, samo malo molim vas. Imam uvjerenje od predsjednika klubova da su spremni za drugo čitanje o ovom zakonu. Zahvaljujem, molim lijepo sad ćemo se izjasniti.

Hoćemo li obaviti raspravu u drugom čitanju?

Ko je za? Izvolite, ne treba konsenzus za drugo čitanje. Ne nije uopšte nego predsjednici klubova, nije prošireni Kolegij.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Gospodine predsjedavajući, dame i gospodo, dakle, ja nemam ništa protiv da mi danas raspravljamo zakon u drugom čitanju. I ja sam to čak i u svojoj diskusiji predlagao. Cilj mi je da mi do ovog zakona dođemo što je prije moguće, ali današnja sjednica, ona ide jednim tako ružnim tokom i jednim, jednim, ja bih rekao dirigiranim tokom, da jednostavno pametan čovjek ne može stati u kraj svemu ovome šta se dešava i na koji način se pokušava voditi ova sjednica.

Pazite, ovako, nakon što sam ja zatražio pauzu, dakle bilo je potpuno jasno, da ukoliko ne bude povlačenja amandmana, danas smo završili posao i idemo dalje. Idemo sa drugim čitanjem za nekih 7, 10 dana idemo dakle, koncem ovoga mjeseca, početkom idućeg mjeseca kad nam je obaveza donijeti ovaj zakon. Od jedan put se nakon što sam ja odustao, vraća u život prijedlog gospodina Križanovića o kojem se trebalo odlučiti prije nego što se trebalo odlučiti o prvom čitanju, zapravo o kojem se uopće nije trebalo odlučivati jer je prijedlog van Poslovnika i onda izađe predsjednik SDP-a za govornicu i kaže od prilike slijedeće. Ja sam ga tako shvatio, izvinjavam se ako nešto ne budem kazao onako kako je kazano ovdje za govornicom. Tražimo da se glasa o tome hoćemo li ići u drugo čitanje, bez obzira što ćemo mi biti protiv i u drugom čitanju, i ja sad treba da glasam za to. Neću i zbog toga dakle, to neću učiniti, biću uzdržan. Hvala vam.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Zahvaljujem kolegi Džaferoviću, ja vas molim lično pravo na izjašnjavanje ljudi, molim vas doktore Lagumdžija možda bi dobro bilo da ovo privedemo kraju, da ne idemo u repliku, ja vas molim. Izvolite. Ja bih molio, nači ćemo rješenje, samo dozvolite da idemo.

ZLATKO LAGUMDŽIJA

Gospodine predsjedavajući, poboljšanja ovog zakona, vjerujem da svi, vjerujemo da su moguća, naročito na bazi današnje rasprave. Mi smo pokušali biti konstruktivni na način na koji smo to bili i ranije. Prekršen je Poslovnik ovdje. Ponavljam po članu 94. je trebalo 48 sati ranije da nam se dostavi ovo sve o čemu je ovdje bilo riječi, amandmani. Mi to nismo dobili i nismo jedini, ovdje još ima poslanika koji ovo nisu dobili u skladu sa Poslovníkom i nismo dobili odnosno, dobili smo taman tako da ne možemo poštovati Poslovnik i vi ste to prenepregnuli. Uredu. Želim da kažem da je nama onemogućeno da dajemo odgovarajuće očitovanje po našim amandmanima u skladu sa Poslovníkom. Onemogućeno nam je i to je suprotno Poslovníku.

Nakon toga, je narušen Poslovnik, zato što je zakon došao ovdje bez onih ljudi koji su bili na spavanju a trebali su da nam dostave. Ja nisam rekao od prilike slijedeće, ja sam vrlo jasno rekao, prijedlozi su bili da se izjasnite o tome hoćemo li u drugom čitanju, mi smo za to da ide u drugom čitanju, zato da prekratimo ove muke koje smo ovdje napravili.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

A glasaćete protiv, tako ste rekli,

ZLATKO LAGUMDŽIJA

Da, glasaćemo

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

E pa zato sam ja protiv toga da idemo u drugo čitanje, eto

ZLATKO LAGUMDŽIJA

Pa gospodine Džaferoviću

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ(?)

Pa šta radite vi ovdje od ovog Parlamenta čovječe

NIKOLA ŠPIRIĆ

Ja vas molim malo strpljenja, malo da saslušamo

ZLATKO LAGUMDŽIJA

Dakle, ja sam vrlo jasno rekao, ponavljam još jednogm gospodine Džaferoviću. Valjda moj zahtjev, da se nešto stavi na glasanje po Poslovníku, nije ograničen time da moram biti za. Valjda ste to do sada mogli naučiti kao pravnik, a kao demokrata hvala Bogu da to ne znate. I zato bih ja još jednom zamolio da se ne interpretiramo od prilike šta sam rekao.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Dajte, molim vas, evo Džaferović ponovo, ja vas molim dajte da se bavimo tačkom dnevnog reda, ako hoćete da ovo završimo.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Gospodine Lagumdžija, ko je ovdje pravnik, ko je demokrata, a ko je manipulant, najbolje će pokazati čitanje stenograma sa današnje sjednice. Analizirajući vaše diskusije i moje diskusije. Toliko, hvala vam.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Dame i gospodo, hoćemo li, hvala lijepo, mislim da, doktor Lagumdžija, izvolite,

ZLATKO LAGUMDŽIJA

Gospodine Džaferoviću, sa ove govornice, predsjednik vašeg kluba ili neko u ime vašeg kluba doslovno rekao po jednom drugom zakonu, po kojem je dozvoljeno da se ide amandmanski kasnije, doslovno rećeno ovako, mi ćemo u ovom Domu biti za, a saćekaćemo vas u drugom Domu i tamo ćemo biti protiv. I to je bilo demokratski, to je

bilo logično, to je čak bilo i normalno, vama. I očigledno je da će vrijeme pokazati šta ste danas uradili.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Zahvaljujem, dame i gospodo, dakle, postoji po mom viđenju, dakle kad se ovako napravi vrlo je teško imati racionalno viđenje. Mogućnost, ukoliko stojimo na stanovištu razgovora sa predsjednicima klubova da idemo u drugo čitanje. Dakle, da ispoštujemo i podnošenje amandmana, da se izjasnimo o amandmanima, izjasnimo o zakonu.

Postoji li, da sad da se izjasnimo.

Dakle, ko je za to da imamo zakon u drugom čitanju?

Molim vas nemojte sad opet da otvaramo raspravu. Ako ima većina ići ćemo, ako nema nećemo.

Ko je protiv?

Ko je uzdržan?

Dakle, od 39 prisutnih, 27 je za, protiv 9, 3 suzdržana.

Idemo na entitetsko glasanje.

Ko je iz Federacije za?

Ko je iz RS za?

Dakle, 16 iz Federacije za, 11 iz RS za.

Dakle, stekli su se uslovi da imamo zakon u drugom čitanju.

Dame i gospodo u drugom čitanju, imam dogovor, ustvari gospodin Moranjkic je rekao da povlači amandmane. Ima li još neko da povlači amandmane?

Dakle ostaju samo amandmani gospodina Šefika Džaferovića i Hazima Felića.

Dakle, dame i gospodo, otvaram raspravu, izvolite Ivo Miro Jović.

IVO MIRO JOVIĆ

Gospodine predsjedatelju, uvažene dame i gospodo zastupnici, poštovani članovi Ministarskog vijeća, ja sam izišao samo poslovničku da kažem jednu, da članom 94. ne omogućava da se daju amandmani u vremenu 48 sati u roku od 48 sati, pred početak ovog Parlamenta. Ja bih zamolio službu da kaže koji su to amandmani i da danas ovdje ne raspravljamo.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Zahvaljujem kolgi Ivi Miri Joviću, molim službu da odgovori

BRANKA TODORVIĆ

Koji su blagovremeni je li?

NIKOLA ŠPIRIĆ

Koji su u skladu s Poslovníkom, podneseni a ne blagovremeno, dajte precizan riječnik.

BRANKA TODORVIĆ

Uvaženi članovi Kolegija Doma, poštovani poslanici, u roku koji je predviđen Poslovníkom Doma, blagovremeno uložio amandmane gospodin Šefik Džaferović, to su dva amandmana pozivom na član 94.tačka 1. Znači osporava amandmane koje je usvojila Komisija i konkretno osporava amandman 28. i 30. Zatim gospodin Muhamed Moranjkić, obzirom da je odustao od amandmana, mislim da nemam potrebe da ih posebno sad naznačavam. Inače bio je također poziv na član 94. tačka 1. Znači osporava sve amandmane koje je usvojila Komisija i sledeća grupa amandmana, to je da kažem jedan amandman poslanika Hazima Felića, pozivom na član 94. tačka 1. Znači, ponovo osporava amandman koji je usvojila Komisija i to je amandman VII Komisije. Toliko.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Ali da li je došao amandman, to smo vas pitali, a ne šta ko osporava.

BRANKA TODORVIĆ

Ja sam rekla da je gospodin Džaferović blagovremeno podnio amandmane, možda sam to ispustila, izvinjavam se. Gospodin Moranjkić je uputio

NIKOLA ŠPIRIĆ

Ne treba Moranjkić je odustao

BRANKA TODORVIĆ

Odustao je, i Hazim Felić je podnio amandmane jučer oko 14:00 časova smo dobili.

NIKOLA ŠPIRIĆ

I da li je to u skladu sa Poslovníkom, a ne jučer i danas, molim vas

BRANKA TODORVIĆ

On jučer nije u skladu, jučer podnesen amandman i nije u skladu sa Poslovníkom

NIKOLA ŠPIRIĆ

E pa taj odgovor vam je tražio

BRANKA TODORVIĆ

jer nije podnesen 48 sati prije plenarne sjednice.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Zahvaljujem stručnoj službi, čuli ste dakle izjasnavaćemo se o amandmanima Šefika Džaferovića.

Otvaram raspravu. Ima li neko još da se javi za raspravu? Nema. Zaključujem. Povodom amandmana Šefika Džaferovića. Dakle, ako on hoće da ih obrazloži, ako neće idemo na izjašnjavanje o amandmanima. Može, nije nikom zabranjeno da priča ako hoće o amandmanima. Nije nikakav problem, neka se javi za riječ, mislim da je gospodin Džaferović rekao šta misli. Ja sam mu zahvalan.

Zaključujem raspravu.
Idemo na izjašnjavanje.

Ko je za to, da se prihvati amandman broj I gospodina Šefika Džaferovića?
Ko je protiv tog amandmana?
Ko je suzdržan?

Dakle od 39 prisutnih, bilo je za 11, protiv 25, suzdržano 3.
Dakle nema većine ovaj amandman gospodina Džaferovića nije prihvaćen.

Prelazimo na drugi amandman Šefika Džaferovića.

Ko je za to da prihvatimo amandman broj II Šefika Džaferovića?
Ko je protiv?
Ima li uzdržanih?

Dakle od 39 prisutnih, za je bilo 12, protiv 25, suzdržano 2.
Konstatujem da i drugi amandman gospodina Džaferovića nije usvojen.

Više amandmana nema i time smo amandmansku fazu, dakle drugo čitanje završili.

Za riječ se javila Seada Palavrić. Izvolite.

SEADA PALAVRIĆ

Molim pauzu u ime Kluba SDA 10 minuta.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Može. Pauza od 10 minuta u ime Kluba, pre definitivnog izjašnjavanja. Izvolite.

/PAUZA/

Izjašnjavanje u drugom čitanju o Zakonu o Obavještajno bezbjedonosnoj agenciji Bosne i Hercegovine.

Ko je za to da podržimo ovaj zakon u drugom čitanju?

E, ovo je već veselija situacija da i SDA dođe do pameti. Izvinjavam se naravno. Drago mi je što prolazi zakon.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Iz SNSD progleda ponekada.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Jeste, jeste i SNSD ponekada progleda.

Ko je protiv?

Uzdržan?

Ne, ne. Dajte samo malo strpljenja. Ide dobro.

Dame i gospodo, samo malo. Dame i gospodo od prisutnih 39, za je glasalo 22, protiv 4, suzdržano 2. Izvinjavam se 32 za, protiv 4, suzdržano 2.

Konstatujem da imamo i većinu entitetsku većinu.

Sa velikim zadovoljstvom konstatujem da smo i u drugom čitanju usvojili Zakon o Obavještajno bezbjedonosnoj agenciji Bosne i Hercegovine i time poslali signal da je moguće brže i bolje raditi.

Drago mi je bilo da zadržimo atmosferu i na ostalim zakonskim projektima, no vidjećemo.

Prelazimo na 8 tačku dnevnog reda.

Hvala svima koji su davali konstruktivne prijedloge i koji su kritikovali predsjedavajućeg, ali je najbitnije da smo došli do zakona.

Osma tačka dnevnog reda

Ad.8. Prijedlog zakona o važnosti javnih isprava u Bosni i Hercegovini, prvo čitanje

Prijedlog ovog zakona upućen je poslanicima 30. oktobra 2003. godine. Ustavno-pravna komisija je mišljenje dostavila 17. novembra iste godine. Nadležna je Ustavno-pravna komisija. Izvještaj nadležne komisije ste takođe dobili.

Otvaram raspravu u prvom čitanju. Ko se javlja za riječ? Gospodin Mirsad Ćeman. Izvolite.

MIRSAD ĆEMAN

Gospodine predsjedavajući, kolegice i kolege, iako sam član Ustavno-pravne komisije prilikom rasprave o Prijedlogu ovoga zakona nisam bio prisutan iz opravdanih razloga, ali naravno ne dovodeći u pitanje da tako kažem legalitet i legitimitet izvještaja koji smo dobili, koristim priliku da u okviru rasprave u prvom čitanju o Prijedlogu ovoga zakona kažem nekoliko svojih mišljenja.

U prvi mah sam razmišljao da uložim i neke amandmane, ali sam odustao, a htio bih samo, kao što se kaže zbog stenograma podsjetiti da je Ustavno-pravna komisija kao nadležna komisija u prvom pokušaju da raspravlja o ovom zakonu ocjenila da je obavezno prisustvo predlagača zakona koje nije bilo osigurano prvi puta, pa je u drugom pokušaju to prisustvo osigurano pa smo, odnosno čuli su članovi Ustavno-pravne komisije koji su prisustvovali toj sjednici obrazloženje Prijedloga zakona.

Ja nisam imao to zadovoljstvo i tu priliku, pa evo da u okviru ove rasprave, rekoh samo nekoliko svojih ocjena saopćim. Prva stvar, obzirom da se u ovoj fazi rasprave izjašnjava, odnosno daje ocjena, stav o tome da li je neophodno donjeti zakon i o principima zakona, ja bih što se tiče prve ove, prvog ovog zahtjeva naravno podržao ocjenu da je potrebno, odnosno neophodno donjeti jedan zakon koji bi uredio pitanja koja su evo pokušana biti uređena ovim prijedlogom zakona.

Što se tiče principa, primjećujem nekoliko koja su, koji su i navedeni u samom obrazloženju, a to je da se riješi jedno vrlo važno pitanje riznavanja javnih isprava na području Bosne i Hercegovine u jednom periodu odnosno i u buduću. Sa aspekta principa, po mom bar razumjevanju o teksta zakona, kako onaga osnovnog da tako kažem, koji je dostavilo Vijeće ministara osnovnoga prijedloga, tako i ovoga koji je obogaćen amandmanima čini mi se ne jasnim slijedeće.

Tri ili četiri su kategorije javnih isprava o kojima ovaj zakon govori. Jedna je, jedna su ustvari javne isprave koje su izdavali različiti organi, uprave, pravoduđa itd. u periodu od 6. aprila 92.godine do dana x. Kažem namjerno dana x a kasnije ću se vratiti na tu formulaciju.

Druga kategorija su javne isprave izdate prije 6. aprila od strane organa, dakle različitih organa tadašnje države SFRJ, odnosno federalnih jedinica u njenom sastavu republika dakle, priznavanje tih isprava na području BiH, zatim dolaze isprave država s kojima BiH u među vremenu dakle, kao međunarodno priznata država nema zaključene bilateralne sporazume o važnosti javnih isprava i na koncu, dakle isprave koje, čija je namjena da se koriste za ostvarivanje prava i interesa građana BiH u inozemstvu.

Za svaku od ovih kategorija određen režim je ovaj, da tako kažem predviđen, a posebno evo i za ove čija je namjena za u inozemstvo gdje su interesi građana BiH veoma naglašeni a kao što znamo imamo jako mnogo državljana BiH koji žive i rade u inozemstvu.

Šta je moja primjedba vezano dakle za ove principe i zbog čega sam evo da odmah kažem sklon predložiti možda uz ponovo naglašavam respekt prema kolegama koje su učestvovali u radu Ustavno-pravne komisije i formirali svoje amandmane i dostavili izvještaj, dakle uz taj respekt da naime predložim eventualno traženje dodatnog izvještaja. Ostaje ne jasno, bar kako ja razumijem i ovaj tekst koji je sad Prijedlog zakona i tekst od Vijeća ministara, za koji period kad je posebno, kad su u pitanju javne isprave u periodu od 6.aprila 92. pa da tako kažem do dana x do kojeg dana danas, ovaj, treba priznavati taj režim. Ako sam ja dobro razumio, jedan od amandmana Ustavno-pravne komisije, trebao bi zakon, odnosno taj rok da se uzima do stupanja na snagu ovoga zakona.

Ne znam da li je, da li su to kolege htjele ili su pogrešno razumjele stvar, ali to bi značilo ustvari legalizaciju paralelizama i nakon evo da kažemo zaključivanja Dejtonskog mirovnog sporazuma nakon provođenja Općih izbora kada su određeni organi, kada su određeni administrativno-teritorijalni ustroji organizacija, legalizirana, legitimirana itd. i produžavanje tog paralelizma da tako kažem sve do dana stupanja na snagu ovoga zakona.

Ja ću vas podsjetiti da je u Federaciji BiH usvojen zakon sa sličnim nazivom, ovaj, još 97.godine, kada je ustvari uređeno i naravno iščekujući da se donese jedan ovakav zakon na nivou države, da kad je riječ o javnim ispravama koje su izdavane od različitih organa, u to vrijeme ja bih za ovu priliku koristio izraz privremenih administrativnih aranžmana. Dakle, od 6.aprila 92.godine, pa do 14. oktobra 1997.godine, zašto?

Zato što su u među vrežemu, već bili provedeni Opći izbori, uspostavljen je legalitet i kontinuitet državnih organa, pa i državnih organa Bosne i Hercegovine, entitetskih organa oba entiteta kako upravni tako pravosudni i drugi itd. 14.10.97.godine su već bili završeni, mislim implementirani općinski izbori, tako da su uspostavljen je legalitet i legitimitet da kažem općinskih administracija, tako da izdavanje javnih isprava poslije toga roka, po mom razumjevanju jednostavno bi bilo legitimiranje ako je postojalo, a izgleda da možda i jeste, paralelnih ovaj, sistema evo nekoliko godina od tada do sada. Zbog toga dakle, po mom razumjevanju, taj princip nije prihvatljiv. On je dakle, promjenjen kroz amandman Ustavno-pravne komisije, tako da se ovaj, ubacuje riječ do dana stupanja na snagu, ali on i kao takav nije prihvatljiv i njega, ja sam mogao naravno osporavati amandmanom, ali sam htio da u jednoj ovoj raspravi ustvari razmislimo šta je namjera i šta je cilj ovoga zakona uopće. Da li je, ja se izvinjavam neću još mnogo duljiti, da li je cilj ovoga zakona a on je jedan od važnih zakona koji su i uvjet za razne evo naše da kažem integracije za koje smo se opredjelili, da li je cilj ovoga zakona da uredi samo važenje javnih isprava u ovom periodu x od aprila 92.godine do nekog datuma unaprijed od toga gledajući a unazad od dana današnjega, ili je i cilj da se uredi i ova neka druga pitanja.

Što se tiče važenja javnih isprava koje izdaju sadašnji organi njima i nije potrebno posebno, ovim zakonom jačati snagu, ili ojačavati snagu zato što već po zakonima koji važe o upravi, o postupcima, o pravosudnim itd., oni već samim tim ovaj, proizvode i svoj legitimitet i njihovu pravnu snagu.

Zbog toga dakle, ja u namjeri da ne izazivam i da ne duljim ovu raspravu bih predložio možda, a za to postoji mogućnost da se još jedan put ovo pitanje razmotri unutar Komisije, da se ostavi rok Komisiji od 15 dana, to je dakle član, stav 3. člana 95. sa smjernicama da se ovo pitanje dodatno istraži i ispita od nadležne Komisije ali i od strane predlagača zakona.

S druge strane, ovaj, ostaje naravno ne jasno koji je taj kritični datum. Je li to posebno za one ovaj, javne isprave izdate od da tako kažem paralelnih organa u okviru administrativnih aranžmana koji su vrijedili, koji je to kritični datum, on ovdje uopće nije tretiran. To ne može biti ovaj datum od dana stupanja na snagu i da se ustvari ispita šta je osnovni racio legis ovoga zakona. Je li to ovaj period 92. i x godina ili je još ove dvije, tri stvari o kojima sam govorio. Čini mi se uz dužno uvažavanje onih koji su pripremali i zakon i naravno izvještaj Komisije, da tu postoji jedno konfuzno stanje, ne dovoljno razjašnjeno i ja bih zaista u najboljoj namjeri ponovo potvrđujući i respektujući uloženi trud, zamolio da se dakle od Ustavno-pravne komisije zatraži ovaj, još jedno razmatranje ovoga Izvještaja i naravno od strane predlagača, kako bi smo u novom izvještaju dali odgovore na neke od ovih dilema. Hvala vam lijepo.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Zahvaljujem kolegi Ćemanu. Za riječ se javio Momo Novaković. Ali molim vas vidite Ustavno-pravna komisija je obavila svoj dio posla, poslala izvještaj, žalim što predsjedavajući nije bio i mislim da bi činili presedan ako svaki put kad se nekom zakon ne dopadne vratimo nazad Komisiji. Tu odluku može donijeti samo Dom.

Kolega Novaković.

MOMČILO NOVAKOVIĆ

Uvažene kolege, ja sam ovaj, i prošli put, znači na prošlom zakonu nešto slično diskutovao kao i na ovom zakonu što mislim. Dakle, mi ćemo podržati principe ovog zakona, a novi neki elementi dakle, o kojima govori gospodin Ćeman, ne vidim razloga da mi produžavamo tu fazu i ne vidim poslovničke mogućnosti da to radimo. I naravno, da ostajem kod stava dakle, da se izjasnimo s tim što sam ja mislio s obzirom da nemamo amandmana na ovaj zakon, da bi smo danas mogli i ovdje ići na drugo čitanje, pa bih ja tražio od predsjedavajućeg da on ovaj, predloži dakle, da i ovaj zakon nakon prvog čitanja ukoliko se usvoji idemo na drugo čitanje. Hvala lijepo.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Zahvaljujem kolegi Novakoviću, replika gospodin Ćeman.

MIRSAD ĆEMAN

Kolega Novakoviću, ja se nisam pozvao na član 94. ovaj, stav 3. pod a), nego sam dakle na član 95. stav 3. razmatrajući dakle, ovo pitanje na pitanju principa, ocijenio

ponovo ponavljam, uz dužan respekt trudu koji je uložen, da bi možda uz neku smjernicu, a na to ima pravo Dom, zatražio novi izvještaj. A ta smjernica između ostalog može se nasloniti na to da dakle nije dovoljno izučen ovaj aspekt na koji sam ja ukazao, što ne mora značiti da će novi izvještaj biti drukčiji, ali dakle, ja se nisam pozvao na član 94. nego na član 95. stav 3. Mislim da je to zaista poslovnička mogućnost i ovo je čisto da razjasnimo to, a ja vam kažem jer, ja sam zaista bio u dilemi da li da ulažem ove amandmane ali sam možda pogrešno računajući na razumjevanje u ovom Domu, odlučio ipak za ovakav se pristup.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Zahvaljujem kolegi Ćemanu, gospodin Belkić se javio za riječ.

BERIZ BELKIĆ

Poštovane kolegice i kolege, ja također na neki način razumijem ove dileme koje gospodin Ćeman imao, međutim moram reći da sam ja učestvovao u radu Ustavno-pravne komisije i apsolutno ne dovodim u pitanje ovaj izvještaj. Ali mislim da bi bilo dobro, mi imamo ovdje predlagača. Mislim da bi bilo dobro da predlagač sa stanovišta koncepta uopšte kaže koju riječ ovaj, o ovim amandmanima odnosno, ovom izvještaju Komisije da bi Dom mogao da shvati o čemu se ovdje radi. Što se nas tiče mi nemamo namjeru da se procedura zastavlja itd.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Zahvaljujem kolegi Belkiću, ko se dalje javlja za riječ?

Ne javlja niko, zaključujem raspravu.

Idemo na izjašnjanje.

Ko je za to, da prihvatimo Prijedlog zakona o važnosti javnih isprava u BiH u prvom čitanju?

Ko je za?

Ko je protiv?

Nije niko tražio riječ, pa molim vas lijepo,

Ko je protiv?

Ko je uzdržan? Zahvaljujem.

Dakle, od prisutnij 38, za je bilo 28, protiv 6, uzdržano 4.

Idemo na entitetsko izjašnjanje.

Ko je iz Federacije za?

Ko je iz RS za?

Dakle, iz Federacije 15 za, iz RS 11 za. Konstatujem da smo usvojili u prvom čitanju Prijedlog zakona o važnosti javnih isprava u BiH.

Bio je prijedlog kolege Novakovića, dakle bio je prijedlog kolege Novakovića da idemo u drugo čitanje.

Molim da se izjasnimo.

Ko je za, da idemo u drugo čitanje u ovom zakonu?

Ko je protiv?

Uzdržan?

Dakle, prisutno od 38, za je 20, protiv 15, uzdržano 3.

Dakle, imamo većinu.

Dakle idemo o ovom zakonu obaviti raspravu i u drugom čitanju, nije bilo amandmana.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Samo provjeri imaš li entitetsku većinu još za ovo.

NIKOLA ŠPIRIĆ

A entitetsku. Ko je iz Federacije za?

Ko je iz RS za?

10 iz Federacije za, 11 iz RS za. Imamo većinu.

Dakle, idemo raspravljati o ovom zakonu u drugom čitanju.

Otvaram raspravu.

Ne javlja se niko. Zaključujem raspravu.

Ko je za to da prihvatimo Prijedlog zakona o važnosti javnih isprava u BiH u drugom čitanju?

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Tražio ti je riječ čovjek.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Ali zaključili smo raspravu. Dajte molim vas, neću ja prozivati ministre ima da kažu hoću riječ, dobiće je u sekundi.

Ko je protiv?

Ko je uzdržan?

Dakle, od 38 prisutnih, 21 za, 12 protiv, 5 uzdržanih.

Iz Federacije ko je za? 10 iz Federacije za.

Ko je iz RS za? 11

Dakle, 10 iz Federacije, 11 iz RS za. Sa zadovoljstvom konstatujem da smo usvojili Zakon o važnosti isprava u BiH.

Prelazimo na devetu tačku dnevnog reda, to je

Ad.9. Prijedlog zakona o polaganju pravosudnog ispita u BiH, predlagač zakona je Savjet ministara

Poslasticima je upućen 12.novembra 2003.godine. Mišljenje Ustavno-pravne komisije dobili smo 16.decembra 2003.godine, Ustavno-pravna komisija kao nadležna komisija dala je svoje viđenje ovog zakona i izvještaj nadležne Komisije upućen poslasticima 13. februara ove godine.

Otvaram raspravu o Prijedlogu zakon u prvom čitanju.

Ko se javlja za riječ?

Zamjenik ministra, izvolite.

GRUBEŠIĆ

Zahvaljujem, sve bih vas pozdravio. Dakle, pred vama je tekst ovog Prijedloga zakona o polaganju pravosudnog ispita u BiH. Principi, ovog zakona su slijedeći.

Da se dakle osigura jedank program polaganja pravosudnog ispita u BiH, to je ono što je Vijeće ministara dakle predložilo i prilikom predlaganja dakle, ovim se načelom rukovodilo.

Dakle, da bude potpuno sadržaj identičan, a da se drugi princip je da se polaganje obavlja kako u entitetskim ministarstvima pravde, tako i u Ministarstvu pravde BiH.

Treći princip da se dakle svi ispiti koji su na istim, na principima ovog zakona položeni i u entitetima ili na razini države, dakle da se ta sva uvjerenja priznaju na čitavoj teritoriji BiH. Dakle, da se ovim zakonom osigura i kvalitet i ujednačena praksa i sve ostalo što je potrebno da se ovaj zakon, znači što je potrebno zapravo našem pravosudnom sistemu.

O ovome, ovo su principi koji su dogovoreni na ovoj Ustavno-pravnoj komisiji Zastupničkog doma Parlamentarne skupštine BiH. Razlozi, drugi zašto se predlaže donošenje ovog zakona su ovdje široko obrazloženi uz Prijedlog zakona o polaganju pravosudnog ispita. Ja ih ne bih ponavljao. Mi ćemo uskoro imati dakle, i ovu situaciju da ćemo imati, već sad imamo Sud BiH i Tužiteljstvo na na razini BiH. Sad se vode aktivnosti da bude Visoko sudsko i Tužiteljsko vijeće na nivou BiH, međutim, to je nešto što je u buduće. Ja bih samo slijedeće napomenuo.

Dakle, ovdje ima ovih amandmana koji su usvojeni i koji ne diraju ove principe i poboljšavaju tekst zakona. Međutim, jedna odredba koja se tiče ove Komisije, za polaganje pravosudnog ispita na razini BiH je jednim amandmanom koji je usvojen na Ustavno-pravnoj komisiji, dakle nije ispoštovan zapravo ovakvim prijedlogom, se ovaj, ovakvim prijedlogom se ne omogućava da se plaže znači pravosudni ispit na razini BiH, što bi bila šteta, smatram u ovom trenutku i zapravo imaju određene najave ako ovaj

zakon ne usvojimo da bi od prilike mogli znači, pod ovim pritiscima da u buduće visoko, oni to planiraju, mi zapravo ovdje idemo ispred, da bi Visoko sudsko i Tužilačko vijeće moglo tražiti da ta nadležnost polaganja pravosudnog ispita bude pri Visokom sudskom i Tužilačkom vijeću. Mi smatramo da to ne bi bilo dobro. Mi imamo domaće organe koji imaju dakle i tradiciju i sve ostalo u donošenju ovog zakona, u provođenju ovog zakona i ja bih molio da se vidi ova mogućnost dakle, da ostane ovaj princip tri komisije da budu. Po izboru će biti kandidata gdje ko želi polagati, znači a sve ostalo će biti zapravo ujednačeno ovim programom koji će donijeti po ovom prijedlogu Ministar pravde BiH.

Moram reći, da zapravo mi u jednom momentu kad smo predlagali ovaj zakon, nismo išli na varijantnu da Ministar pravde BiH donese jedinstven program koji će važiti za entitete, nego da se donese program na razini BiH, a da se entitetska onda ministri pravde onda uklope u takve programe. Međutim, evo ovdje je sad takav prijedlog prošao. Ja osobno mislim da on ne šteti ovaj, da ako dakle se izglasuje u Parlamentarnoj skupštini da nije problem ni to. Znači da imamo jedinstven program, a i ovo rješenje koje će, gdje će program entitetski biti usuglašen sa ovim državnim, takođe nije problematično. Pa evo dakle, kako Parlament odluči. Znači tu smo ovaj, mislim neće biti nikakvih problema u provedbi ovog zakona.

Ja bih samo rekao oko jedne ove primjedbe na članak 24. Dakle, to je Ustavno-pavna komisija dogovorila i mislim da može i Ministarstvo pravde i predlagač stati iza ovog prijedloga u kome se priznaje pravosudni ispit i mislim da je ona korektna ovaj, koraktan je taj amandman koji je Ustavno-pavna komisija usvojila kad se tiče članka 24. Naravno ovim ne kažem da druge ovaj, amandmani nisu korektni, nego samo upozoravam na ovaj amandman koji se tiče Komisije za polaganja pravosudnog ispita na nivou BiH.

U uvodu toliko, ako bude potrebe kasnije, ja se mogu izjasniti po pojedinim amandmanima, ali da sad u ovim uvodnim i načelnoj raspravi dakle, ne otvaramo ta pojedinačna pitanja.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Zahvaljujemo pomoćniku ministra, zamjeniku ministra, mi smo dobili dakle ovdje amandmane naše i Komisije, dobili smo viđenje zamjenika ministra. Iako vidite kad se pogleda Zakon o Vijeću ministara, onda bi barem ministri morali sjesti, pa da vide šta im to odgovara što Parlament radi ili šta ne odgovara. Nema tu mogućnosti zamjenik sam, a ni ministar sam. Tako da bih molio da radimo svi u skladu sa zakonima koji omeđuju naš rad bez obzira kad će ko koga prozvati da se javi za riječ, jer ja želim da budem principjelan i da radim u skladu sa Pravilnikom. Da predstavlja, znate kakav je Zakon o Vijeću ministara kad su amandmani u pitanju. Dakle, mogu dati viđenje, to se slažem, viđenje smo dobili.

Ko se dalje javlja za riječ?
Gospodin Čeman, izvolite.

MIRSAD ĆEMAN

Gospodine predsjedavajući, kolegice i kolege, što se tiče ovog uvodnog dijela kao što sam rekao i za prošli zaista ponovo uvažavajući respekt kolegama koji su radili u Ustavno-pravnoj komisiji i konačno Komisija je radila prema Poslovniku i tu ništa nije sporno. Dostavili nam izvještaj koji je sasvim dakle, korektan sa aspekta onoga što je u skladu sa Poslovníkom odlučila. Ja nemam u vezi s tim nikakve primjedbe i želim da se to ovaj, dakle ne dovodi u pitanje.

Međutim, i u vezi sa ovim zakonom imam potrebu da kažem nekoliko svojih viđenja u okviru rasprave o principima i neophodnosti donošenja.

Mi trenutno imamo na području BiH situaciju da se polaganje pravosudnog ispita kao jednog od vrlo važnih ispita za određene kategorije zvanja, odnosno funkcija koje su kao uvjet, i zaista ima smisla ujednačiti kriterije, procedure itd. i stoga nema dvojbe da je neophodno donijeti zakon na nivou države koji bi ove stvari ovaj, jedinstveno uredio. Ja kažem jedinstveno, zbog toga što sam kad sam prvi put čitao ovaj tekst zakona bio izuzetno obradovan, jer sam podrazumjevaó da je dakle, u prethodnom tom radu na pripremi Prijedloga zakona, da su usaglašenje stvari i da ćemo imati za razliku od današnje trenutne situacije, da se pravosudni ispit polaže u jednom drugom entitetu. Ako se ne varam možda je li i u distriktu Brčko ili već nije, onaj, da to imamo na jednom mjestu. I kad sam čitao zakon i koncepciju zakona i principe, shvatio sam slijedeće.

Jedan program, jedno ministarstvo, jedna komisija itd. Međutim, sad vidim druga obrazloženja i naravno amandmani koje je Ustavno-pravna komisija legalno, legitimno onaj, usvojila su daleko od takve koncepcije. Ja sam kao član Komisije odnosno član Parlamenta uložio bio dva amandmana. Naime, kad sam isčitavajući tekst zakona, zaključio da se ustvari unificira sve ovo, stekao sam zaključak izgleda pogrešan na osnovu ovoga što sam malo prije čuo od zamjenika ministra i na osnovu onoga što je Komisija zauzela kao svoj stav, da nema potrebe usaglašavati entitetske zakone iz ove oblasti, jer se ovim zakonom u potpunosti je uredila ova problematika, nego da bi ustvari trebalo staviti van snage ovaj, i da prestaju da važe entitetski propisi iz ove oblasti.

Vidim sad da nije taj ovaj, koncept ovdje primjenjen. Što se tiče dakle principa prema kome bi za ovaj, pravosudni ispit važili odnosno imali tri komisije u BiH, ja mislim da to zaista ne bi trebalo podržati kao princip. Zašto?

Postoji niz zakona koji uređuju, hajde da tako kažem pokretljivost stručnih kadrova koji prije svega naravno, pravnika i drugih koji ovaj, mogu polagati pravosudni ispit i kandidirati se na funkcije na kojima je taj ispit ili određena zvanja i znanja koja se izjednačavaju sa tim ispitom, uvjet. Ako je to tako, a postoji i dakle, kretanje, sloboda kretanja kandidovanja na mnoge od tih ovaj, na mnoga od tih mjesta, onda je izlišno za jedan ovakav ispit predviđati tri različite komisije. Jedino ispravno rješenje je onda donijeti jedinstven program na nivou države, da to uradi kao što je i predviđeno Ministarstvo pravde na nivou države, jednu komisiju ....dosta brojnu koja bi imala više ispitivača, jedan program koji bi obuhvatio i obavezao poznavanje molim vas lijepo,

zakonodavstva ovaj, i jednog i drugog entiteta i države, a ne samo specifičnosti jednog entiteta, što bi eventualno moglo biti kao problem itd.

Prema tome, ja mislim da zbog toga bi naj bar onako moje razumjevanje je bilo podržavam osobnu intenciju i zakona koji sam uočio ali bez ovog dodatnog obrazloženja i bez potrebe da imamo tri komisije. Dovoljno je jedan program i da se to polaže u okviru i organizaciji Ministarstva pravde BiH. Zato i predlažem nakon ovaj, dakle principi se zakona obzirom na druge koje sadrži mogu podržati ali apeliram da se prihvate moja dva amandmana koja sam naknadno uložio i na taj način pokušavam ih braniti u skladu sa odgovarajućim ovaj, članom Poslovnika ovoga Doma. Hvala vam lijepo.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Zahvaljujem kolegi Ćemanu.

Za riječ se javio Momčilo Novaković, izvolite, pa Tiho Gligorić.

MOMČILO NOVAKOVIĆ

Dame i gospodo, ključni princip u ovom zakonu bi trebao biti program po kome se ovaj pravosudni ispit polaže. Dakle, to je ono što je zakonodavac ustvari na prvom mjestu po meni, htio da kaže jer smo imali različite programe i u ne znam više komisija, na više nivoa se polagao ovaj pravosudni ispit.

Ovim zakonom smo uspjeli postići taj ključni princip, a to je da se pravosudni ispit na nivou BiH polaže po istom programu i to je najvažnije. Za mene je manje važno, da li će pravosudni ispit se plagati ovaj, na nivou jedne komisije ili na nivou tri komisije. Ja ne znam gospodo, zašto nekome smeta da se polaže u tri komisije, ako će se polagati po potpuno istom programu. Da li to znači da treba da imamo jedan fakultet i jedni profesori sve studente da ispituju. Nemojte molim vas. Ja jesam za to da mi na ovom nivou sve ono što je potrebno uradimo u svakom zakonskom projektu pa i u ovom zakonskom projektu, ali nemojmo i ono što nije potrebno ugrađivati samo zbog toga što je nekome ili ne znam ni ja to vrlo važno.

Mi imamo stav zamjenika ministra koliko sam ja shvatio, da je taj prvi princip ispunjen, da je namjera predlagača bila drugačija dakle da bude jedna komisija, ali isto tako da nije problem dakle, i što ima više. Znači, tako sam ja to shvatio. Dakle, da to nije problem. Naravno, bilo bi bolje da je jedna po njegovom mišljenju ali da nije problem, važno je da imamo ono što je suštinsko pitanje, a to je isti program i da dobijemo ljude koji to polože da su položili po istom programu i da mogu da poslije toga obavljaju ovaj posao na cjelokupnoj teritoriji BiH. To je bilo ključno pitanje i zbog toga ćemo mi podržati principe ovog zakona. Hvala.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Zahvaljujem kolegi Novakoviću.

Za riječ se javio doktor Tihomir Gligorić

TIHOMIR GLIGORIĆ

Gospodine predsjedavajući, dame i gospodo, Ustavno-pravna komisija je prihvatila amandmane i oni su postali sastavni dio teksta ovog zakona. Izašao sam da kažem s obzirom da je gospodin Čeman kao predsjedavajući te komisije, a zna kakva nam je praksa bila ranije, da sam često i sam kao i drugi bili preglasavani i to u principu je tako bilo, ali u ovom slučaju pošto je bio odsutan, razmatrali smo o tim amandmanima. Nismo im dali podršku i ne treba praviti presedan i na Skupštini govoriti o svim tim pojedinostima. Ne sporim da kao poslanik to kaže ali ipak za pozadinu ima sasvim nešto drugo o čemu smo mi jako puno govorili na samoj Komisiji, ne bi zamarali Dom.

U suštini, ovim zakonom, na ovaj način, na ovim principima, s obzirom, da će biti jedinstven program, da ćemo imati tri komisije, na taj način pomažemo ustvari građanima ili korisnicima zakona da je njima lakše, da je njima omogućeno da mogu da polažu na način kako to njima odgovara. Zašto da onaj iz Čajnića ide na drugi kraj BiH ili obratno. Na ovaj način smo omogućili, decentralizovali putem komisija koji će jedinstven program uvažavati omogućiti ustvari da lakše polože pravosudni ispit i da na taj način ustvari smanjimo i njima lične troškove koji oni svakako imaju kod polaganja.

Praviti, e pa nećemo praviti gospodine Munibe putujući cirkus. Ja već smatram da bi to bio putujući cirkus, nego ako smo mi ljudi spremni za decentralizaciju, zar vi mislite da nema stručnih ljudi u RS ili u Federaciji na nivou entiteta koji će to valjano da uradi. Čak se tak kadar, mada bih ja volio da se to malo dogodi, je bolji i kvalifikovaniji na nivou entiteta nego na nivou zajedničkih institucija. I zato se slažem sa gospodinom Novakovićem kada je govorio o ovim principima Ministarstvo pravde je isto tako podržalo ove principe i amandmane i mislim da na taj način možemo izaći iz ovog konkretnog slučaja na način da podržimo praktično prijedlog Komisije i na taj način usvojimo ovaj zakon. Hvala.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Zahvaljujem doktoru Gligoriću. Ko se dalje javlja za riječ?
Gospodin Čeman, za repliku je li?

MIRSAD ĆEMAN

Izvinjavam se, ali moram kolegi Gligoriću reći slijedeće. Ja ponovo ponavljam, zaista Komisija ustavno-pavna kao i svaka druga u ovom Domu ima predsjedavajućeg i prvog i drugog zamjenika. Mi smo afirmisali poslovnički princip da Komisija radi i kad iz opravdanog ili ne opravdanog razloga, predsjedavajući Komisije ne može biti prisutan. Ja iz opravdanih razloga nisam mogao biti prisutan i nisam doveo u pitanje legalitet rada Komisije, ali sam imao pravo obzirom da nisam bio u prilici da branim svoje amandmane i svoj koncept viđenja ove problematike na Komisiji, jer nisam prisustvovao kao poslanik, izlažem pred ovaj Dom svoje viđenje o ovih stvari. Ništa drugo iza ovoga ne stoji, osim dakle, moje zalaganje za razumjevanje ovih pitanja na način na koji sam to već pokušao ovaj, izložiti. Za mene je racionalnije i mislio sam i rekao sam obradovan

bio što u prvi mah Vijeće ministara predložilo zakon koji bar sam ja tako shvatio je značio racionalizaciju i ujednačavanje i kriterija i postupka u vezi sa ovim. Sad se malo od toga odstupilo ali Bože moj, zato i raspravljamo i vidjećemo kako ćemo na kraju usvojiti ovaj zakon.

Prema tome, to je ovaj, bio razlog moj što sam uložio ove amandmane, ponovo ponavljam ne dovodeći apsolutno u pitanje korektnost rada Komisije u skladu sa Poslovníkom i hvala Bogu što je tako.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Zahvaljujem kolegi Ćemanu.

Za riječ se javio Džaferović Šefik, zamjenik predsjedavajućeg.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Poštovane kolege, dame i gospodo, dakle, ja ne osporavam pravo ljudima u ovom Parlamentu da imaju svoju viziju ovaj, kako bi ova materija trebala biti uređena u BiH, ali kada se pogleda ono što smo dobili u tekstu zakona i što smo dobili u tekstu amandmana i ono što smo čuli danas od uvaženog kolege zamjenika ministra pravde, onda se u najmanju ruku postavljaju neka pitanja. A ja ću prije svega postaviti pitanje svom uvaženom kolegi da odgovori na slijedeće.

Dakle, zakon kada se čita ovako kako je napisan, gospodin Ćeman je u potpunosti u pravu. Dakle, ovdje poizilazi jedan program za nivo države, program polaganja pravosudnog ispita. Jedna komisija koju imenuje državni ministar pravde. Tehničke usluge komisiji, Državno ministarstvo pravde, izvještaji Državno ministarstvo pravde, i do duše evidencija naravno tehničke usluge rekao sam, i kada se ovo pogleda, iz ovog se da zaključiti da će u budućnosti dakle iz originalnog teksta zakona kako je došao od Vijeća ministara u BiH ovo važno pitanje, dakle polaganje pravosudnog ispita, biti uređeno tako što će taj ispit biti polagan u Državnom ministarstvu pravde i kažem na osnovu i programa i svega onoga što sam već nabrojao kao ulogu Državnog ministarstva pravde. Istina, da budem do kraja dakle ovaj, korektan prema zagovornicima ove druge vizije, ovdje u zakonu ne piše da se danom stupanja na snagu ovoga zakona stavljaju van snage određene entitetske odredbe zakona koji uređuju ovu oblast, nego se obavezuju entiteti da svoje propise usklade sa ovim propisom.

Ovako, dakle kada se pogleda ovaj zakon, iz njega se neminovno stiče ovaj zaključak. Mi danas imamo amandmane koji su potpuno obrnuli koncept zakona. I amandmani kažu ovako dakle. Amandmani Ustavno-pravne komisije da ostaje i dalje jedan program i to je jedino što ostaje na nivou države, da čak ni komisiju ne imenuje državni ministar pravde, nego entitetski ministri da je imenuju, zatim da tehničke poslove ne obavlja Državno ministarstvo pravde, nego entitetska ministarstva. Dakle, evidencije i ovo sve skupa što ide vezano za to. I da se izvještaji ne podnose državnom ministru pravde, nego ministrima pravde entiteta.

Kada se ugrade ovi amandmani, u ovaj zakon, onda stvari ja tumačim ovako. Ne postoje tri komisije u BiH, postoje dvije u entitetima. Postoji jedan program na nivou države, postoje dvije komisije koje ispituju po jednom programu, postoje dva ministarstva pravde koja vode tehničku evidenciju i obavljaju i daju druge usluge kako se zove, ovim komisija i postoje dva ministra kojima se podnose izvještaji. Ja ne vidim u ovom zaknu nigdje treće komisije, dakle nema državne komisije, nema ovaj, kako se zove, nema državnog ministra pravde sa ulogom koja mu je bila namjenjena u prvobitnom zakonu.

Sada imamo iskaz zamjenika državnog ministra pravde, da će, da je napravljen neki kompromis u Ustavno-pravnoj komisiji i moje pitanje glasi.

Dakle, ovo što je urađeno u Ustavno-pravnoj komisiji, da li iza toga stoji Vijeće ministara? I je li ovo bio predmet rasprave na Vijeću ministara i da li Vijeće ministara ostaje kod svog prvobitnog koncepta, jer ovo što danas imamo je promjena koncepta zakona.

Drugo pitanje glasi, na osnovu čega se može zaključiti i iz amandmana i iz teksta zakona da ćemo u BiH imati tri komisije, što je potpuno ne normalno, to je ne logično dakle da imamo i državnu komisiju i dvije entitetske koje će ispitivati iste stvari. Ko će plagati ispit kod državne, ako postoji, ja ne vidim da postoji, vi ste rekli da postoji, a ko će polagati ispit kod ovih entitetski. Jedina stvar koja mi je jasna da će biti jedan program i da će svi se u ovoj državi ponašati prema tom programu.

To su dakle moja pitanja na koja bih molio odgovor, prije nego što se ovaj, kako se zove očitujem. Posebno molim da mi se kaže da li je Vijeće ministara stalo iza ovog izmjenjenog koncepta. Toliko.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Zahvaljujem kolegi Džaferoviću. Za riječ se javio zamjenik ministra, izvolite.

GRUBJEŠIĆ

Pa ja bih, drago mi je da su postavljena ova pitanja, dakle da se razjasni ova situacija, ja sam njih načeo znači u onim uvodnim izlaganjima.

Dakle prvo pitanje kakav je koncept Vijeća ministara?

Dakle, koncept Vijeća ministara i tekst Vijeća ministara je onakakv kakav je ovaj, prvobitno dobiven dakle, bez amandmana Ustavno-pravne komisije, to je dakle jedna stvar.

Druga stvar, Vijeće ministra i Ministarstvo prade koje je Vijeću ministara predložilo ovaj tekst zakona je bilo mišljenja da ovim zakonu treba urediti ovu državnu komisiju, a u prelaznim odredbama treba entitetima ostaviti da je mogućnost za dvije komisije, a da usklade svoj zakon, svoje zakone sa ovim zakonom. Dakle, tu vidite iz

teksta ovaj, ovoga koji ste dobili bez obih amandmana koje Ustavno-pravna komisija raspravljala. Dakle, ovaj to je kakav je koncept Vijeća ministara.

Dakle Vijeće ministara nema ja mislim poslovničku mogućnost da poslije slanja u parlamentarnu proceduru, ponovo raspravlja o amandmanima što je ja ću oper reći svoje mišljenje dakle osobno, nemojte shvatiti ovo kao neko službeno, šteta je zbog Vijeća ministara, šteta je zbog Parlamenta što se nema mogućnost, ali to je takva situacija da sad oko toga ovaj, ne postavljamo pitanje.

Što se tiče ovaj, tri komisije. Istina ja sam ovo i rekao u svoje ime. Ako ste me razumjeli, dakle u uvodnim izlaganjima sam rekao da smo se mi načelno na Komisiji ostali i obrazložili, zauzeto je stajalište na Ustavno-pravnoj komisiji da postoje tri komisije. Međutim, amandmanskim djelovanjem u člancima 6., 7., i 8. je li tako, ovog teksta u biti imaju dvije komisije. To je tako i to je ono što sam ja rekao, nemaju tri imaju dvije. Dakle ovdje, sama ova činjenica, ovi amandmani, ja nemam Izvješće Komisije, nego imam amandmane zastupnika poslanika Momčila Novakovića koji je rekao da se ovo šta piše u amandmanu II dakle, da se umjesto riječi «imenjuje ministar pravde», zamjenjuje riječima «imenuju ministri pravde entiteta». Dalje opet «obavlja Ministarstvo pravde», stoji «obavljaju ministarstva pravde entiteta», to je na član 7. i na član 8. iza riječi «pravde» dodaje se riječ «entiteta». Ako se želi dakle ovo dodatno, ovim zakonom rješavati kako se imenuju komisije u entitetima, onda možemo ići sa ovakvim prijedlozima. Ja sam rekao šta je naša bila osnovna koncepcija. Da postavimo zakon na nivou BiH, komisiju i sve ostalo, a da entitetima također ostavimo mogućnost i dalje istina je ovo, nije bilo, ovo je jedan ovako, nije riješeno ova situacija gdje se plaže ko ispit.

Mi smo mislili zapravo, ne bi sad ulazio je li propust, nije li propust, da oko toga sad ne raspravljamo, razmišljanje je bilo da se jednostavno pustiti sloboda svakom kandidatu da se prijavi gdje želi i da se ti ispiti polažu svugdje. Ali ako treba i to, ako to treba napisati u zakonu, onda se to može naravno negdje intervenirati ovaj, u zakonu ovaj, na odgovarajućem mjestu i reći da se ispit polaže pred onim ministarstvom koje izabere kandidat. To bi da se dakle riješi kako se to pitanje rješava, možda je ovo da kažem na određen način propust i Ministarstva, mi u tom smislu prihvaćamo kritike ali smo podrazumjevali dakle, po tome gdje će kandidat koji polagati, pravo njegovog izbora. Dakle, isto što ne piše gdje će se upisati na fakultet, mi smo mislili da je to stvar izbora čovjeka, tako nismo ni pisali ovo kod komisije, ali ako treba napisaćemo. Ne predstavlja to problem.

Ono što mjenja ovaj koncept zakona, ja ponavljam da bude sasvim jasan je ovi amandmani u dijelu članka 6.,7. i 8. ovog Prijedloga zakona i nemamo tri komisije, a načelno smo se, načelno je komisija prihvatila, ja sam to rekao na Komisiji isto, da načelno smo prihvatili tri komisije a da sad u provedbi nemamo tri komisije. A šta mogu ja kao predlagač je li, na Parlamentarnoj komisiji ovaj uraditi. Toliko.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Zahvaljujem, zamjeniku ministra. Ima repliku gospodin Džaferović.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Vidite, gospodine zamjeniče, nisam ja zaista, moja kritika nije upućena ni vama ni Ministarstvu pravde, ni Vijeću ministara. Vi ste ponudili, ja bih mogao kazati uz neke male intervencije, dobar tekst zakona i zaista pogrešno ste me razumjeli ako ste shvatili da sam kritikovao vas. Zaista nisam, nemam potrebe za tim. Ja hoću da kažem ovdje, da smo mi u parlamentarnoj proceduri, dakle u Ustavno-pravnoj komisiji, ulažući amandmane, na način na koji su oni ulagani, i usvajajući amandmane koji su usvajani, napravili nešto što je nemoguće, nešto što je ne primjenjivo. Napravili smo zakon ne znam kako bi ga čovjek nazvao, mislim ovaj, to je nevjerovatna stvar. I budući da smo mi u ovakvoj situaciji u kojoj jesmo, onda je bilo, sada je bolje ne donositi ovakav zakon, nego usvajati ovakav zakon. Boje je, jer nije postignut cilje.

Ne možete vi kazati, neka se bira gdje će se polagati pravodusni ispit, kao što će se birati kad se bira pravni fakultet ili bilo koji drugi fakultet. Ne možete iz jednog prostog razloga, jer polaganje pravosudnog ispita, je državna stvar. To je državna nadležnost, to je administrativna nadležnost, to je pitanje funkcioniranja države i mora se tačno znati ko, gdje, šta može u državi. U tome je dakle problem. I ovako kako je Ustavno-pravna komisija nama danas ponudila zakon, on je za mene ne prihvatljiv jer je u potpunosti iskrivljeno sve ono što smo dobili kao tekst od Vijeća ministara i ja ću protiv tog zakona glasati, protiv i kada su dakle, u pitanju odnosno mogu podržati principe, ali ukoliko ne budu bili usvojeni amandmani gospodina Čemana, ja ću glasati protiv zakona u konačnom tekstu. Toliko, hvala vam.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Zahvaljujem kolegi Džaferoviću.

Za riječ se javio Novaković, pa doktor Petar Kunić.

MOMČILO NOVAKOVIĆ

Javio sam se zbog jedne male replike. Naime, zaista mi nije jasno zbog čega je ovo nevjerovatan zakon ili ne čuven ili ne znam kakve sve izraze nisam ovdje čuo za zakon koji tretira jednu problematiku na način kako je to mislila većina u Ustavno-pravnoj komisiji. Ja zaista kažem većina jer uvijek većina u Ustavno-pravnoj komisiji odluči, pa i tada je odlučila većina. Svidala se ona nekada nama, nekada drugima ili ne ali to je tako. Prema tome, ja zaista ne vidim u čemu je zakon ne čuven. Znači zakon je takav kakav je predložen, zakon je u praksi provodiv, što je vrlo važno dakle zakon je u praksi provodiv i sa te pozicije gledano, to nije ništa ne moguće ne čuveno, ne viđeno do sada itd. Hvala.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Zahvaljujem kolegi Novaković. Doktor Petar Kunić.

PETAR KUNIĆ

Uvažena gospodo,

NIKOLA ŠPIRIĆ

Molim da se saslušamo malo

PETAR KUNIĆ

Mogu li, moram reći da zaista čovjek svak je iznenađen kad čuje ovakvu raspravu. I reći ću vam slijedeće. Otišao sam sa te Komisije, bilo mi je vrlo neugodno jer bio je preglasan gospodin Belkić. Ja sam se osjećao neugodno, ali zamislite rad te Komisije, ja sam od samog početka dakle, godinu i pol već non stop preglasavan. I nikada nisam došao ovdje da kažem, molim vas to je za mene ne prihvatljivo. Ovo je Ustavna komisija usvojila, ovo je sastavni dio teksta. Ovo što se čuje ovdje, to je zaista iznenađujuće. Ja ne znam koje su to tendencije da pravosudne komisije ne mogu biti na nivou entiteta. Zašto? Je li vi koji ste se uključivali u ovu raspravu, pratite reformu Državne uprave. Pa osnovni princip reforme Državne uprave je troškovni princip. Hoćete li kandidate iz Novoga slati u Sarajevo da polažu pravosudni ispit a sve mogućnosti postoje u Banja luci. Ili ćete iz Trebinja slati u Banja Luku, pa dozvolite im da polažu u Sarajevu. I upravo, to je cilj bio ovog zakona.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Pa bliži je Mostar

PETAR KUNIĆ

Ili u Mostaru. Drugi princip, molim vas, molim vas drugi princip reforme Državne uprave je decentralizacija što ide suprotno savremenim principima. Dakle, približiti građane, ne odmaknuti od građana. Nemoguće primjenjivati zakon zato što su formirane, što su ostale dvije entitetske komisije. Dakle, to je apsurd. Ovakve stvari čuti, jel' mislite da ćemo se moći dogovarati u nekim stvarima, a malo prije smo donijeli jedan vrlo važan zakon, sistemski, reformski, a mi se zaustavljamo u stvarima koje su faktički ne bitne u odnosu na taj zakon i veli to državno pitanje. Molim vas to državno pitanje, pa nemojmo tako razgovarati. Pa nećemo moći iskreno razgovarati još dugo ukoliko ćemo ovako nastup nastupati.

Dakle, postoje tri komisije i to je osnovni koncept da postoje tri komisije. Ako nije dovoljno jasno, što je moguće, nisam zaista mogao upratiti tekst sa izmjenama i dopunama, onda treba reći da će se formirati treća komisija na nivou zajedničkih institucija, odnosno institucija BiH. Prema tome, to je cilj. Tri komisije, jedinstven program. Približiti polaganje pravosudnog ispita građanima. Gde ćete naći bolje ciljeve od takvog zakona? Hvala vam lijepo.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Zahvaljujem doktoru Kuniću, replika gospodin Džaferović, izvolite.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Poštovane kolege, dame i gospodo, ne znam šta ima ne logično u onome što sam ja govorio ovaj, do sada i šta je to što je izazvalo ovakve reakcije, šta je to dakle u mojoj diskusiji što je izazvalo ovakve reakcije?

U zakonu nigdje ne piše kada se ugrade ovi amandmani da će biti tri komisije. Vi uzmete profesore Kuniću, pa pročitajte molim vas profesore, mi smo sada u fazi kada glasamo. Nema više ugrađivanja. Što je ugrađeno, ugrađeno je, a što nije ugrađeno, nije ugrađeno, nemoj te tako mislim. Ja samo pokušavam da uvažavajući i Poslovnik ovoga Doma i sve ono što se zove procedura, da ukažem dakle na neke stvari. To je dakle jedna stvar.

Druga stvar, nije normalno i nije logično da na nivou države i da na nivou entiteta, postoje institucije koje će odlučivati o istim stvarima. Kažite mi gdje je to u pravu tako napisano i gdje to može tako da bude da na nivou države i na nivou entiteta postoje iste institucije koje će odlučivati o istim pravima i obavezama. Gdje to ima? Ovdje mogu biti profesore Kuniću ili dvije komisije ili jedna komisija. Molim vas lijepo, samo saslušaj te me molim vas lijepo. Ja nisam kazao za vaše diskusije da su apsurdne, da su ovakve, onakve, kako ste vi govorili za moje diskusije. Molim vas lijepo, zakon je pošao za tim, da ova materija bude uređena državnim zakonom, da postoji jedan program, da postoji jedna komisija. Zakon je išao tim putem. Ja sam ovako pročitao taj zakon.

Mi smo danas dobili, kad se ugrade ovi amandmani, jedan program, dvije komisije, entitetske komisije, što će nam državni zakon, šta će nam državni zakon osim ovog programa do duše, on jedini dakle ima svoje opravdanje, ako će sve ovo biti na nivou entiteta kako je Ustavno-pravna komisija, kako Ustavno-pravna komisija ovaj, predlaže. I molim vas lijepo nemoj te kada ja tumačim razliku između upisa, odnosno prava izbora studenta na Pravni fakultet, i nadležnosti stvarne nadležnosti države da postupa u određenim administrativnim stvarima, da to izvirgavate šprdnji i ruglu. Naravno, ja sam rekao državna stvar, da bi to bilo razumljivije ovdje svima nama. Dakle, radi se o administrativnoj stvari koja se nalazi u nadležnosti države, odnosno državnih organa i to je prava definicija i to je puna razlika ili potpuna razlika od onoga što se zove pravo izbora na Pravni fakultet. Toliko.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Zahvaljujem kolegi Džaferoviću. Gospodin Ćeman se javio za riječ. Ima li još neko da se javio za diskusiju?

MIRSAD ĆEMAN

Izvinjavam se što sam se javio za riječ zaista, ali moram radi ovaj, ipak korektnosti i moram radi evo svih vas koji slušate ovo, reći slijedeće. Profesor Kunić i ja smo članovi Ustavno-pravne komisije. Poslovnik tačno i jasno propisuje kako radi ne samo ta, nego i druge komisije. Ne postoji obaveza u saglašavanja i glasanja

konsenzusom o bilo kojem pitanju unutar Ustavno-pravne komisije i kad se dobro izdiskutujemo argumentima, kontra argumentima da bi smo priveli stvar kraju, moramo na kraju i glasati, kao što se uostalom radi i u ovome Domu.

Ja nisam jedn put naravno, saslušao argumente drugih, dao priliku da kažu što misle. Ovaj put zaista želim, ovo je treći put da se kažem, da se uvaži moje pravo, da sad kao poslanik koji nije bio u prilici da na nadležnoj Komisiji bez obzira što sam ja predsjedavajući te Komisije, ali kao član te Komisije i kao član ovog Parlamenta, da kažem svoje mišljenje.

I drugo, ovaj, nije prvi slučaj ovaj moj, da je jedan od članova Komisije, bez obzira u kojem svojstvu, da li kao predsjedavajući ili zamjenik, ili član ustvari, da je uložio amandmane one koji nisu prošli na Ustavnoj komisiji. Ja sam to smatrao normalnim, proceduralnim potezom iza koja stoji uvjerenje da se brani prava stvar. Ja sam uvjeren da branim pravu stvar, a hoće li to proć, stvar je i vas, a ne samo mene ovdje.

Prema tome, niko ovdje nije pogriješio u Poslovniku, ni Komisija koja je dostavila korektan Izvještaj u skladu sa Poslovnikom, što ja poštujem, ali želim da se poštuje moje pravo da kao poslanik napadam čak i takva ovaj, rješenja koja je usvojila Komisija, jer to nije bio prvi put i nema obaveze da se konsenzusom donose odluke odnosno stavovi na toj Komisiji, mada bi idealno timski bilo najbolje ako je to moguće. Ali, nije moguće i to valja poštovati. Hvala lijepa.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Zahvaljujem kolegi Ćemanu. Za riječ se javio doktor Lagumdžija Zlatko. Kaže Seada da po mom licu zna da Zlatko govori, ja se nasmijem, ali ja se smijem kad se god ko javi, a da, nije mi mrsko moram da kažem kad Zlatko govori. Ako ćemo pošteno, nije mi mrsko.

ZLATKO LAGUMDŽIJA

Cjenjene kolege i kolegice, gospodo, predsjedavajući, mislim da je ovo izuzetno važan zakon i dobro je da smo došli do rasprave na Predstavničkom domu o jednom ovakvom zakonu. Intencija ovog zakona čuli smo kakva je bila i ona je manje više nam poznata i nju niko ne spori. Ono što se svi slažemo da je ovim zakonom, makar on bio zakon u pokušaju, da napravimo jedan veliki pomak, bez obzira da li se radi o verziji sa amandmanima ili bez amandmana, a to je da se ovaj odgovarajućim članom, odnosno članom 5. program koji definiše ovo, donosi odgovarajućim rješenjem ministra pravde BiH i to ne spore ni oni koji su davali amandmane. Oni koji kažu je li, samo program, ipak je program je velika stvar, da sad možemo razgovarati da ovdje bar postoji puni konsenzus o tome da program treba da bude na nivou BiH i mislim da je ogroman pomak da se ne moramo u to ubjeđivati i da svi vidimo da je to prije svega racionalno. I ako ništa, da to moramo upravo radi one evropske orijentacije u koju se zaklinjemo tako često, jer ćemo morati u skladu sa odgovarajućim evropskim standardima 80 hiljada stranica evropskih standarda da imamo program ove vrste usklađen sa odgovarajućim

standardima koji važe u EU i EU nas i tjera da imamo program na državnom nivou a ne na entitetskim. I to je veliki pomak.

Međutim, bojim se da je današnja rasprava nas malo vratila u nazad. Odnosno da objektivno ovdje ni sam nisam na čisto koji je najbolji način da izađemo iz ovoga. Na kraju ću predložiti da ipak na bazi ove današnje rasprave, se ovo malo još jednom vrati Vijeću ministara i da nam izađe sa jednim konzistentnim prijedlogom, koje će Vijeće ministara između sebe bar ove stvari razjasniti.

Ne može se ići sa idejom, pa dobro ako smo, ako je ovim zakonom, ako su jedni shvatili a dobro su shvatili u prvoj verziji ovog zakona koje je Vijeće ministara uputilo, da se ne foliramo, postoji jedna komisija, državna komisija. Tako ovdje stoji, definisana je članom 6. Povjerenstvo za polaganje pravosudnog, da jedna državna, samo malo, jedna državna komisija a članom, amandmanima se ta jedna državna pretvara u dvije entitetske. Ta jedna državna se pretvara u dvije entitetske amandmanom koji ste vi ovdje dali, amandmanom na članak 7. jer se Ministarstvo pravde, prevodi u entitetska ministarstva i onda konsekventno tome kad vidite amandman V vidi ćete da ste napravili tako nešto isto. Zašto sve ovo govorim? Zato što mislim da je tekst zakona kao što je ovde rečeno već više puta, jako dobro urađeno pod pretpostavkom da znamo šta s njim hoćemo, odnosno on je zanatski jako dobar, a na žalost koncept nije jasan kad se pomire ova dva amandmana i tekst zakona sa amandmanima i tekst zakona bez amandmana su dva koncepta realizacije ovog zakona. To nam je bar jasno i ne trebamo se u to ubjeđivati.

Ja zaista mislim da je normalno da čovjek iz Trebinja ne mora ići u Sarajevo da polaže državni ispit. Ja to iskreno mislim. Ja mislim da je još manje normalno da čovjek iz Trebinja ide u Banja Luku da polaže državni ispit. Ako ništa dalje, uvijek je čovjek iz Trebinja išao da se liječi u Mostar, kad su bile normalne stvari bar u prvoj fazi, pa što mu se tamo ne riješi, ode u Sarajevo itd. A onda iz Sarajeva je išao za Beograd, a onda je išao u 7 braće da dobrotvorno nešto, na kraju krajeva nije bilo normalno da se iz Trebinja ide za ovakve stručne stvari u Banja Luku i to treba uvažavati. Dale, da se ne mora iz Trebinja dolaziti u Sarajevo.

Ja zaista mislim, pošto pričamo o načelima i principima, ja zaista mislim da je vrijeme da se vratimo zakonu koji smo ovdje svi prihvatili, a to je Zakon o indirektnom oporezivanju koji govori o tome da imamo na nivou BiH jedno Ministarstvo finansija, odnosno odgovarajući ured koji se bavi indirektnim oporezivanjem, imamo 4 regionalna ureda, odnosno to znači da ćemo sutra imati recimo 4 regionalne komisije za polaganje državnih ispita, ukoliko se za tako nešto opredjelimo. To je jedan koncept o kojem kad razgovaramo o principima, zašto ne bi o tome razgovarali. To je mislim reformski na pravi način. I zato je moj prijedlog, da nam Vijeće ministara ovde izađe u jednoj ozbiljnoj elaboraciji. Pa čak da napravi jedan stručni skup, na koji bi bili pozvani članovi Parlamenta, da nam neko izađe sa jednim, imali smo seminar na koje kakve stvari mnogo manje važne nego što je ovo. Imamo jedan koncept, a to je koncept da imate državni program, i u entitetima imate dvije entitetske komisije. Imate drugu mogućnost da imate državni program sa distribuiranim da tako kažem regionalnim komisijama i imate mogućnost da imate državni program i državnu komisiju i entitetske komisije. I za one

koji se sjećaju toga, koji su malo stariji kao ja, to onda liči na ići polagati anatomiju u Prištinu jer je tamo jednostavnije.

Naime, ideš da polažeš tamo gdje ti je lakše. Ja mislim da to ne treba da radimo. Ne zato što nema Prištine ovdje, nego zato što taj princip nije dobar. Dakle, ljudi moraju od prilike imati priliku da polažu bez diskriminacije.

I još jednu stvar zbog koje sam se javio, pošto o principima govorimo, predlažem zato Vijeću ministara da na tragu ove priče o indirektnom oporezivanju i ovom načinu na koji je to organizovano, da se vidi kako ovo možemo to ovdje primjeniti, taj model da se raspravi. I također bih vas molio, bez obzira koju priliku, koji model izaberete, član 6. koji definiše Povjerenstvo koje se sastoji od predsjednika i 4 člana sa liste ispitivača, onda imate predsjednika Povjerenstva 2 zamjenika i 18 ispitivača, onda se iz tog pula ispitivača, uzimaju članovi komisije. Naročito ovaj amandman koji je gospodin Novaković ovaj, dao za koji zagovara, izvinjavam se, koji je došao iz Komisije, u kojoj praktično pravimo entitetske komisije. Ovdje se bojim ne dostaje čitav jedan set zakonskih stavki koje govore o konstitutivnosti, jednakopravnosti naroda na čitavoj teritoriji BiH i naročito ako se ide na entitetske komisije, da se onda uvaži princip jednakopravnosti, konstitutivnosti sva tri naroda na čitavoj teritoriji BiH. Drugom riječima ovaj zakon ukoliko nešto radimo na entitetskom nivou, na nižem nivou, mora uvažiti i dati bar kao zakon definirati obavezu, jednakopravnosti na način u koji ja sada ne bih ulazio, ali to je kao princip ovdje izbjegnuto. Ja prihvatam da je ovdje rečeno da se sve radi po meritumu, što je dobro i po kompetentnosti ljudi.

Ali po ovom principu kad bi prihvatili zakon u formi u kojoj gospodin Novaković ovaj, advokatiše te amandmane, mi bi mogli doći u situaciju da u Federaciji Komisija federalna bude jedno nacionalna u RS da bude takođe jedno nacionalna, što prihvatanjem amandmana kako je gospodin, kako je Komisija ovdje uvažila, ako prihvatimo to, onda je to nešto što može biti konsekvencija ovakog zakona. Ja ne kažem da će biti ni da bi bilo, niti mislim da bi iko imao dovoljno političke ludosti, pa ja kažem da ne vjerujem da će iko imati dovoljno političke ludosti za tako nešto, ali mi kao Parlament smo dužni da to spriječimo.

I na kraju, jedan možda tehnički, tehnička primjedba, amandman VI ide ka tome da se u članu 24. da se praktično, osnovna intencija člana 24. je bila da se profesor univerziteta i sudija Ustavnog suda iz domena definisanim člankom 4. odnosno oblasti na koje se odnosi državni ispit, da ti ljudi kao eminentni stručnjaci u svojoj ovlasti, suci Ustavnog suda, da oni ne moraju polagati državni ispit. I ta intencija ...pardon pravosudni, to je uredi. Međutim, ovdje amandmanom rečeno ako sam ja dobro shvatio, da umjesto da se to odnosi na diplomirane pravnike koji najmanje 5 godina obavljaju dužnost redovnog ili vanrednog profesora pravnih nauka na fakultetima da se mijenja u doktori i magistri pravnih nauka. Doktori, hajde još i Bože pomozite. Ovdje se dakle olabavljuje doktori pravnih nauka koji su profesori na univerzitetima se svodi samo na one koji su doktori pravnih nauka. E, sad se to još olabavljuje, pa mogu i magistri pravnih nauka. To bi od prilike bilo kad bi ovaj, magistre na medicinskim naukama zamijenili sa specijalizacijom. Sumnjam da bi iko htio da ide da se liječi kod takvih ljudi ali oni su

jako dobri u usponu karijere da vam pomognu u naučnom istraživanju. Oni nisu dobri da vas liječe, pa tako ni ovi ljudi nisu. Tako da mislim da ovaj na tehničkom nivou amandman broj VI je malo ovaj, problematičan. I u skladu s ovim, što sam sada izlagao, da ne bi dalje, imam još masu sugestija i primjedbi, ali pošto smo u prvoj raspravi i principima, ja bih sugerisao da zaključimo da Vijeće ministara, da se vrati jedna ovakva rasprava i da nam izađu sa jednim opcijama šta znači, pa da onda na bazi toga idemo i normalno da damo neki rok da se ovo ne bi produžilo nepotrebno dalje.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Zahvaljujem doktoru Lagumdžiji. Kolegica Milićević ima riječ i time bi priveli raspravu kraju. Ja vas molim da, a izvinjavam se nisam vas vidio Seada. Molim, nema nikakvih problema.

LJILJANA MILIĆEVIĆ

Gospodine predsjedavajući, ovo meni sve izgleda šta bi bilo, kad bi bilo. Mi dakle, nema šansi da se zakon sad može vratiti Vijeću ministara jer ne dozvoljava nam Poslovnik. Mi smo ušli u proceduru. Molim vas da zakon date na glasanje, a imaćemo drugo čitanje. Ako smatra se da je došlo do promjene, može se uložiti amandmani na to. Prema tome, dajte da glasamo o ovom zakonu.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Zahvaljujem kolegici Milićević. Reču šta mislim na kraju. Doktor Lagumdžija nije, replika. Ne nema potrebe, mislim okej. Seada Palavrić, nema potrebe za repliku, hvala vam lijepa.

SEADA PALAVRIĆ

Poštovane kolege i kolegice, ja mislim ako, a dobro sam danas, dobro sam slušala današnju raspravu da su principi ovoga zakona nakon rada Ustavne komisije i te kako poljuljani. I, izuzev zajedničkog programa, zapravo istog programa na nivou države, zaista nema ništa što bi moglo krasiti ovaj zakon i što bi moglo biti razlog da mi danas prihvatimo principe, makar i principe ovoga zakona. S toga se ja pozivam na član 95. stav 3 Poslovnika našega Doma, prema kome Dom može zatražiti od Komisije da sačini novi izvještaj baziran na novim smjernicama u roku do 15 dana. Ja dakle, molim predsjedavajućeg, da prije stavljanja na glasanje zakona o principima, stavi ovaj prijedlog da se Dom izjasni da prema stavu 3 člana 95. zaduži Ustavno-pravnu komisiju da ponudi novi izvještaj, imajući u vidu osnovni tekst predlagača, predložene amandmane, današnju raspravu i da taj novi izvještaj bude odraz onoga što je predlagač namjeravao. Inače mi nemamo razloga reći da je ovakav zakon usvojen i da je ovo skinuto sa dnevnog reda, naprotiv. Hvala vam lijepo.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Zahvaljujem se Seadi Palavrić.

Zaključujem raspravu. Dame i gospodo, iz onoga što smo danas mogli čuti, a evo ukoliko dakle, moramo shvatiti da je rasprava zaključena i da moramo se izjašnjavati.

Ukoliko stavimo ovaj Prijedlog zakona u prvom čitanju, na glasanje, zakon neće proći. Barem po onome što vidimo po klubovima. I to ne bi bilo dobro. Dakle, cilj je Parlamenta da usvojimo dobar zakon i nisam daleko od ovoga o čemu je naime, što je gospođa Palavrić tražila, a to je na tragu i ovoga o čemu je govorio doktor Lagumdžija. Zato mislim, da bi dobro bilo da psotignemo dogovor, da Komisija zajedno sa Vijećem ministara, dakle sjedne sa Vijećem ministara, resornim ministrom, da pokuša jednostavno imajući ove hajde da nazovem nove momente u vidu, da usaglasi te stvari i da dođe na Parlament da usvojimo.

Ako neko insistira, dakle moramo se izjasniti da se glasa. Zakon neće biti usvojen, imaćemo situaciju da to ponovo radimo. Dakle, danas ukoliko padne zakon, vraćamo se i šaljem ružnu poruku. Vraćamo se na početak i ponovo ćemo doći u ovu fazu o kojoj govorimo. Ukoliko postoji mogućnost da se zakon u prvom čitanju usvoji, ja sam za to da ga usvojimo. Ali ako ta mogućnost ne postoji, bolje da ostavimo zakon živ u principima, da damo šansku Komisiji i Resornom ministarstvu i Vijeću ministara da nam ponude nešto što može biti zajednički princip ovog Parlamenta. Nije dobro ukoliko danas glasamo i zakon ne prođe. Dakle, vratit ćemo se ponovo na početak.

Tražio je riječ Momčilo Novaković, izvolite. Molim,

_____
/nije izašao za govornicu/
Nemoguće odbiti

NIKOLA ŠPIRIĆ

Pa da, nać ćemo mi najbolje rješenje. Ako ima mogućnost da prođe zakon, ja sam za. Ako ne može tražimo rješenje da zakon bude usvojen.

MOMČILO NOVAKOVIĆ

Gospodine predsjedavajući, kolege, ja bih stvarno volio vidjeti koje su to smjernice, osim što se nekome zakon dopada ili ne dopada. Što je neko za ili protiv. Neko mora ovde da kaže kakve su to smjernice Komisije. Da li to Komisija nije dobro radila, pa joj treba dati smjernice da dobro radi. Ja mislim da je Komisija dobro radila, poslovnički radila, raspravljala o amandmanima koje je imala pred sobom i donijela to što je donijela. O kojim mi to novim smjernicama pričamo. Pa mi svaki zakon možemo se pozvati na član 95. i reći da imamo neke nove smjernice. Ja imam nove smjernice jer se meni ne sviđa. Ne sviđa mi se to što smo izmjenili zakon kakav je predložio Savjet ministara. Zašto mi učestvujemo raspravi ako ne možemo promjijeniti ono što je Savjet

ministara predložio. Šta će nam rasprava, hajde da onda usvajamo to na Savjetu ministara, da ovdje ne trošimo pare đaba.

Ja tražim da u prvom ovaj, prvo da se stavi zakon na glasanje, jer smo vodili danas raspravu 3-4 sata uzalud u prvom čitanju. Ako ima povrede Poslovnika, ja molim da se povreda Poslovnika ovde kaže koja je. Gdje smo to povrijedili, gdje povrijedila Ustavno-pravna komisija, a onda poslije toga da vidimo ove zaključke. Ne možemo predlagati zaključke što se nekom zakon sviđa ili ne sviđa, a mi ne znamo hoće li proći ili neće. Ja ne znam hoće li proći dok ne dignemo ruke. Hvala.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Zahvaljujem kolegi Novakoviću. Mnoge stvari se daju vidit ako hoće čovjek da vidi. Ako neće da vidi, onda može da pokuša i da zakon ...ja vas sada pitam.

Ukoliko zakon u prvom čitanju padne, ukoliko padne. Po diskusiji klubova poslanika, ja vidim da mu je to definitivna sudbina. Nije, molim vas lijepo, dakle nije cilj, dakle ja bih volio da postoji raspoloženje da zakon prođe i vjerujem ukoliko se uloži dodatnog truda, i jedne druge ubjeđujemo, dakle uvjerimo da nije cilj da bilo ko koga prevari, niti treba. Pravosudni ispit je bitna stvar. Dakle, jedan je program i to je bitno. Hoće li se polagati u dva centra, tri ili pet, stvar je da ljudi vide šta je najracionalniji princip. Ja nemam protiv toga ništa. Dakle, sada se postavlja pitanje, ako padne ovaj zakon, onda ponovo sjeda Vijeće ministara, radi, šalje Komisiji. Ali mi to možemo spasiti ukoliko procijenimo da zakon ne može proći da stvorimo tih 15 dana. Pa nije kasno da mi, evo ukoliko kolege misle da sada treba da padne zakon, nije kasno da to uradimo i za 10-15 dana, a da iscrpimo sve mehanizme. I zato bih volio da pokušamo vratiti povjerenje jedni prema drugim. Ne vidim da je ovdje cilj bilo kome da bilo koga prevari kada kada je pravosudni sistem u pitanju.

Zato vas molim i ne mislim da je moguće da bilo ko šta ovdje uradi što nije dobro za svakoga ko živi u Bosni i Hercegovini u bilo kojem entitetu. Ja mislim da ovaj prijedlog za 15 dana gospodine Novakoviću, ja vas molim, dakle ako postoji mogućnost da prođe, stavljam na glasanje. Ali evo uzmimo sada, za mene je nebitno ko će glasati protiv, a da zakon padne. Vi znate da smo počesto mi iz Republike Srpske bili dovodeni, pa govorili, e vidite ovi neće zakon. Meni je danas sasvim svejedno hoće li takvu sliku pokazati Federacija. Ali zakona nema. I zato hoću da imamo jedno novo, ako je moguće, ako nije biće kako kaže većina.

Dakle molim vas dajte da pokušamo 15 dana, ništa ne gubimo. Nemojte da se nadmudrujemo. Glasamo. Znam kakva je sudbina ako glasamo.

Pet minuta pauze. Dajem pet minuta pauze, zaključili smo raspravu. Hvala vam lijepo.

Nemojte da izlaze poslanici, nećemo ih uvući za pola sata. Ostanite u sali molim vas.

/PAUZA/

Ova pauza je ipak urodila plodom. Čini mi se da smo našli jedno dobro, kompromisno rješenje koje je na tragu ovih dobrih rasprava. Cijenim da su svi dobro govorili da ove dakle, dakle da Dom, dakle da tražimo od nadležne komisije i Vijeća ministara da zajedno sjednu i da u roku od 15 dana sačine jedno zajedničko viđenje vezano za ovaj prijedlog zakona.

Ko je za ovaj prijedlog?

Ko je protiv?

Ima li uzdržanih? – 1 uzdržan

Konstatujem dakle da smo uzeli novih 15 dana da Komisija zajedno sa Vijećem ministara i nadležnim ministarstvom pokuša jednostavno ovo izgraditi na jednom programu i da ima tri komisije, a ne da piše da ima tri, a u zakonu da imaju dvije.

Hvala vam lijepo.

Prelazimo na 10. tačku dnevnog reda

Ad.10. Prijedlog zakona o osnivanju kompanije za prenos električne energije u Bosni i Hercegovini, prvo čitanje

Predlagač zakona je Savjet ministara. Poslasticima je upućen 5. decembra 2003. Ustavno-pravna komisija mišljenje je dostavila 16. decembra. Nadležna Komisija za saobraćaj i komunikacije je dostavila izvještaj 13. februara.

Molim vas, imamo sada dakle dva zakona koja su vezana jedan za drugi. Da pokušamo u prvom čitanju efikasno ove zakone završiti da se ne iscrpljujemo sa različitim prijedlozima i da se ponovo ne vraćamo na početak.

Evo, ja bih vas molio, dakle otvaram raspravu vezanu za Prijedlog zakona o osnivanju kompanije za prenos električne energije u Bosni i Hercegovini. Imate izvještaj komisija.

Momčilo Novaković, izvolite.

MOMČILO NOVAKOVIĆ

Uvažene kolege, evo ja ću ispoštovati sugestiju predsjedavajućeg da se zaista ne trošimo mnogo na ovom zakonu u prvom čitanju, stim da ovdje ne mogu a da ne upozorim na ovlaštenja nezavisnog člana kao ključni princip dakle, ne ključni nego kao jedan od principa za koje mislim da zaista ovom zakonu oduzimaju ono što mi želimo postići, dakle da dobijemo jedan zakon s jedne strane, dobijemo kompaniju, a s druge strane dobijemo i domaću kompaniju dakle koja će raspolagati, odnosno gdje ćemo mi raspolagati sa našim prirodnim bogatstvima.

Na žalost mi to nismo dobili ovim zakonom, imajući u vidu ovlaštenja neizvjesnog člana, ali sobzirom da sam ja podnio amandmane na to, onda ću više u amandmanskoj fazi o ovome raspravljati, ne zamarajući danas ovaj dom. Hvala vam.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Zahvaljujem kolegi Novakoviću. Mislim da svako ima pravo u redovnoj i u skladu sa Poslovníkom braniti svoje amandmane i tu ga podržavam.

Ko se dalje javlja za riječ? Ne javlja niko. A, Jovanović, izvolite. Mislio sam da smo zaključili, ali evo izvolite. Imamo kompaniju i kompanjona. U pravu je Momo.

MILOŠ JOVANOVIĆ

Poštovano predsjedništvo, dame i gospodo, ja sam pokušao na nekoliko mjesta gdje sam bio u poziciji da govorim o ova dva zakona i bojim se da to može da bude problem. Naime, ako govorimo o principima i na osnovu dosadašnje nekakve rasprave gdje sam bio, suština je da je problem u razgraničenju. Znači između kompanije za prenos električne energije i elektrodistribucija.

Šta se može desiti? U ovoj podjeli možemo doći u situaciju da će možda neko osnovno sredstvo koje je gradila elektrodistribucija,

BERIZ BELKIĆ

/nije izašao za govornicu/

MILOŠ JOVANOVIĆ

Da, da. Da može preći na nivo elektroprenosa, a imajući u vidu Zakon o privatizaciji i ulaganje vaučera u elektrodistributivna preduzeća, znači može se desiti da dođe do promjene vlasničkog odnosa. Znači između onoga dijela državnog kapitala i dijela kapitala koji je ulagan vaučerima. Znači vaučerskog dijela kapitala. Znači jednostavno može neko znači da dođe u situaciju da tuži znači da ovom promjenom, e sada postavlja se pitanje, ja pretpostavljam da je to, da to nije mnogo procentualno, možda, ne znam ni ja 1, 2%, ali znači može neko da kaže sada, da tuži, da kaže ja sam uložio vaučere tu, to je prešlo sada na drugi nivo i može da bude problem. Tako da znači na neki način želim da upozorim da može da dođe do tog problema.

Drugi problem je ovo što je govorio gospodin Novaković oko ovlaštenjima nezavisnog člana upravnog odbora. Znači može i to da, mislim da nezavisni član ima prevelika ovlaštenja i čini mi se u jednom članu i stoji da upravni odbor svoja ovlaštenja može prenjeti na neke stručne komisije ili komisije, nekako mi to ovaj to nije logično da sada upravni odbor, pretpostavljajući da je to stručno tijelo, sada da ona svoja ovlaštenja prenosi na nekog drugoga. Mislim da to, da kažem, pošto govorim o principima, mislim da to da kažem mogu da budu problemi u usvajanju i zakona. Hvala.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Zahvaljujem kolegi Jovanoviću na sugestiji. Mislim da će se voditi o tome računa. Ima ovdje iskusnih stranaka kada su osnovna sredstva u pitanju. Neće oni dozvoliti, izvuče oni osnovna sredstva na vrijeme tako da je ovo dobro voditi računa o tome.

Za riječ se javio gospodin Gligorić. Jesam i moju uvaženu kolegicu Seadu Palavrić, nju počesto zaboravim, ali ne namjerno, nego zato što mi je bliža od ostalih. Pa tako je kad imate dalekovidog predsjednika, pa odma vidi doktora Lagumdžiju a vi se ljutite.

TIHOMIR GLIGORIĆ

Dame i gospodo, danas razgovaramo o principima Zakona o osnivanju kompanije za prenos električne energije u BiH. Ovo što ću govoriti vezano za ove principe, odnosi se identično i na Prijedlog zakona o osnivanju nezavisnog operatora sistema za prenosni sistem u BiH, tako da kad bude sledeća tačka dnevnog reda, ne mislim da se javljam cijeneći i vaše vrijeme i svoje vrijeme, ali se odnosi praktično na isto, jer su ovo bukvalno, onaj ko je pisao ove zakone prepisao.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Zar i toga ima.

TIHOMIR GLIGORIĆ

Zadržat ću se samo na principima. U članu 1. se govori da se zakon bazira na postojećoj međunarodnoj praksi i primjenjenim direktivama EU itd. ali, ovo što ću dalje govoriti uopšte nema barem po mom mišljenju, nikakve veze sa standardima koji su u demokratskim zemljama.

Govorim sada o nezavisnom članu koji ima takva ovlašćenja da može da svojim odlukama suspenduje odluke Upravnog odbora akcionara Skupštine i Skupštine akcionara. Smatram da je to trebalo zaista drugačije urediti uz činjenicu da stranac treba da bude isključivo taj nezavisni član. Smatram da ne treba u zakon ugraditi ni Kancelariju visokog predstavnika, jer to predstavlja dugoročno rešenje, a međunarodna zajednica će se sa ovim prisustvom onoliko koliko mi budemo sposobni da sami preuzmemo odgovornost i jačamo institucije u BiH, jer neće niko da vas primu u EU pod protektoratom, u ovom slučaju nema nikakve potrebe davati takvu nadležnost praktično OHR-u, gdje on u ovom zakonu i sledećem zakonu je ustvari vrhovni arbitar po mnogim stvarima odlučuje umjesto institucija u BiH.

Predsjednik Upravnog odbora je samo jedna forma a nezavisni član ustvari predstavlja ključnu ličnost. Već sam rekao da to mora biti stranac, da ne može biti državljanin ne samo iz BiH, nego sa prostora bivše Jugoslavije. Nakon izvjesnog vremena, onda može se birati i građanin BiH.

Diskutabilno je i diskreciono pravo koje ovaj zakon daje nekim ljudima, a diskreciono pravo znate da se uvijek može zloupotrebiti, au BiH ono se po pravilu zloupotrebljava.

Sledeće, ovdje kod mogućnosti prenosa sredstava, jasno i precizno je rečeno da ne mogu preneti, prodati ili na drugi način založiti itd. svoja sredstva na nivou entiteta jedan između drugih, ali nigdje nije rečeno da li to možemo prodati strancu. Je li to slučajnost ili je to namjerno ispušteno.

Zatim, nezavisni član, rekao sam već koji ne odgovara Upravnom odboru i Skupštini akcionara, u posebnim slučajevima, to je definisano, ali imamo i takvu situaciju da nezavisni član kad donosi svoje odluke, one su konačne, one su isključive, one su obavezujuće. I, da se neće moći koristiti ni jedan drugi pravni lijek na takvu vrstu odluka tog nezavisnog člana odnosno stranca.

Zatim, ukoliko se dogodi ovdje u dijelu na principu arbitraže i kada ponovo stupa na scenu Visoki predstavnik, i on naravno odlučuje i njegovo je također konačno i obavezujuće. Ali problem je, jeste u nezavisnom članu koji za svoje poslovanje, za sve odluke koje on donosi, ne može da se vodi upravni spor. Ne može da se vodi ni jedan postupak u ovoj zemlji. Znači, taj se čovjek diže iznad prava u ovoj zemlji. Jurisdikcija itd. se ne odnosi apsolutno na tog jednog x građanina x stranca u ovoj zemlji. I to je presedan, to nije standard i zato bih molio da čujem od predlagača da li je to u skladu sa standardima na koje se pozivaju u ovom uvodnom dijelu ovog zakona.

I vrhunac svega o čemu govorim za nezavisnog člana, da za vrijeme svog obavljanja dužnosti, nezavisni član neće biti krivično odgovoran, tužen u parnici za bilo koji akt izvršen u okviru njegovog djelokruga nadležnosti.

Smatram, da ovim zakonom kao i ovim sledeća koja je tačka dnevnog reda, nisu standardi i da je to trebalo riješiti na drugi način. Mogao je taj nezavisni član da u Upravnom odboru, ukoliko se dogodi da se ne može doći do odluke, da njegov glas bude odlučujući u nekim slučajevima i da fleksibilno iznijansirano a na osnovu primjera koje imamo i u drugim zemljama doći do pozicije gdje se učvršćuje pozicija tog čovjeka zbog prelaznog perioda koji je nužan a znamo kakvi smo mi u BiH rođeni, pa je možda potrebno. Ali, na ovaj način tako drsko poručiti u ovom zakonu da ne možete krivično odgovarati u jednoj zemlji i ne poštovati institucije te zemlje i zakone te zemlje, ovo je presedan i otišlo mnogo dalje nego što je to bilo Zakonom o indirektnom oporezivanju gdje smo imali snage da mnogo toga u amandmanskim dijelovima popravimo. Na žalost, ja ovo govorim očito izgleda samo zbog svoje savjesti. Hvala vam.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Zahvaljujem doktoru Gligoriću. Molim vas lijepo, samo jedno objašnjenje. Dakle i na ovaj zakon kao na sve druge, je bila prilika da se podnose amandmani. Ne, ja poštujem priču, ali poštujem amandmane i jednostavno i poštujem način kako ljudi glasaju. Ja se izvinjavam, naravno nisam to namjerno učinio. Za riječ se javio ministar

Doko, još jednom se izvinjavam i ministri i članovi Vijeća ministara imaju prednost kad god se jave, izvolite. Nije namjerno malo prije se javio prethodnog diskutanta.

DRAGAN DOKO

Gospodo predsjedavajući, poštovani zastupnici, dame i gospodo, pred vama se nalaze dva nacrti Zakona o osnivanju prenosne kompanije i o neovisnom operatoru sustava. Ova dva zakona su uvjet za uspostavljanje institucija. Prva institucija je prenosna kompanija a druga je neovisni operator sustava koji ustvari i nije nova insitucija jer praktično ZKC koji postoji već 5 godina, koji funkcionira prerasta u NOS. Formiranje prenosne kompanije i NOS-a su preduvjeti za reformu sektora elektroenergetskog tržišta kao i za formiranje internog, unutarnjeg dakle, regionalnog a onda i uključenje u evropsko tržište električne energije.

Reforma je u cjelosti usuglašena sa Atenskim memorandumom, evropskim direktivama, procesu pridruživanju i energetsom poveljom. Zakoni se temelje na Državnom zakonu koji je donesen u travnju 2002.godine, pod nazivom Zakon o prijenosu regulatoru i neovisnom operatoru sustava BiH. Zakon su pripremili konsultantska kuća Pjer Sartr(?) u suradnji sa domaćim ekspertima i u kordinaciji i financijskom potporom JUSEID-a.

Aktivnosti na ovim zakonima su pokrenute prije godinu i po, a rokovi prema međunarodnoj zajednici koje smo preuzeli su istekli 30.06. prošle godine, kraj prošle godine, onda se postavlja pitanje je li, do kada će uopće i biti izvršene obveze koje smo preuzeli.

Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa se uključilo u završnoj fazi kada su problemi narasli u tolikoj mjeri da se više nisu mogli prevazići. I upravo iz tog razloga, sazvali smo sastanak, dakle organizirali smo jedan sastanak 15.10.2003.godine u Ministarstvu vanjske trgovine ekonomskih odnosa i na tom sastanku su bili nazočni resorni ministri, generalni direktor i elektroprivreda sa ekspertima i predstavnicima međunarodne zajednice. Ključna pitanja na tom sastanku su bila upravo točke razdvajanja između prenosa i proizvodnje. Pitanja su delegirale sve tri elektroprivrede i mi smo cijeneći važnost donošenja ovih zakona na tom sastanku postigli dogovor ili kompromis. Cijena tog kompromisa je bila da su pojedina stajališta se morala promijeniti. Ključno pitanje je bilo gdje, znači u onom tehničkom i stručnom smislu napraviti tu točku gdje se razdvaja proizvodnja i gdje počinje prenosna kompanija, jer upravo posljedica dakle, ovih zakona će biti to da će trenutno tri elektroprivrede koje funkcioniraju kao samostalna vertikalna sustava sa svojim tržištima morati dio svojih prijenosnih kapaciteta udružiti ili praktično prenijeti u tu prenosnu kompaniju.

Problemi su bili tehničke prirode, ali smo ih prevazišli i postigli smo kompromis da upravo ta točka razdvajanja bude onako kako su predlagale tri elektroprivrede, konultantska kuća, međunarodna zajednica ako možemo tako reći je na taj način pokazala visok stupanj razumjevanja i prihvatila je te primjedbe i ugradila je te izmjene u Nacrt ovog zakona.

Slijedeće pitanje je takođe bilo, pitanje koje se tiče točke razdvajanja ovaj put sad između prenosne kompanije i distribucije. Riječ je o dalekovodima, četristo kilovotni dalekovod nije sporno, dakle on je u prenosnoj kompaniji, 220 kilovotni dalekovod je takođe u prenosnoj kompaniji. Postavlja se pitanje, što raditi sa 110 kilovotnim dalekovodom.

Mi smo morali zauzeti jedno principijelno stajalište, dakle da ne možemo uvažiti iznimke koje bi opravdale eventualno je li, razloge za to da i dijelovi 110 kilovotnog dalekovoda uđu u distribuciju a dijelovi u prenosnu kompaniju. Kompromis je opet postignut na način da je 110 kilovotni dalekovod dio vlasništva koji će biti prenesen u prenosnu kompaniju a da će se naknadno samo u onim opravdanim slučajevima gdje stvarno imamo poteškiće ili ćemo imati u provedbi ovih zakona, da su to djelovi 110 kilovotnog dalekovoda mogu biti i dio distributivne mreže.

Nadležnost neovisnog člana, je takođe bila tema na tim sastancima i mi smo upravo ukazivali na ono što je bitno. Kakva je uloga tog neovisnog člana. Dakle, o čemu on odlučuje? U ovom Prijedlogu zakona, je jasno i precizno formulirano da on odlučuje samo o onim dakle pitanjima kada se prenosi dio imovine ili vlasništva iz ovako postojećih elektroprivreda u prijenosnu kompaniju. Dakle, samo u tim pitanjima, vrijeme koje je ostavljeno elektroprivredama da urade taj dio posla, praktično znači da neovisni član ukoliko oni to urade, ne bi imao nikakvu ulogu i ne bi imao ove ingerencije koje su predviđene ovim zakonom, je 60 dana. Ukoliko u tom periodu elektroprivrede ne nađu načina i ne nađu mogućnosti ili konsenzusa da naprave taj posao, mi moramo imati neku sigurnost da ćemo ispoštivati obveze koje su predviđene dakle, ovim zakonom. I upravo je to funkcija neovisnog člana.

Dakle, on je sigurnosni i privremeni član. On nije neko ko je nad zakonom, netko tko ima ovlasti koje će duže vrijeme i ovlasti koje će ne ograničeno koristiti. Jasno su precizirane i upravo su s ciljem donesene da se osigura provođenje ovih zakona, jer je naš cilj reforma ovom elektroenergetskom tržištu, a ne zastoj u toj reformi. Dakle, to je uloga neovisnog člana. Imamo vrijeme koje elektroprivrede mogu iskoristiti da urade svoj dio posla i da praktično tog neovisnog člana ostave bez posla. Dakle, imaju priliku da to učine.

Kada je u pitanju vlasništvo NOS-a. I tu smo imali razgovore i različita gledišta tko bi trebao biti vlasnik NOS-a i tko je taj tko unosi imovinu u dakle i prijenosnu kompaniju i neovisnog operatora sustava. Entiteti su vlasnici po Dejtonskom sporazumu. Premijeri su potpisali dokument, kojima su suglasni da entiteti budu vlasnici. Mi smo u ministarstvu cijenili da bi to trebala biti država, međutim s ciljem opet postizanja kompromisa, odustali smo naravno od tog prijedloga, jer smo cijenili da je ipak neka kritična masa ili većina ima drugo stajalište. I upravo evo i s tim ciljem smo i donijeli dakle jedan Nacrt zakona koji se sad nalazi pred vama.

Na tom sastanku je dakle postignut jedan konsenzus i nisu otvarana nova pitanja. Dakle sve što je bilo sporno na toj ekspertnoj razini, na razini ministarstava je dogovoreno. Sva nova pitanja koja se postave naravno tražit će, iziskivat će i vremena da

ih i razmotrimo. Mi smo spremni i od kojih ćemo u Ministarstvu vrijeme za konsultacije i za sve informacije. Želimo naglasiti da prilikom predlaganja amandmana se treba voditi računa o tome kakvu posljedicu ti amandmani imaju. Ja želim ovim putem odmah iskoristiti priliku i reći da su se na Komisiji za transport i komunikacije i Ustavno-pravnoj komisiji Parlamentarne skupštine predložili amandmani, od kojih je za ministarstvo ili Vijeće ministara 12 amandmana potpuno prihvatljivo i oni ne remete suštinu predloženih zakona. Istina je da su dva amandmana, kad su predložena u toj mjeri će prouzrokovati probleme da moramo dati odgovore na neka pitanja. Prije svega to je neovisni član o čemu smo sada razgovarali i to je i sjedište neovisnog operatora sustava. Ja ću kratko reći da je zakon koji je donesen prije dvije godine, dakle, Zakon o regulatoru i prijenosnoj kompaniji definisano sjedište u Sarajevu. Nažalost, nakon toga, ja mogu tako reći Parlamentarna skupština je usvojila amandman, kojim je DERK regulatorno tijelo izmješteno u Tuzlu. To je moje mišljenje.

Nadalje, to otvaram jedan proces. Sada je prijedlog da prijenosna kompanija da bude u Banja Luci. Ja ću obrazložiti zbog čega ja mislim da je to... nakon toga imamo i amandman da je sada sjedište i Neovisnog operatora sustava u Mostaru i za posljedicu imamo, dakle, da tri tijela koja trebaju odigrati ključnu ulogu reguliranja prenosnog tržišta su dislocirani i postavlja se pitanje kako će oni funkcionirati. Dodatno je problem kod sjedišta Neovisnog operatora sustava zbog toga što je taj neovisni operator sustava praktično već formiran, kao što sam rekao to je ZEKS, koji ima svoje sjedište u Sarajevu, koje ima svoju infrastrukturu. Ona nije samo ljudska, ona je i tehnička i postavlja velike probleme, prije svega finansijske prirode, kada je u pitanju izmještanje sjedišta Neovisnog operatora sustava. Postavlja se pitanje i kašnjenja u procesu provođenja ovih reformi, jer je to pitanje isto tako aktualno. Mi smo sad već u velikom zaostatku kada poredimo sve zemlje u regiji, a imamo izuzetno dobru poziciju da iskoristimo komparativne prednosti u ovom sektoru koji imamo u BiH.

Ja neću ovdje iznositi podatke o iznosima, jer su, riječ je o procjenama, a te procjene su veoma različite. Kreću se od nikih skromnih iznosa od 100 tisuća do nekoliko miliona ili čak nekoliko desetina miliona maraka. Nisam stručan da mogu procijeniti o kojim je vrijednostima riječ, ali mogu reći sigurno da će ove mjere uticati na usporavanje ovog projekta najmanje šest do dvanaest mjeseci. Postavlja se pitanje ljudskih resursa, što, ukoliko osoblje koje je zaposleno u ZEKS-u ne želi ili neće ostati u radnom odnosu, ukoliko dođe do promjene sjedišta.

Ja želim još samo jednom naglasiti da je princip kod određivanja sjedišta nešto što bi dobro bilo da usuglasimo prije, čak i davanje zakona u parlamentarnu proceduru i gdje možemo se složiti da neka sjedišta mogu i trebaju biti dislocirana iz Sarajeva, ali postoje i neke institucije i organizacije, koje stvarno ne opravdavaju nikakvo izmještanje. Naročito kada su kombinirane i sa drugim institucijama koje zajednički moraju obaviti jedan veliki dio posla, jer napominjem da smo u velikom zaostatku. Toliko i hvala.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Zahvaljujem ministru Doku na dodatnim objašnjenjima. Za riječ se javila Seada Palavrić, pa Novaković, pa dr Azra Hadžiahmetović.

SEADA PALAVRIĆ

Poštovane kolege i kolegice,

I jaću reći ovo što budem govorila odnosi se na oba zakona, pa da se ne ponavljam kad bude naredna tačka dnevnog reda.

Naime, podsjećam vas na izvještaj Komisije za promet i komunikacije od 11. februara, u kome se kaže da je Komisija jednoglasno podržala principe zakona, dakle, onakve kakve je predložilo Vijeće ministara. Nakon toga Komisija je usvojila niz amandmana i obrazlaže da je dio predloženih amandmana prihvatio sam predlagač i ako ne navodi koji su, a dio Komisija većinom glasova.

Zbog činjenice da su usvojeni amandmani postali sastavni dio teksta, a po mom mišljenju i mišljenju Klub SDA takav tekst i te kako mijenja principe na kojima je zakon zasnovan kada je rađen od Vijeća ministara. Pored toga, takav tekst je u suprotnosti sa Aneksom 9 Dejtonskog sporazuma, a taj sporazum, podsjetit ću reguliše, to je sporazum o osnivanju javnih poduzeća u BiH, po kojem modelu moraju biti i ova dva subjekta formirana. Da ne bismo odugovlačili ovu raspravu, jer ponavljam mi nismo spremni podržati ovakav izvještaj Komisije i ovako usvojene amandmane. Predlažem isti princip kao u prethodnom slučaju. Dakle, da ponovo primijenimo član 95. stav 3. i da Dom zatraži od Komisije da sačini novi izvještaj baziran na novim smjernicama u roku od 15 dana, zapravo do 15 dana u Poslovniku se kaže. Dakle, on može biti i kraći. Čuli smo i samog ministra o nekim segmentima ovog zakona, jednog od ova dva zakona.

Dakle, ja vas molim da se ne dovodimo u situaciju da zakon potpuno propadne, jer, zaista sa ovakvim amandmanima, koji su sastavni dio teksta mi ne možemo prihvatiti principe niti jednog od ova dva zakona smjernice da budu da ovi zakoni budu usklađeni sa Aneksom IX Dejtonskog sporazuma i ponovo dođu pred nas kao izvještaj Komisije kako bismo nastavili fazu u kojoj se sada nalazimo. Hvala lijepo.

MARTIN RAGUŽ

Zahvaljujem se gospođi Palavrić. Riječ ima gospodin Novaković, pa onda gospođa Hadžiahmetović.

MOMČILO NOVAKOVIĆ

Uvažene kolege, ja nisam mislio diskutovati ovako kao što ću sad diskutovati, s obzirom da sam se javio malo prije diskusije uvažene kolegice Palavrić, ali u stvri ja sam mislio da se zahvalim gospodinu Gligoriću što je pojasnio moje amandmane, a sada moram da kažem nešto drugo.

Naime, čini mi se da se prošlim zaključkom koji smo ovdje usvojili uvodi jedna nova praksa u ovaj parlament, a to je kad god se nekome nešto ne sviđa u radu komisije, onda će se pozivati na član 95. i mi ćemo to ponovo vraćati komisiji, Savjetu ministara, predlagaču, a ovdje su u ime predlagača bila četiri čovjeka iz međunarodne zajednice tada taj dan. Dakle, mi ćemo uporno vraćati sve dotle dok ne dobijemo onakav zakon kakav se nekome dopada ili ne dopada. Ja jesam i za takav metod rada, ali onda mora da se zapitamo kad ćemo usvajati zakone. Koliko nam vremena treba da ih uvojimo?

S obzirom da mi nemamo za neke zakone nemamo puno vremena, ne govorim o ovim zakonima, nego govorim uopšte o zakonima, onda je nemoguće ovakvu praksu, ovakve slučajeve uvesti u praksu. Draga gospodo, ja jesam da mi raspravljamo o tome, ako utvrdimo da nešto nije, da smo nešto propustili. Ako je to nešto komisija propustila, ako je u međuvremenu predlagač izašao ovdje, napravio nam dopis i rekao da smo mi nešto uradili na Komisiji, što potpuno ruši zakon itd. ja jesam da kažemo, evo imamo nove smjernice. Koje su to gospodo nove smjernice. Nove smjernice što se zakon nekome ne sviđa. Predlagač prihvatio amandmane i jednom klubu se ne sviđaju ti amandman i to su nove smjernice, hajmo član 95. i svaki put ćemo mi tako. Mi nismo spremni da po tom principu radimo. Uvažili smo prijedlog predsjedavajućeg na prošlom zakonu, imajući u vidu i značaj i zakona i vrlo konstruktivnu raspravu na današnjoj sjednici, ali nismo spremni da na svakom zakonu uvažimo takav prijedlog i zato tražimo od predsjedavajućeg da stavi nakon provedene rasprave, stavi na glasanje ovaj zakon. Hvala.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Zahvaljujem kolegi Novakoviću. Dr Azra Hadžiahmetović se javila za riječ.

AZRA HADŽIAHMETOVIĆ

Zahvaljujem predsjedavajući, uvaženi članovi Kolegija, kolegice i kolege poslanici, uvaženi ministre,

Ja sam maloprije predložila da obavimo zajedničku raspravu o ova zakona, jer se tiču cijelog paketa reformi u el. energetskom sektoru i već je do sada bilo takvih diskusija, tako da ćemo dobar dio iscrpiti. Ja ću vas podsjetiti da je Parlamentarna skupština BiH prije od 2-3 godine donijela i zakon, koji se tiče cjelokupnih reformi u el. energetskom sektoru na državnom nivou zajedno sa paketom zakona na entitetskom nivou, čime su jasno precizirane nadležnosti države, odnosno državnih institucija i budućih institucija – kompanija, nezavisnog operatora itd. na državnom nivou i proizvodnje, odnosno distribucije itd. koja se tiče organizacionih oblika vlasti i u tom smislu mislim da bi bilo dobro da svi oni koji predlažu eventualne promjene, kakve su se mogle vidjeti iz sadržaja i prepoznati sadržine nekih amandmana, možda pročitaju cjelinu te zakonske regulative unutar BiH na različitim nivoima vlasti, obzirom da sve čini jednu cjelinu reforme u el. energetskom sektoru. Jednako tako smatram posebno važnim, da vas podsjetim na međunarodne obaveze, koje je BiH preuzela potpisujući Memorandum u Atini o formiranju, možda posebno da naglasim i posebnoj ulozi BiH u regionalnom tržištu el. energije regije jugoistočne Evrope i mi smo već po prilično u reformama u zakašnjenju u ovoj oblasti, što ćemo vjerovtno nekada i platiti možda u nekoj budućoj

ekonomskoj poziciji, obzirom da smo jedina zemlja sa potencijalom izvoza el. energije u regiji jugoistočne Evrope.

U tom smislu, naravno, dajući podršku originalnom prijedlogu koji je došao od Vijeća ministara i koji je elaborirao ministar Doko ovdje za govornicom, ja bih apelirala na Parlamentarnu skupštinu Bosne i Hercegovine, naročito na Kolegij da pronađe odgovarajuću formu poslovnici, ja se u to ne razumijem da mnogi amandmani koji su prošli kroz komisijске faze nekad možda i iz neznanja ili ne poznavanja cjeline slike energetskog sektora budu sastavni dio pravog puta na koji smo, na neki način i obavezani i za koga se nadam da svi imamo namjeru ići u pravcu pozitivnih reformi u ovoj oblasti, vrlo, vrlo važnoj oblasti u BiH. Ja želim posebno apostrofirati sjedište NOS-a, Nezavisne opertor sistema, odnosno buduća institucija u ovoj oblasti, koja već danas postoji kao zajednički elektroenergetski koordinacioni centar skraćeno ZEKC, koji postoji u Sarajevu i koji ima svoju tehniku i svoje ljudstvo itd.

Dakle, u svakom dislociranju eventualnom ZEKC-a na bilo koju drugu lokaciju sa postojeće treba voditi računa između ostalog i o cijeni koštanja toga. Ja želim posebno apelirati na tehnički dio, odnosno na jednu kalkulaciju pa predlagačima upućujem da, ipak, malo razmisle, uvažavajući možda i potrebu da mnoge institucije budu dislocirane u BiH. Nisam sigurna prvo da bi se tehnički to moglo izvesti, drugo da bi se to moglo izvesti bez visoke cijene i, treće, da bi se to moglo izvesti bez konsultacija sa svim onima koji su finansijski podržali formiranje i reformu ZEKC-a, prije svega mislim na strane donatore.

Nadalje, ono što smatram posebno važnim u prijedlozima koji čine cjelinu ovog paketa reformi, upozoriti ovaj parlament, ne tiču se samo reformi elektroenergetskog sektora.

Član 9. Zakona o kompaniji, o osnivanju kompanije za prenos el. energije u BiH i član 10. Zakona o nezavisnom operatoru sistema nose podnaslov države i entiteta, što smatram zaista suvišnim, ne samo u ovoj oblasti nego u bilo kojoj oblasti, mislim da saradnja državnih institucija i nižih organizacionih oblika države, pogotovo kada je nešto naročito od državnog značaja i interesa opštedruštvenog interesa BiH jednim članom jednog zakona upućivati na obavezu saradnje državnih institucija i entiteta mi se, zaista čini suvišnim, tim više što u Zakonu o prenosu, o osnivanju Kompanije za prenos čak stoji da vlade entiteta i države će saradivati, čak i u redosljedu valjda Vlada države i entiteta će saradivati, no, ovo je manje, ovo je više jedna sugestija, koja mi se čini suvišnom. Ono što smatram posebno važnim jeste član 10. Zakona o kompaniji i član 11. Zakona o nezavisnom operatoru i to je ono na šta želim upozoriti ovaj parlament, a tiče se jednog presedana u oblasti imovine unutar BiH, odnosno upravljanje imovinom unutar BiH. Naime, član 10. upućuje da su vlasnici, početni vlasnici Kompanije Federacija sa adresom Alipašina, vjerovatno Vlada Federacije i RS sa adresom Vuka Karadžića u Banja Luci. Dakle, nama entiteti postaju dioničari, odnosno suvlasnici, ili dioničari državne kompanije, pa vas u tom smislu upućujem da svi razmislimo o reperkusijama takvog rješenja. Prvo sa pitanjem, naravno da li to igdje postoji u svijetu, da niži organizacioni oblici vlasti unutar jedne države budu vlasnici državne kompanije ili

suvlasnici državne kompanije. Ja sam pažljivo služala ministra Dokui znam da je ovo rezultat kompromisa, no, bojim se da je mnogima promaklo, upravo ono što je naglasio ministar, a to je da su se entitetski premijeri obavezali da će biti dioničari. Ja želim samo da vas podsjetim da taj potpis negdje postoji str nekoliko mjeseci, možda i godinu dana, a da danas Državni parlament raspravlja o državnoj kompaniji.

Nadalje, kakve su reperkusije u smislu odnosa entiteta prema državi. Je li to, znači institucionalizacija entitetskog doziranja rada državnih institucija državne kompanije itd. i kakve to reperkusije može imati na eventualnu promjenu vlasničke strukture kompanije, tim više što želim podsjetiti da u članu 10. kod Kompanije stoji samo da su početni vlasnici Kompanije Federacija i RS, a da u članu 11. Zakona o Nezavisnom operatoru u stavu 2. uz, naravno vlasništvo NOS-a Federacija i RS stoji da je vlasništvo nezavisnog operatora ne prenosivo i da se akcije neće izdavati vlasnicima, te da će vlasnici koristiti svoja vlasnička prava putem upravnog odbora. Ovog stava 2. nema kod Kompanije i ja želim upozoriti na sve reperkusije sa kojima ćemo se sresti, nesamo u el. sektoru nego u cjelini svih reformskih puteva, eventualno novih institucija, kompanija, odnosno uopšte sa svim, možda i potencijalnim problemima i otvorenim pitanjima kad je u pitanju državna imovina, odnosno struktura vlasništva i, eventualno promjena vlasničke strukture unutar BiH.

U tom smislu posebno želim upozoriti na reperkusije člana 10. i člana 11. upozoravajući da je ovo rezultat kompromisa. Prema tome, već po prilično devalvirana reforma u jednom sektoru, sa rješenjima koja ne postoje nigdje u svijetu, sa amandmanima koje smo mogli vidjeti, koji su, nažalost, postali sastavni dio prijedloga ovog zakona, dalje devalviraju jedno od ključnih oblasti sa kojima BiH i te kako ima pogodnosti kompetitivnosti, odnosno buduće prednosti da izgradi svojou poziciju ne samo u regiji Istočne Evrope, nego u Evropi u cjelini. Zahvaljujem.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Zahvaljujem dr. Hadžiahmetović. Za riječ se javio dr Sead Avdić. Ja bih molio da polagano privodimo kraju.

SEAD AVDIĆ

Dame i gospodo poslanici,

Ja želim da mi bude savjest mirna kad usvojimo ove zakone. Naime, po Dejtonskom sporazumu ako se vratimo korak natrak je rečeno da će se formirati jedinstvene kompanije kao što su željeznice BiH, kao što je Elektroprivreda BiH itd. Ali, otom potom, od tog se koncepta dijelom odustalo i idemo na formiranje pojedinih kompanija, a ovaj zakon predviđa formiranje jedinstvene kompanije smao za prenos el. energije. Postavlja se objektivno pitanje, uzimajući u obzir i repsektujući zakon kojio smo donijeli o proizvodnji, prenosu i regulatoru el. energije, prije par mjeseci, postavlja se stvarno pitanje kako na koji način će ovaj sistem jedinstveno funkcionirati ljudi. Kako će se ova dva podsistema objedinjavati? Kako će se uspostaviti relacija između proizvodnje el. energije i ovog prenosnog sistema el. energije? Šta vrijedi prenos bez proizvodnje je li

tako Miloše? Šta to vrijedi uopće, što znači postavlja se objektivno pitanje ovo je krvotok svake države. On mora da djeluje kao jedinstven sistem i u tom kontekstu lokacija operatora je više tehničko pitanje, a manje političko pitanje ljudi. Treba upravljati sa tokovima energije u ovoj državi BiH. Je li se to može, odakle se može i na koji način se može upravljati? Gdje je oprema smještena i gdje se oprema može locirati? Koliko sredstava treba za prenos te opreme itd. znači, možemo i političke odluke donositi, ali bez, jednostavno finansijskih posljedica, objektivno po državu BiH. Znači, ja podržavam donošenje ovog zakona, to nije sporno, to je prva, jedinstvena kompanija za prenos el. energije, ali objektivno ljudi uz ove zakone koje smo razmatrali trebali smo dobiti jedan koncept bar na jednu stranicu koncepta restrukturiranja el. energetskog sistema u BiH, da vidimo kako će to funkcionirati, koja je funkcionalnost, pouzdanost tog sistema itd. i da li je taj sistem usmjeren na tokove privatizacije, koji, jednostavno utiču na donošenje ovakvih zakonskih rješenja. Znači, sve su to problemi sa kojima se suočavamo. Znači, moja jedna intencija gospodine predsjedavajući, ako je moguće da do narednog zasjedanja do drugog čitanja dobijemo koncept ne projekat, ne dokument nego koncept na jednoj stranici papira, jednostavno postavke restrukturiranja el. energetskog sistema u BiH, iz čega će se vidjeti cjelovitost, jedinstvenost i mogućnost upravljanja sa takvim sistemom. Hvala.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Zahvaljujem dr Avdiću. Za riječ se javio Martin Raguž.

MARTIN RGUŽ

Zahvaljujem se predsjedavajući. Evo, mislim da su moji izlasci bili vremenski, zaista kratki i sada ću nastojati da to bude, rekao bih samo dvije stvari. Prvo, mislim da je ovo što imamo danas pred nama, zaista veliki pomak kako znamo kako je bio rascjepkan, rekao bih disperziran el. energetski sustav u BiH kroz tri elektroprivrede i ovo su značajni koraci. Treba ih pozdraviti i, naravno treba ih kritički promatrati sve aspekte ovog procesa pa i zakonskih rješenja, ali ja ovo smatram kao evolutivni proces u kojem će se tehnološki objedinjavati i funkcionalizirati ovo vrlo važno pitanje i sledeći koraci. Ali, molim vas, mogu prihvatiti jednu viziju koncept da dobijemo čim prije da imamo sve aspekte. Morao sam se javiti zato što je nekoliko uvažanih zastupnika govorilo o sjedištu Neovisnog operatera sustava i ja ovdje, zaista, nažalost i od ministra nisam dobio ni jedan validan argument da to sjedište ne može biti u Mostaru. Ovo je dvadeset prvo stoljeće i nećemo upravljati više putevi goluba pismonoše, nego putem tehnologija koje osiguravaju razmjenu informacija i upravljanje koje može biti globalno ne samo unutar Bosne i Hercegovine i nemojte više taj argument. Ako imate nekih drugih argumenata recite. Nemojte, zaista. Ja mislim da je Mostar zaslužio jedu priliku, ako stvaramo državu da kažemo da je i taj grad u ovoj državi i da da doprinos usostavi neovisne državne kompanije i neovisnog operatera sustava, jer ima i energetske i sve druge potencijale. Šta je tu čudno što bi bilo sjedište dole, zar time slabimo državu i ovaj ukupan sustav? Ja mislim da jačamo, jer treba davati priliku da i ovi drugi krajevi i mjesta daju doprinos stvaranju države i njene funkcionalizacije. Hvala.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Zahvaljujem kolegi Ragužu. Ko se dalje javlja? Gospoda Sopta. Izvolite.

RUŽA SOPTA

Cijenjeno predsjedništvo, uvažene kolege, gospodine ministre,

Ja bih se nadovezala na diskusiju gospodina Raguža, ne samo, ja bih htjela reći da Mostar zaslužuje jednu šansu, ne samo da nisam stekla uvjerenje da nema validnog razloga da ne bude dislociran NOS u Mostar, nego, dapače, potrudila sam se i tražila mišljenje ljudi koji se razumiju. Ja sam ekonomista i ja se ne razumijem toliko u elektroprivredu i potražila sam mišljenje ljudi koji su bliski tome i koji rade pri elektroprivredama i koji su bliski događanjima i koji su na koncu bili u tijeku i ovih razgovora koji su se vodili u fazi izrade ovog zakona. Ja, načelno nisam rekla, već sam još jedanput govorila za ovom govornicom, dajem primjedbu svim ovakvim zakonima koji nama dolaze sa argumentacijom da se rade dvije godine – tri godine, godinu i po dana, a dođu suhoparni članovi od 40 – 50-tak članova zakon pred nas. Mi nemamo svi kontinuitet rada u Parlamentu. Ja mislim da onaj ko priprema zakon mora napraviti jednu kratku analizu, trenutnog stanja, obrazložiti zakon, tijekom izrade zakona ako se radio godinu i po dana sa svim njihovim odstupanjima, opservacijama kako je išao i dati čak prtpostavke, odnosno nagovještaje šta to slijedi poslije ovog. Nismo mi svi stručnjaci iz svakog područja i mi moramo znati šta znači poslije ovoga regulativa na svim razinama. Zato kažem da ovaj zakon za mene, za mene ovaj zakon nije dobro pripremljen i ja sam to rekla na komisiji gdje su bili gospoda iz povjerenstva. Jedini zakon koji sam ja, kao, ponovo govorim kao najmlađi zastupnik sa radnim stažom u Parlamentu, jer ja stvarno nisam radila u Parlamentu, niti sam imala baš dodire rada sa Parlamentom, ali jedini zakon koji je meni došao pripremljen kako treba to je Zakon o obrani. Na stranu kako se kome dopada i šta je ono što je unutar, ali on je pripremljen kvalitetno sa jednom analizom postojećeg stanja, sa jednom analizom tijeka izrade i sa jednim pretpostavkama šta će on proisteći koje još izmjene i ja očekujem i mislim da bi naša inicijativa trebala ići u tom smjeru da nama dolaze zakoni tako pripremljeni, kako bismo mi mogli valjano o njima donositi svoj vlastiti sud, jer mi, ipak, ovdje donosimo svak svoj sud u okviru klubova, ali svak svoj sud.

Ja sam dobila uvjerenje od tih ljudi kojima sam se obratila da ne postoje nikakve tehničke ni finansijske, niti administrativne zapreke da NOS bude dislociran u Mostar. Ja sam dobila tako uvjerenje, a da se na svim vašim konsultacijama koje su se obavljale nije bilo riječi o sjedištu. Nije se raspravljalo o sjedištu. Sad kažem, dozvoljavam malo me tu zbunila čak i ona cifra kad je rečeno, kad smo mi dobili ono pismo gdje je rečeno od 3 do 15 miliona dolara da košta dislociranje. Ja se sjećam dobro da je za DERK rečeno da košta 4 miliona maraka, tako je rečeno, ali uvjeravani smo ovdje, a on je koštao negdje oko 40 – 50 tisuća maraka, koliko su četiri ureda opremljena. Šta hoću reći da odbacujem i one optužbe da je Komisija to površno, Komisija je i te kako raspravljala o ovome. Imali smo pred sobom ljude iz povjerenstva. Konsultirali smo ljude od struke, dozvoljavam da nismo možda najkvalitetnije i možda moramo, ali da Komisija nije uložila truda i radila kako treba i da, ako će se ovo vratiti smao da mi promijenimo svoje mišljenje, ja nisam stekla uvjerenje ni ovdje niti sam ga stekla u tijeku rada Komisije u

razgovoru sa članovima povjerenstva koji su radili na tome. Čak sam dobila da je Mostar i zemljopisno i energetska ima dobar položaj za dislokaciju NOS-a u Mostar, da je blizina Hidroelektrane Čapljina koja radi na reverzibilnom principu dosta dobra za pokrivanje nekih debalansa i držim da su tu valjani argumenti za lokaciju za Mostar. Ne prihvaćam isto da ljudi iz ZECK-a neće preći u Mostar. Pa ljudi koji 130 km nije Mostar preko svijeta, a u što je rekao gospodin Raguž u današnjem vremenu komunikacije mislim da to, uopće nisu neke granice niti nekakve razdaljine.

Što se tiče svih ovihostalih amandmana, ljudi iz povjerenstva koji su bili prisutni i iz ministarstva prihvatili su i ne vidim, vidim da su čak kolege, evo koristim sad priliku da kažem da su kolege neke uložile i amandmane na te amandmane i ne vidim razloga, ako ih je i predlagač prihvatio i povjerenstvo koje je radilo prihvatilo da sad ponovo vraćamo u početnu poziciju. Hvala lijepa.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Zahvaljujem gospođi Sopti za riječ. Dr Azra Hadžiahmetović krivi navod.

AZRA HADŽIAHMETOVIĆ

To se u Poslovniku zove krivi navod, a ja ne znam kako, ali ja imam potrebu da nešto pojasnim i da vas podsjetim. DERK državna komisija je bila formirana ali još uvijek nije ni pronašla prostorije, odnosno u fazi imenovanja članova Komisije prva tri člana. Mi smo pristupili promjenama članova, odnosno nekih članova DERK-a, odnosno Komisije. U međuvremenu ovaj parlament je prihvatio izmjene Zakona, odnosno sjedište DERK-a. Prema tome, DERK ovdje u Sarajevu nigdje čak nije ni imao sjedište. Još uvijek nije imao ni kompletnu komisiju i to ne radi se od islociranju DERK-a, jer on nikad nije bio ni lociran u Sarajevu. On je, praktično tek počeo svoje aktivnosti u Tuzli i ne mislim ispravljati krivi navod, samo se to poslovnički zove, ali više da pomenem da DERK za razliku od NOS-a, koji postoji od Nezavisnog operatora sistema koji postoji danas kao ZEKC i sjedište mu je u Energoinvestu ovdje u Sarajevu, a DERK nije imao ni sjedište u Sarajevu niti je njegovo dislociranje koštalo. To je jedno.

A, drugo, ja predlažem, ja se slažem, možda se ovdje nisu od strane ministra čuli valjani argumenti da ne bude preseljeno sjedište nezavisnog operatora, ali dajte da čujemo valjane argumente da bude preseljeno u Mostar, uz jednu napomenu, možemo mi konsultovati pojedinačno svakoga, ali ako neko od vas nije imao priliku da posjeti i vidi šta znači ZEKC. Njega ne čine samo ljudi. Najmanje su ljudi problem Sarajevo –Mostar nije ni daleko, ali predlažem da, ako treba da cijeli Predstavnički dom ode u posjetu ZEKC-u i da vidi da stručni tim napravi kalkulaciju šta znači dislociranje tog koordinacionog centra. Ja ovdje govorim više kao ekonomista, odnosno šta znači ili koliko će nas koštati, eventualno preseljenje tog. Ako je stvar smao politike da neka od ovih institucija bude sa sjedištem i u Mostaru, onda hajmo staviti cijeli paket na sto pa vidjeti šta i na koji način se može, eventualno napraviti u strukturi, vodeći naravno računa i o onim entitetskim institucijama, koje su vrlo važne u cijelom paketu energetskog sistema, posebno one koje se odnose na proizvodnju el. energije. Mi imamo područja koja su jako važna s pozicije el. energije, ali to nije stvar Nezavisnog operatora ni sjedišta

Komisije državne, nego možda neke druge regulatorne institucije, koja se veže za el. energiju, ali je na drugom nivou organizovanja vlasti. Hvala.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Zahvaljujem dr Azri Hadžiahmetović. Ima li još neko da se javlja. Ivo Miro Jović. Čini mi se da je to zadnji diskutant.

IVO MIRO JOVIĆ

Ja ću vrlo kratko, vjerojatno već sada bih sigurno mogao nabrajati uvaženoj zastupnici Hadžiahmetović prednosti Mostara u ovom, a nisam informiran stručno ni znanstveno govoriti o prijenosu el. energije, ali to je odnos vjerojatno takav prema tom kraju promišljanja sa puta velegrada. Samo bih podsjetio, čini mi se da danas govorimo o zakonu o osnivanju. Ja bih podsjetio tu riječ. Osnivanju nečega i zato nema mjesta argumentaciji da već nešto postoji. Mi smo u situaciji da nešto osnujemo. Ako to nije tomu tako, onda nam ne treba ovaj zakon. Ja to, možda banalno, jednostavno, ali to mi se čini vrlo logičnim ovdje danas govorimo da ćemo nešto osnovati na razini države, hajde da to osnujemo i neka bude sjedište u Mostaru.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Dr Azra Hadžiahmetović, pa Selim Bešlagić.

AZRA HADŽIAHMETOVIĆ

Ja stvarno moram kolegi Joviću samo da kažem nešto što moždanije znao. Nas ma iz raznih krajeva, ali ja sam porijeklom iz Mostara. Prema tome, moj otac prema tom kraju, meni to ne možete pripisati. To je jedno.

Drugo, tačno je da je ovo zakon o osnivanju Nezavisnog operatora sistema. U cijelom sistemu transformacije elektroenergetskog sektora ovaj ZEKC postojeći ZEKC se transformira u nezavisnog operatora sistema i to je zakon o tome. Mi nismo do sada imali DERK, odnosno Državnu regulatornu agenciju, odnosno Komisiju za el. energiju, nismo imali ni prenosnu kompaniju, ali je nešto što je vršilo tu funkciju, koju će obavljati nezavisni operator sistema smo imali, kao što su sve zemlje imale. Prema tome, to je nova institucija, zove se nezavisni operator sistema, a u stvari od postojećeg ZEKC-a pravilno nezavisnog operatora sistema. Zahvaljujem.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Zahvaljujem dr Hadžiahmetović. Ima li još prijavljenih za diskusiju?

SELIM BEŠLAGIĆ

Dozvolite samo da kažem neka zapažanja kao članu Komisije. Prije nego što je Komisija i zasjedala mi smo imali poziv u Holiday Inn-u gdje su, upravo međunarodne institucije organizovale sastanak, u vezi, ja bih rekao, transformacije Elektroprivrede, na

kome je bio pozvan i jedan broj zastupnika ili poslanika ovog parlamenta. Moramo da kažemo i da naglasimo da smo imali tu određene negativnosti jer je rečeno da ovaj parlament nešto osporava, pa smo se pojasnili prošli puta, ali suštinska stvar koja je tada bila rečena, rečena je da faktički ovdje je vrijeme to koje će igrati glavnu ulogu u ovom svemu, odnosno ukoliko uhvatimo vrijeme i ukoliko se dobije na vremenu da se realizuje ovaj projekat, onda ćemo i dobiti ona sredstva koja, nažalost još nismo povukli iz onih sredstava za pauer 1 ili pauer 2.

Druga stvar, koju bih želio da kažem, Komisija je radila u sastavu i moram da naglasim da smo u raspravama koje smo ovdje imali skoro od strane predlagača prihvaćeno je skoro deset amandmana, da je samo na amandmanu o sjedištu bilo jedna rasprava u kome je većinom glasova, faktički, prihvaćen taj amandman i razlog što sam izašao da kažem je sljedeći.

Vi se sjećate kada je bilo poemika oko pitanja DERK-a, vi znate da smo mi napravili jedno lobiranje, to otvoreno kažem, ali nije lobiranje bilo izrazloga što smo htjeli da opstruiramo, nego, upravo zato što smo smatrali da DERK kao institucija je tri čovjeka, četiri ili šest stolova i jedno pet kancelarija. Nama je tada rečeno da je faktički DERK da će koštati ukoliko pređe iz Sarajeva u Tuzlu između 3 do 4 miliona maraka.

Prema tome, jednom kad nas prevarite, odnosno jednom kad se prevarimo, onda postavljamo sumnju na druge stvari, gdje sada objektivno što je rekla dr Azra Hadžiahmetović je pitanje koje je mene lično dovelo u jednu dilemu oko sjedišta ovog NOS-a u Mostar. Predstavnici međunarodne zajednice i stručni ljudi koji su ovdje bili rekli su da taj prenos zbog toga što ovdje već postoji ZEKČ, koji se bavi tim stvarima, a NOS treba da preuzme te funkcije će koštati oko 15 miliona dolara. Gospođa Ruža sopta je izašla sa podatkom koji je dobila od stručnjaka koji se bave tim stvarima da to košta oko 100.000 maraka, znači opet košta. Nije to u četiri-šest stolova, četiri čovjeka itd. i ja sam nakon ovoga zato što je usvojeno, zato što je to stav Komisije i ja to ne smijem kao član Komisije moram to i prihvatiti, ja sam postavio pitanje stručnjacima elektroprivrede u Tuzli koji se bave ovim stvarima i oni su mi stvarno rekli da je to više od one sume koja je rečena od 15 miliona dolara. Moram da kažem da sam se tu pokolebao iz razloga što su to sredstva koje treba neko da da da to prenese i mislim da je ovaj prijedlog koji je ovdje dat u ovom smislu diskutabilan iz razloga što je gospodin Džaferović dao amandmane na amandmane u roku, koji, apsolutno negiraju svih 12 odnosno svih deset amandmana koje je naša komisija usvojila i što mi se čini da nije korektno zato što je i predlagač prihvatio, ja bih rekao osam. Dva su diskutabilna i zbog toga smatram da je prijedlog koji je ovdje bio da se da određen zadatak koji ćemo formulisati da još jednom, hajde da kažemo i ministarstvo i Komisija i međunarodne institucije, odnosno međunarodni ljudi, ja bih rekao ljudi koji rade na ovom projektu još se sastanu i u roku od 15 dana izađu definitivno sa nekim prijedlogom ovdje koji bi mogao da se uradi. Zašto to kažem? Ja bih zamolio da svi oni koji u ovom trenutku su zato da se glasa ili, evo ministar neka kaže nemam ništa protiv kažu, šta ako stvarno taj prenosu bede 15 miliona i ko će to snositi ili ako konstatujemo da neće koštati stvarno od 100.000 što su nas obanjivali. Govorim, radi se o jednom podatku koji bih volio da imam. Ja govorim kao tehničko lice. Radi se o tome, kao tehničko lice, ko binam još jednom mogao da to odgovori, ne govorim o

troškovima ljudi koji će tamo preći, ako neće neko doći će neko drugi, ali bih volio da dobijem informaciju stvarno ono što se zove prenos, sad govorim ZEKS-a u Mostar u NOS, evo gdje smo mi kao komisija dali taj prijedlog. Zato smatram da vi kao predsjedavajući i vas dvojica pokušate iznaći ovo rješenje, koje bismo još jednom dobili odgovor na ovo pitanje, s tim što smatram da onda i prijedlozi amandmana koje je gospodin Džaferović dao trebalo bi se odnositi samo na određen broj amandmana, jer je, ipak, predlagač prihvatio da umjesto direktor zove se uprava to su tehničke stvari koje je prihvatila.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Zahvaljujem kolegi Bešliagiću. Miloš Jovanović. Ja vas molim da sad ne ulazimo bez, replike možemo do pola noći kad bih htio da dam doprinos replikama do zore se razišli ne bi. Evo, čitavo vrijeme pokušavam u glavi da tražim koje je rješenje.

MILOŠ JOVANOVIĆ

Ja ne volim da se javljam dva puta, ali dozvolite kao predsjedavajući ove komisije, mi smo stvarno radili, čini mi se negdje 6-7 sati, baš smo ovdje bili u ovoj prostoriji. Ovo što su govorile kolege, ja moram reći svoje mišljenje da sam stekao utisak, znači, čini mi se i u pravu je ministar sporna su bila, hajde da kažem, ova dva amandmana oko sjedišta nezavisnog operatora sistema i nadležnosti ovog nezavisnog člana odbora. Ja bih lično volio, znači, mene nisu mogli ubijediti dokazati mi da četo prenos, znači sjedišta, prenos neovisnog operatora sistema koštati toliko. Ovo što je gospođa Hadžiahmetović govorila, ja bih volio stvarno da mi to argumentuje, znači, radi se zajednički elektroenergetski koordinacioni centar, to je da kažem skraćeno, to je jo jedna komandna sala u kojoj imaju neki instrumenti. Eh, sad da kažem i ja se malo razumijem u tutehniku, vjerujte mi ja ne mogu da zamislim da bi prenošenje toga, a nešto to slično ima i u Mostaru i u Banja Luci. Znači, ja ne mogu da prihvatim da bito moglo da košta toliko. Znači, to je jedna prostorija i šta smo još tad čuli da je taj ZEDC podstanar u zgradi Energoinvesta. Znači, da bi se morala ponovo ili praviti nova zgrada ili pod zakup i oni su podstanari u toj zgradi, a rečeno je da u Mostaru već postoji neka zgrada u kojoj bi se, faktički mogla smjestiti taoprema i sa koje bi se moglo upravljati i komandovati tim sistemom. Tako da ja, u krajnjem slučaju volio bih da odem i pogledam šta je to u Energoinvestu i kako to izgleda i koliko bito koštalo da se prenese u Mostar i ako me neko ubijedi da je to 15 miliona, vjerujte mi i ja ne bih glasao za ovaj amandman, ovako najiskrenije. Ali mislim da nije toliko.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Zahvaljujem kolegi Jovanović. Nema više prijavljenih za diskusiju. Dame i gospodo zaključujem diskusiju, ja ću pokušati da tražeći rješenje kažem par rečenica. Ne pozivam nikog na repliku, nikoga neću pomenuti, ali reći ću, naravno šta mislim o ovome.

Želim da kažem da je i komisija Doma naroda usvojila veliki broj amandmana i da nakon usvajanja tog broja amandmana, pre nego što je naša komisija zasjedala, bilo je različitih sugestija sa strane da to nije dobro da to derogira zakon. Dolazilo je to do mene iz različitih izvora i nisam uopšte htio da se miješam u rad komisije ovog ili onog doma. Sada smo dobili izvještaj komisije i različite sugestije sa strane. Ono što je bitno za nas poslanike da razdvojimo šta je stručno od političkog. Neko ima snage za to, neko nema. Počesto ja nemam snage da vidim šta je stručno od onog, šta je političko i kao što je dobro vršiti decentralizaciju ja se slažem, kao što nije dobro ni voditi politiku sve iz Sarajeva i to će proizvesti negativne otklone onih ljudi koji misle da ima logike da nešto bude u Sarajevu, kao što ja mislim da ima u Banja Luci i Mostaru, ne negirajući, naravno potrebe da u 22 institucije nove koje treba stvoriti u ovim uslovima Mostar dobije zasluženno mjesto kao što i Banja Luka dobija zasluženno mjesto i Sarajevo zasluženno mjesto i Tuzla i Zenica, ali govori se obično o ova tri regionalna centra i oni će, dobro, nažalost daj bože da su svi gradovi i opštine na tom nivouo razvijenosti. Pretpostavljam da se razumijemo. Neko ima uslove neke opštine treba da izgrađuju tek uslove da bi moge biti sjedište državnih institucija.

Ono što je ovdje sada bitno, dakle, imamo i predlagača to je Vijeće ministara. Imamo dva teksta koji su dvije komisije u različitom tekstu usvojili pod pretpostavkom da danas usvojimo u prvom ili u drugom čitanju ovako kako je komisija predložila. To se razlikuje od onoga što je usvojio Dom naroda. Možemo li progledati, znam kakav je Poslovnik, vodeći računa ako se pokaže objektivna potreba da nema ovog da Mostar bude, svi ćemo se založiti da bude Mostar. Ne vidim nikoga danas ko je protiv Mostara. Zašto bi bili? Dakle, da ova dva člana koja su sporna, koje spori predlagač da dvije komisije dva doma, znači, pričam uzalud. Možda nisam pogodilo izlazim malo iz Poslovnika slažem se, ali gledam da ostavimo zakon živ, da ostavimo veliki trud koji je Komisija uradila. Dakle, komisija je usvojila ne znam koliko amandmana od toga ministar kaže dva su diskutabilna i zna on zašto on govori da su ta dva diskutabilna. Možemo li sada smoći snage da kažemo ovih osam koji nisu problem za predlagača, nisu problem valjda ni za koga od nas. Znači, ima i toga. Bojim se onda, da jedini izlaz ostaje da glasamo o zakonu. Htio sam da ostavimo zakon živim da vidim postoji li mogućnost da izvučemo nešto iz toga, ali vidim iz SDA su tvrdo stali na stanovište da zakon treba danas da prođe kako će proći. Dakle, idemo na izjašnjavanje. Zaključili smo raspravu o zakonu.

Ko je zato da prihvatimo Prijedlog zakona o osnivanju kompanije za prenos el. energije u BiH u prvom čitanju?

Ko je za?

Zaključili smo raspravu.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Stani malo Nikola, ima žena riječ, poslovničku intervenciju.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Šefik, sad te molim kao druga, kao prijatelja, kao potpredsjedavajućeg, ja kad ste vi predsjedavali ja se nisam petljao. Ja vas molim da mi pomognete u ovom poslu. Ovo je vrlo težak posao, čitam dan da vas sve pratim i da pokušavam tražiti izlaza da dođemo do zakona i ovo je moja najblja namjera. Ne trebate vi pored mene ovdje. Ja sam najbolji prijatelj Seadi i Zlatku i Momčilu i svima sam ja jednak vjerujte, nemam razloga. Dobiće Seada riječ, ali kad zaključim raspravu idemo na glasanje. Tražio sam izlaz. Vi se ne slažete sa izlazom. Ostaje jedina mogućnost da se izjasnimo. Žalim što unaprijed znam kakvo je rješenje.

Izvolite, poslovničku intervenciju.

SEADA PALAVRIĆ

Gospodine predsjedavajući,

Ja, zaista želim da najmirnije govorimo. Dajte da jedanput razumijemo ili hoćemo ili nećemo da razumijemo. Ako ja predložim da primijenimo stav 3. člana 95. onda to znači po Poslovniku da se taj prijedlog stavlja na glasanje prije nego prijedlog glasanja o principima zakona. Jer, ukoliko glasač prije o principima, onda ovaj moj prijedlog postaje besmislen i nije tobio samo moj prijedlog, slično je diskutovala i predlagala gospođa Hadžiahmetović i još neke kolege i ja vas samo molim u istom pravcu, u sličnom pravcu ste i vi diskutovali kad ste predlagali za dvije komisije da se ponovo sretnu. Dakle, ja vas samo molim primijenite Poslovnik da se izjasnimo o mom prijedlogu, ako padne glasamo o principima zakona okej.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Staviću prijedlog na glasanje. Htio sam među prijedlog koji je na tragu, po mom viđenju rješenja, ali pošto ne idemo ...

Ko je zato da prihvatimo prijedlog Seade Palavrić da se primijeni član 95. stav 3.

Ko je za? Poslovnik primijeniti doslovno.

Ko je protiv?

Ko je uzdržan?

Dakle, od 36 prisutnih 20 za – protiv 14 – suzdržano 2, idemo na enitetsko izjašnjanje.

Ko je iz Federacije za? Zahvaljujem.

Ko je iz RS za?

Iz Federacije 19 iz RS 1 idemo na usaglašavanje. Mi imamo pravo da se u roku usaglasimo. Ostaje vrijeme za usaglašavanje. Dakle, ostaje ova tačka za usaglašavanje. Bićete obavješteni na vrijeme.

Dame i gospodo, prelazimo na 11. tačku dnevnog reda.

Ad.11. Prijedlog zakona o osnivanju Nezavisnog operatera sistema za prijenosni sistem u Bosni i Hercegovini

Čini mi se da smo mi raspravu obavili o ovome ujedno sa ovim. Ima li neko da se javlja, moram pitati.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ
Seada Isti prijedlog.

NIKOLA ŠPIRIĆ

E, zna Seada ili je upišite u prvi razred da nauči. Jedno se javite kad će ko u ime stranke.

ŠEFIK DŽAFROVIĆ
Nikola, nemoj tako ... stvari. Nema smisla.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Ja ću stvarno napustiti sjednicu i nek Šefik sjedne i predsjedava sjednicom i to će biti moje posljednje sljedanje u ovom parlamentu, radi pristojnosti i mog digniteta. Neće ništa Parlament izgubiti ako ja sjednem tamo a vi izaberete nekog kog možete kako hoćete.

Dakle, ima li neko neki prijedlog za ovu tačku dnevnog reda? Seada Palavrić, izvolite.

SEADA PALAVRIĆ

Kao što je predsjedavajući sam dobro konstatirao, ipak smo obavili raspravu i o ovom zakonu i ja molim da zaključimo na način da i o ovom zakonu primijenimo član 95. stav 3. Dakle, znamo a to je, da Komisija svoj stav dogradi.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Zahvaljujem. Ima li novih prijedloga? Nema. Idemo na izjašnjanje.

Ko je zato da prihvatimo prijedlog Seade Palavrić, vezano kao za tačku 10?

Ko je protiv?

Uzdržan?

Dakle, od 36 prisutnih za 18 – protiv 15 – suzdržano 3. Idemo na entitetsko izjašnjanje.

Ko je iz Federacije za?

Ko je iz RS za? –

Dakle, nema entitetske saglasnosti. Ista sudbina kao i zakona pod tačkom 10 usaglašavanje u roku od tri dana i bit ćete na narednoj sjednici obaviješteni. Zahvaljujem dame i gospodo. Prelazimo na 12. tačku.

Ad.12. Imenovanje ombudsmana za ljudska prava BiH

Vi ste gospodo poslanlici dobili prijedlog Predsjedništva BiH da se za ombudsmana Bosne i Hercegovine iz reda srpskog naroda imenuje prof. dr. Vitomir Popović. Dobilil ste na stolove. Sinoć smo dogovorili da ovo bude tačka dnevnog reda. Otvaramo raspravu o prijedlogu Predsjedništva. Vi znate da smo izabrali tri ombudsmana, da je gospođa Snežana Savić podnijela ostavku. Ne trebam vas podsjećati da jedino iz reda srpskog naroda to mjesto nije popunjeno i čini mi se da je došlo vrijeme da popunimo Ured ombudsmana državnog da bi mogli raditi u punom stastavu.

Otvaram raspravu. Ko se javlja za riječ? Dr Lagumdžija, izvolite.

ZLATKO LAGUMDŽIJA

Gospodine predsjedavajući,

Ja sam rekao da mi nismo dobili ovo iz jednog jednostavnog razloga što nisam smatrao da ovo što smo dobili ovo na stolu za vrijeme sjednice, to što bi trebalo da se tretira kao nešto, na osnovu čega će Predstavnički dom donijeti odluku o utvrđivanju kandidata, odnosno potvrđivati, koji će potvrditi ono što je Predsjedništvo već uradilo.

Ja ne želim, apsolutno ništa sada u ovom trenutku da kažem vezano za kandidata koji je ovdje nam predložen, zato ono što smo mogli vidjeti i čuti, vidjeti unekim medijima, pročitati u nekim medijima je, nešto što ne treba da bude osnova za našu raspravu o ovome. I, zato mi ne pada na pamet da sada to povlačim kao arugument, ali bi bilo normalno da nam se da sivi – biografija, životopis čovjeka sa njegovim stručnim referencama i svim onim koji trebaju da idu iza čovjeka koji se bira na funkciju ombudsmana i da nam onda neko, pošto je ovo svečani čin, u ime predlagača, kaže ko je čovjek i da o tome porazgovaramo da se i on tu predstavi, ako treba i na ovaj način, svaka koju ne izgovorim mi je zlatna sada, jer u protivnom ću govoriti o čovjeku a nećemo daleko otići.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Zahvaljujem dr Lagumdžiji. Ja se slažem da je Predsjedništvo moralo imati ozbiljniji pristup da je trebalo dostaviti biografiju, ali želim samo da vas podsjetim mjesec dana ili dva unazad da smo tako izabrali tri državna ombudsmana, gdje nije bilo predlagača i da su bila samo imena i slažem se da treba imati ... Momčilo Novaković se javio za riječ. Izvolite.

MOMČILO NOVAKOVIĆ

Ja hoću da potvrdim stav gospodina Lagumdžije, da je izbor srpskog, odnosno ombudsmena iz reda srpskog naroda svečani čin. Ako to nije bio iz reda druga dva

naroda, onda je red da bude i srpskog naroda, jer izgleda da izbor nekoga iz srpskog naroda ovdje stvarno treba biti svečani čin. Pošto nam se to vrlo rijetko dešava bez velikih problema, ja predlažem i da ovom svečanom činu se danas izjasnimo i ja se nadam da će izjašnjavanje biti u duhu ovog. Hvala.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Zahvaljujem kolegi Novakoviću. Ko se dalje javlja za riječ? Ne javlja niko. Zaključujem raspravu i stvljam na izjašnjavanje imenovanje ombudsmana za ljudska prava. Ko je zato da potvrdimo imenovanje gospodina Vitomira Popovića kao ombudsmana u kancelariji Državnog ombudsmana.

Ko je za?

Ko je protiv?

Uzdržanih?

Dame i gospodo od prisutnih 36 za je bilo 19 – protiv je bilo 7 – suzdržano 10. Dakle, treba dvije trećine od onih koji su pristupili glasanju. Imamo dvije trećine. Konstatujem da je dr Vitimir Popović izabran za državnog ombudmena svečano. Ovdje se malo pokolebala SDA, jer je Tihic najavljivao da neće, ali izgleda da svečano ... pretvaraju u svečano. Prelazimo na 13. tačku.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

SDA je bila uzdržana kao što je i Tihic u Predsjedništvu bio uzdržan.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Izvinjavam se, ja malo ovako ubacim da možemo raditi u svečanoj atmosferi.

Ad.13. Izbor člana Delegacije Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine na mjesto upražnjeno, vezano za mjesto dr Hasana Muratovića

Vi znate da je mandat Hasana Muratovića prestao 1. februara 2004. godine zbog ostavke. Gospodin Muratović je bio član i šef delegacije Parlamentarne skupštine u Parlamentarnoj skupštini Savjeta Evrope. Mi smo na Kolegiju razmatrali ovaj predmet i prijedlog je da mjesto u Delegaciji, dakle, zauzme Dr Elmir Jahić. Ima li drugih prijedloga? Nema drugih prijedloga. Zaključujemo raspravu.

Ko je zato da Elmir Jahić bude član Delegacije u Parlamentarnoj skupštini Savjeta Evrope?

Ko je protiv? Nema.

Ima li uzdržanih?

Dakle, od 36 prisutnih za 29 – protiv niko – uzdržanih 6. Konstatujem da je Elmir Jahić član Parlamentarne delegacije u Savjetu Evrope.

Prelazimo na 14. tačku dnevnog reda, to je

Ad. 14. To je informacija o stanju sa mjerama podrške razvoja auto industrije

Molim, a izvinjavam se pardon, prelazimo na 14. tačku dnevnog reda, malo umor čini svoje

Ad.14. Izvještaj o radu Pravobranilaštva Bosne i Hercegovine za period 1.6. do 31.12.2003. godine

Prema članu 18. Zakona o Pravobranilaštvu, Pravobranilaštvo podnosi izvještaj o svom radu, uočenim pojavama i problemima o primjeni međunarodnih ugovora i zakona Bosne i Hercegovine i drugih propisa Bosne i Hercegovine od značaja za ostvarivanje funkcije Pravobranilaštva.

Vi ste dobili ovaj izvještaj o radu pravobranioca Bosne i Hercegovine za period 1.6. do 31.12.2003. godine.

Imam čast i zadovoljstvo da kažem da pravobranilac sjedi danas ovdje i da je prisutan sjednici, ali pošto sam brzo prešao na narednu tačku nadam se da je ovo prvi izvještaj koji usvajamo i da ćemo veoma brzo podržati ovaj izvještaj, dakle usvojiti izvještaj pravobranioca i tome stvoriti uslove da pređemo na narednu tačku ukoliko neko nema nešto posebno protiv ili da ukaže na nešto o ovom izvještaju.

Ima li neko da se javlja za riječ? Ne javlja niko. Zaključujem raspravu.

Ko je za to da prihvatimo izvještaj pravobranioca?

Ima li neko protiv?

Ima li uzdržanih? – 1

Konstatujem da smo uz jedan glas uzdržan prihvatili izvještaj pravobranioca za period od 1.6. do 31.12.2003. godine. Time se zahvaljujem uvaženoj kolegici Miletić, pravobraniocu i zahvaljujem na dobrom izvještaju koji je dobio maksimalno podršku Predstavničkog vijeća Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine.

Prelazimo na 15. tačku dnevnog reda

Ad.15. Informacija Vijeća ministara o stanju sa mjerama podrške razvoja auto industrije

Vi znate da je ova tačka danas uvrštena na zahtjev gospodina Zlatka Lagumdžije koju smo takođe jednostavno podržali.

Jel Služba obavijestila Vijeće ministara? Jeste obavijestila. Žalim u ovom trenutku nemamo nikoga iz Vijeća ministara ovdje. Možemo prekinuti na ovoj tački koja i nastaviti sa ovom tačkom na narednoj sjednici. Ja ne znam. Imamo li drugi izbor.

Evo, pošto je predlagač doktor Lagumdžija, molim vas lijepo. Može i taj dio.
Doktor Lagumdžija izvolite. Slažem se. Mislio sam da bi ovo možda moglo biti rješenje. Ali. Nemojte mnogo zadataka Vijeću ministara.

ZLATKO LAGUMDŽIJA

Sobzirom da je svečana sjednica i svečarsko je raspoloženje uz čestitke na ovolikom broju usvojenih zakona kapitalnih, imenovanjima, izvještajima i sve, nema razloga da ne završimo ekspeditivno.

Naime, ja ne želim ponavljati ono što sam rekao obrazlažući ovu tačku dnevnog reda. Samo da usput još kažem da je prije par dana javnost mogla da vidi, onaj ko je gledao čak na elektronskim medijima u gostima u našoj zemlji je bio ministar obrane Savezne Republike Njemačke i u razgovoru sa predsjedavajućim Predsjedništva gospodinom Draganom Čovićem, između ostalog predsjedavajući Predsjedništva je dao jednu izjavu koja je mene zaista ohrabrila kada je rekao da neće dozvoliti da se birokratskim opstrukcijama u nekom birokratskom aparatu

NIKOLA ŠPIRIĆ

Molim gospodina Moranjkića da ne zavodi javnog tužioca. Izvolite doktore Lagumdžija.

ZLATKO LAGUMDŽIJA

Mislim svečanost je očigledno počela uveliko.
Dakle, želim reći da je i predsjedavajući Predsjedništva kao čovjek koji obnaša funkciju kolektivnog šefa države jednom od vodećih ljudi njemačke vlade, ministru obrane rekao pred našom javnosti, pred njemačkom javnosti da neće se dozvoliti da se birokratskim opstrukcijama i kojekakvim neozbiljnim djelovanjem činovnika kako je tada od prilike rečeno, parafraziram dozvoliti da jedan projekat kao što je fols vagenov nastup na bosansko hercegovačkom tržištu, na osnovu kojeg je prošle godine izvezeno skoro 200 stotine, da budem precizan oko 185 miliona KM vezanih za taj projekat, da se neće dozvoliti da se takva jedna velika stvar za ovu zemlju, a vjerujem i za one koji hoće da nam pomognu prekine.

Zato bih ja predložio da Parlamentarna skupština danas zaključi i da uputi jedan zaključak Vijeću ministara da se otklone sve prepreke u skladu sa ovlastima koje imaju i u skladu sa ranijom praksom kako bi se, a u cilju podrške razvoju automobilske industriji i nastavku projekta koji je već u toku, kako bi se stvorile pretpostavke da se i drugi slični proizvođači automobila koji žele dovedu i pozovu na taj način i

MARTIN RAGUŽ

Ne samo automobila.

ZLATKO LAGUMDŽIJA

ne samo automobila, nego i drugih. I ja sam kao tačku dnevnog reda gospodine Raguž stavio automobilsku industriju, a možemo ići i na druge i da nam se na sljedećoj sjednici Parlamentarne skupštine dostavi jedna informacija o tome da je ovo riješeno, na koji način je riješeno, a da se istovremeno zaduži Vijeće ministara da u najhitnijem roku od najkasnije 3 mjeseca izađe pred Parlamentarnu skupštinu sa Zakonom o carinskoj tarifi koji je svakako u pripremi kako bi se ovo sistemski riješilo.

Dakle da se sada uradi u skladu sa odlukama koje su ranije bile i da Parlamentarna skupština poziva Vijeće ministara da produži tu odluku, a donese zakon koji će se ovo sistemski riješiti najkasnije za 3 mjeseca.

Mislim da bi to bio jedan aktivni odnos Parlamenta i poziv i Vijeću ministara i svima nama da jednu kulturu dijaloga gajimo na jedan drugačiji način kao što je ovo.

I koristim priliku da čestitam predsjedavajućem na ovolikom broju zakona danas.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Hvala lijepo. Zahvaljujem doktoru Lagumdžiji.
Ko je za to da usvojimo ovaj zaključak?

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ
Azra traži riječ.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Je li riječ ili, a prije usvajanja zaključka. Izvinjavam. Mislio sam da ovo možemo prihvatiti jer je ovo jedan posve dobar zaključak.

MARTIN RAGUŽ
Možda ima još bolji.

AZRA HADŽIAHMETOVIĆ

Ne možemo prihvatiti ovaj zaključak iz prostog razloga što ja bi bila sklona da ga prihvatimo ako će to biti Parlamentarna skupština naredne nedelje. Ako će Predstavnički dom naredne sedmice već od strane Vijeća ministara dobiti informaciju šta je urađeno da se ovo riješi.

Ali se bojim da naredna sjednica Predstavničkog doma će biti možda za jedno 15-20, možda i mjesec dana, a do tada će se stvari možda radikalno promjeniti. U tom smislu ja bih, naravno podržala sadržinu prijedloga kolege Lagumdžije.

Ja bih predložila da možda obavežemo Vijeće ministara da u roku od 7 dana, ili 10 dana da malo idemo zaista u susret vremenu, jer znam šta znači vrijeme i svaki dan kada je u pitanju konkretan problem, da u roku od 7 ili 10 dana pokuša naći rješenje na liniji možda onih rješenja koja su do sada postojala. Ukoliko to Vijeće ministara ne uradi da Parlament, odnosno Predstavnički dom Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine na narednom zasjedanju postupi na odgovarajući način.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Zahvaljujem doktor Azri Hadćiahmetović.

Evo ovo sve što je Zlatko rekao u roku od 10 dana. Mislim da to možemo dati Vijeću ministara.

Ko je za to?

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Iako je Zlatkov prijedlog ja ću glasati za. On ne bi glasao za moj prijedlog.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Ima li neko protiv?

Ima li uzdržanih? Nema. Zahvaljujem.

Dame i gospodo intenzivno smo radili. Hvala svima na konstruktivnim prijedlozima. Nema ljutne, ako ima malo varnica to je poželjno u Parlamentu.

Sjednica je završila sa radom u 17,50 sati.